

MOGYORÓD NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

2018-2023

Tartalom

The table of contents is empty because none of the paragraph styles selected in the Document Inspector are used in the document.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

„Minden ember élete ugyanannyit ér, és egyformán méltó a védelemre.”

/Joanne Kathleen Rowling/

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Mogyoród Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Községünk Budapesttől 18 km-re, Pest megyében, a gödöllői járásban található az M3-as autópálya mentén, a Cserhát délnyugati nyúlványát képező Gödöllői-dombság K-Nyi-i irányú mély völgyeinek egyikében. Közigazgatási területe: 3446 ha. A lakosság lélekszáma jelenleg 6941 fő, a népesség azonban gyors ütemben nő, mivel egyre többen fedezik fel a falu nyugalmaiban és a nagyváros közelségében rejlő előnyöket. Ennek ékes bizonyítéka a település egyik legkésőbb épült része, a Szentjakab Parkfalu, és a most kiépülő Lake Forest Villapark, mely gyönyörű fekvésével és kedvező megközelíthetőségével nyújt minőségi életkörülményeket az ide költözőknek.

A település sajátos adottsága, hogy szinte „kettészeli” az 1978-ban megépülő autópálya, ami a főváros felől érkezőknek a könnyű és gyors elérhetőséget biztosítja, továbbá 2019. júliusára elkészül a Fót-Mogyoród megközelítését segítő, M3-2101-es út összekötő csomópontja, mely szintén egyszerűsíti a közlekedést. A budapesti Őrs vezér térről induló HÉV gyors és gyakori kapcsolatot biztosít mind a fővárossal, mind pedig Gödöllővel. A HÉV-állomást buszjárat is összeköti a község többi részével. A busz közlekedés azonban még fejlesztésre szorul, hisz sok esetben nincsenek összehangolva a menetrendek, az érkező és induló járművek időpontjai, csatlakozásai, emiatt gyakoriak a késések, járatkimaradások.

A falu neve a szájhagyomány szerint a mogyoróval illetve a mogyoróbokrokkal hozható összefüggésbe, bár sehol nem találkozni azzal, hogy Mogyoródon különösen jól termett volna a mogyoró, pedig az itt szolgáló papok egyike-másika próbálta a mogyorós, vagy pap-mogyoróska részen meghonosítani, de sikertelenül. Mogyoródot a középkori írások Monorod-ként említik, de számos más alakban is előfordul. Több hasonló nevű település is van: a közeli Monor, az erdélyi Monorfalva és a Monyoród baranyai falu. Tehát semmi nem igazolja, hogy a falu neve a mogyoró szóból származik, éppúgy eredhet a Magor, Megyer szavakból is. Így tehát Mogyoród nevének kapcsolata a mogyoró növényvel kétséges.

Mogyoród kedvező elhelyezkedésének köszönhetően már az ókorban és a középkorban is lakott település volt. Ezt különböző leletek bizonyítják. Kiemelkedő történelmi esemény volt az 1074. március 14-én lezajlott mogyoródi csata, amelyben Géza és László Árpád-házi hercegek döntő győzelmet arattak a német császár által támogatott Salamon király felett, megszüntetve a hűbéri függőséget. Erről a csatáról a Képes Krónika is beszámol. Szent László fogadalmat tett Szent Mártonnak, hogy ha győz, templomot épít a tiszteletére.

A győzelem emlékére László a templomhoz monostort is építtetett a mai Klastrom hegyen, melyet az 1241. évi tatárdúlás után – mely Mogyoród lakosságának több mint felét kiirtotta és a falut teljesen kifosztotta – Szent György oltalma alá helyeztek. Ma a monostor helyén park és emlékmű áll. Valószínűleg Buda elestével egyidejűleg, tehát 1541 őszen került Mogyoród a törökök fennhatósága alá. Az apátsági vagyoni ingóságai valószínűleg már 1480 körül idegen kézbe kerülve pusztulásnak indultak. A török megszállás idején érvényes rendelkezések tilalmazták a régi, keresztény templomok tatarozását, vagy újak építését, ami azok további romlását okozta. Ekkor a lakosság szinte egyöntetűen református volt, mint ahogy prédikátora is: e tény is siettette az apátsági épületek pusztulását. Az apátság nem épült újjá, köveit a lakóházak felújításához, az új templom építéséhez használják fel. 1771-ben temető-dombon már áll a kálvária, amit azonban életveszélyes állapota miatt 2009-ben lebontottak.

1683-ban a település már igen gyéren lakott volt, sőt 1686-ban teljesen lakatlanná vált, majd tíz évig az is maradt, hiszen az 1690. évi népesség-összeírásan elhagyott helyként szerepel. A török kiűzése után a váci püspökség igényt tartott a területre, így került fennhatósága alá. Ezután lassacskán visszajöttek az emberek a faluba. Az évek hosszú során folyamatos népességnövekedés volt tapasztalható, s így 1828-ra a település lélekszáma elérte az 1000-et, és a lakosság, a német betelepítettekkel együtt mezőgazdasággal foglalkozott. A XX. század végétől a mezőgazdasággal foglalkozó település funkciója megváltozott, a főváros mellett alvó, nyaraló szerepe erősödött. Jelenleg a nagyarányú területnövekedés és az infrastruktúra fejlődése mellett problémát okoz a környezeti terhelés növekedése, az állandósult zaj- és légszennyezés. A településközponttól távolabb kiépült lakóterületek mellett alközpontok nem igazán valósultak meg, az úthálózat, infrastruktúra kiépítésre szorul ezeken a külterületi helyeken.

Természeti adottságai miatt Mogyoród kiválóan alkalmas kisebb kirándulásokra, sétákra, télen szánkózásra. A dimbes-dombos táj legmagasabb pontja a Somlyó-hegy (Gyertyános 326 m), melyen a Makovecz Imre tervei alapján épült Szent László kilátó-kápolna található. Mogyoród természetes vizekben gazdag, területét keresztülszeli a Csíkvölgyi-forrásból és a Hungaroring területén lévő Hármaskő forrásból eredő Mogyoródi-patak. Határában található még a Szódrákosi-patak. Allóvizeink a Pusztaszentjakabi-tó (Tölgyesi tó) és a Kerek-tó. A táj nemcsak szépségével, hanem karakteres boraival és a környéken egyedi pincesoráival is vonzza az ide látogatókat.

Az északnyugat-délkelet irányú dombok között, az alacsony hajlású domboldalakon termékeny szántók, jó minőségű homokos földek találhatók. A faluszerkezet kialakulását a természeti adottságok, a domborzat és a patakmedrek alapvetően meghatározták. A község szervesen beépült az öt körülvevő tájba, a településképnek része volt a patak, a meredek löszfalak, más források szerint, és valószínűbben tufa falak, a távolban látszó hegyhátak. A patakvölgyek, dombhátak jelölték ki az építési lehetőségeket, határozták meg az utcák vonalvezetését. A falu egyik jellegzetessége a geológiai adottságokból származik: ezek a kőfalakba vájt pincék. A falu magja a patakvölgyre van felfűzve. A vízfolyások látványa, a vizek felszín-formáló tevékenysége ma is meghatározza a település képét. A település mindenkori fejlődését elősegítette, hogy a Mogyoródi patak völgyében haladt a Budai nagyút, amelyen a Galga mente irányából érkező kereskedők megközelítették Pestet és környékét. A település történetét igen részletesen dolgozza fel a „Mogyoródi évszázadok” című, Farkas György által írt könyv.

A község látványosságai közé tartozik a római katolikus templom, amely 1745-1749 között épült és főoltárán a Bebé Károly által alkotott Szent Mihály arkangyalt ábrázoló faszobor áll. A templom mellett kőből faragott Nepomuki Szent János szobor, továbbá a Migazzi Károly váci püspök által építtetett emeletes, barokk plébánia látható az 1770-es évekből. Fontos megemlíteni, hogy községünkben szalézi szerzetes nővérek telepedtek le, és Don Bosco nevelési módszerének szellemében jelenleg is óvodát és oratóriumot működtetnek.

A lakosság Mogyoród két pontján is emléket állított a település történelme legkiemelkedőbb személyiségének, Szent Lászlónak. A szent királyt ábrázolja a Somlyó-hegyi kilátó kápolnájában a Sebestyén Zoltán faragó művész által készített faszobor, míg a község egyik terén bronzba öntött alakja található.

Mogyoród lakossága hagyományőrző közösség, szokásaiknak részben történelmi, részben pedig vallási gyökerei vannak. Ennek ismertetésére lett felújítva a Templom utcában található Faluház. Az egyes ünnepeken és évente visszatérő rendezvényeken sok érdeklődő vesz részt.

Kiemelt helyet foglal el az éves turisztikai eseménynaptárban a Forma-1-es Magyar Nagydíj, mely a technikai sportok kedvelőinek százezreit vonzza minden évben a településre, hazánkból és külföldről egyaránt. A verseny idejére a község lélekszáma felduzzad, de mára már inkább csak ideiglenes, átmenő forgalomként jelentkezik ez. A köztudatban Mogyoród neve egyet jelent a Hungaroringgel, melynek építése 1985-ben indult, és az első versenyt 1986. márciusában már megtartották, ugyanakkor a település vezetése igyekszik megismertetni a turistákat Mogyoród történelmével, hagyományaival, jellegzetességeivel is, amire ez a sportesemény, továbbá a Szent László Hét programsorozat kiváló lehetőséget teremt. Országszerte ismert vízi élményparkunk, a 2003-ban épült Aquapark, mely szezonálisan jelentős számú pihenni és szórakozni vágyót vonz Mogyoróra. Hiányossága, hogy zárt rész hiányában a hideg időszakban kihasználatlanul áll. A turisztikai vonzerő növeléséhez járul hozzá többek között a szabadtéri gokart pálya és a vezetéstechnikai centrum is, valamint mindezen egységek családi, baráti és országos rendezvényszervezésre lehetőséget biztosító szolgáltatásai.

Gazdasági, társadalmi környezet

Budapest közelében az agglomerációba tömörülő lakosság jelentős része ingázik. A főváros felszívja a munkaerő jelentős részét. A főváros közelsége miatt, remélhetően egyre több vállalkozó, szolgáltató és ipari tevékenység települ a községbe, javítva ezzel a helyi foglalkoztatottság mértékét és a helyi adóbevételeket.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2012	6428	100%
2013	6334	99%
2014	6559	102%
2015	6708	104%
2016	6785	105%
2017	6941	107%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség 2017.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	3484	3457	6941	51%	49%
0-2 évesek			-		
0-14 éves	557	573	1130	49%	51%
15-17 éves	115	126	241	48%	52%
18-59 éves	2014	2131	4145	49%	51%
60-64 éves	231	209	440	53%	47%
65 év feletti	567	418	985	58%	42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	784	1108	70,7%
2013	810	1074	75,4%
2014	881	1088	80,9%
2015	912	1100	82,9%
2016	956	1071	89,2%
2017	985	1130	87,1%

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2013	167	136	31
2014	185	171	14
2015	277	199	78
2016	383	243	140
2017	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

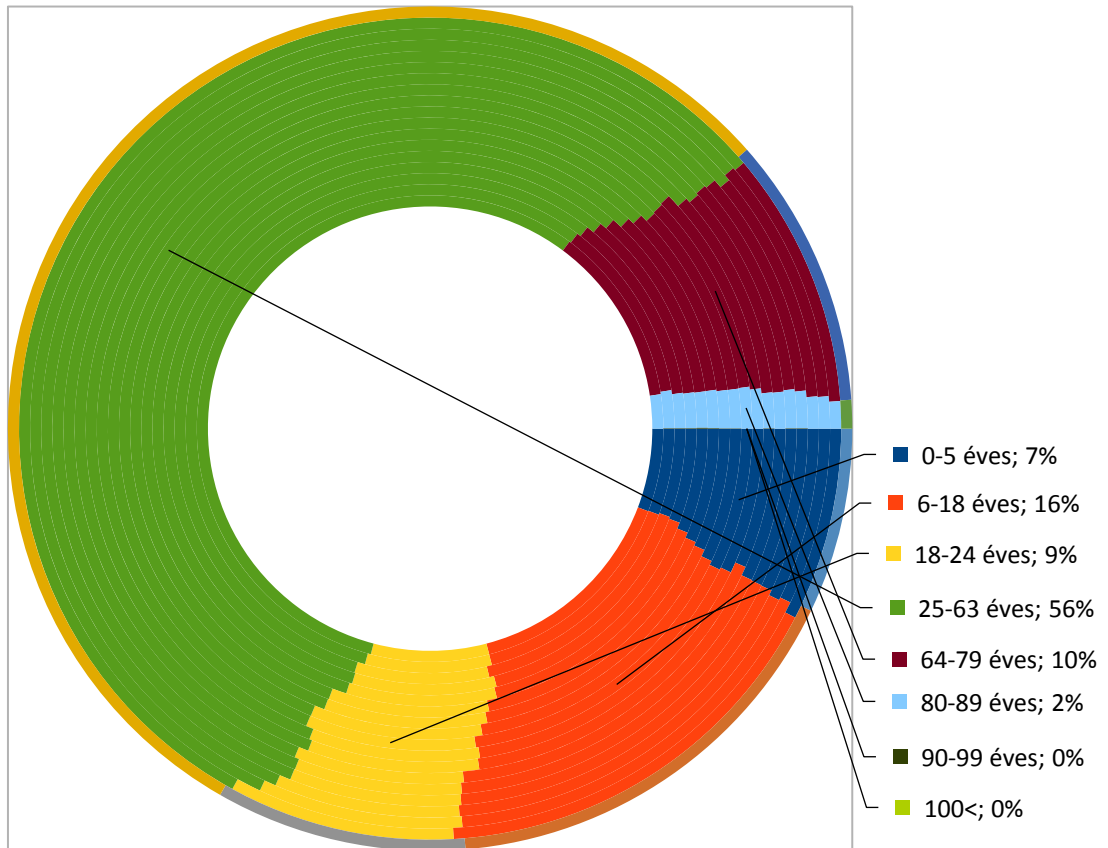
	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2013	43	69	-26
2014	55	53	2
2015	66	44	22
2016	57	51	6

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A statisztikai táblázatokról jól látszik, hogy Mogyoród lakóinak száma folyamatosan növekszik. Az utóbbi évtizedben egyre többen választják otthonuknak községünket. Az állandó lakosok száma öt évvel ezelőtt 6428 fő volt, 2017. év végén már 6941, ami 107%-os változást jelent, ebből adódóan egyre nagyobb az igény a külterületek, víkendterületek, zártkertek belterületbe vonására.

A népesség számának növekedésével párhuzamosan emelkedik a családok és a lakóépületek száma is. Ezt a tényt a szociális ellátások, az intézményrendszer, az úthálózat, valamint az infrastruktúra területén is mindenképpen figyelembe kell venni a község vezetésének.

Mogyoródi lakosság korosztályok

Régebbi népesség adatokat vizsgálva elmondható, hogy 1970-től 1990-ig a népesség növekedése nem volt jellemző a településen, zártabb közösséget képviselt a falu lakossága. Lélekszám növekedés inkább 2008 után, a gazdasági válság ideje körül következett be, mely a mai napig folyamatosan tart. Ez a növekedés nem annyira a természetes szaporulatnak, hanem inkább a migrációnak köszönhető. Az állandó jellegű odavándorlás száma ettől az időszaktól minden évben magasabb, mint az elvándorlásé. Ennek legfőbb oka, valószínűleg a település földrajzi adottsága, Budapesthez való közelsége és az ingatlanok megfizethetősége.

A népességfejlődés, a korösszetétel és az öregedési index alapján elmondható, hogy településünkre még mindig inkább a fiatalos népegykezet jellemző, hiszen a vizsgált időszakban az öregedési index mindig 100 alatt van, továbbá a 0-14 éves állandó lakosok száma (1130 fő) még 145 fővel több, mint a 65 év felettieké (985 fő), de már Mogyoródon is látható az országra jellemző elöregedés. Míg 2012-ben még 70,7% volt, addigra 2017-re már 87,1%-ra ugrott. Ez a növekedési arány felhívja a figyelmet ennek a korosztálynak, elsősorban az egyedülálló, alacsony nyugdíjjal rendelkező, rossz egészségi állapotú idősöknek a problémáira.

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik bölcsődével, de - 2019. január 1-ig, míg nem lesz kötelező feladata az önkormányzatoknak a bölcsőde biztosítása - önként vállalt feladatként, feladat-ellátási szerződés keretében a Kistarcsai Csodasziget Családi Bölcsőde igénybevételel teremt meg ezt a fajta napközbeni ellátást. A községben a közoktatási intézmények feltöltöttsége megfelelő. A település fejlesztési céljait, szociális feladatait meghatározza, hogy a jelenlegi intézményhálózat, a méretét, kapacitását illetően alkalmas lesz-e hosszabb távon is a feladatellátásra. Ez azért is fontos, mert bár az ingatlaneladásokból, építkezésekből következő további népességnövekedés hatásai előre nem számíthatók ki ugyan pontosan, de prognosztizálható, hogy folytatódik az eddigi tendencia.

A gyermekek és fiatalok arányának növekedése a migráció miatt várhatóan továbbra is fennáll. Ez az egyik oka, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti igények viszonylag magas számának is.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Mogyoród Nagyközség Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Ezen szempontok alapján önkormányzatunk küldetésének tekinti a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása. Az országos politikai irányelvek helyi szintű, hatékony megvalósítása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársakkal egyaránt.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés
- Jó munkahelyi körülmények
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia
- Hagyományörzés, közösségteremtés, kooperáció
- Környezetvédelem, környezettudatosság

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai:

- Társadalmi összefogás a hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára az esélyegyenlőség biztosításához
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére a szociális egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.
- A település minden lakójának a megélhetéshez szükséges források biztosítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei:

Mogyoród Nagyközség Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, és ezt az alábbi elvek alapján próbálja megvalósítani:

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, és egyediségét.
- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a község minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az Önkormányzat az előző, 2013-2018. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjában vállalta, hogy annak tartalmával összehangolja a további (szintén jogszabályok által előírt) fejlesztési dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését – amely feladatainak eleget is tett. Vállalta továbbá – és szintén teljesítette -, hogy a HEP időszakonkénti felülvizsgálatába is bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Az alábbi helyzetelemzés az újabb öt esztendőre, a 2018-2023. évekre szóló HEP megalapozását célozza.

Az Európai Bizottság mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotására vonatkozó teljes harmonizációját, hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Lehetővé teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását. Ennek megfelelően a 2005. évtől kezdődően egy speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró Egyenlő Bánásmód Hatóság felállítását rendelte el. Az Ebktv 31.§-a értelmében Mogyoród Önkormányzata az alábbiakban dolgozza ki Települési Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program)

A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékkal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség.

A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Mogyoród Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, hátrányos helyzetű csoportok feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, így különösen:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- az önkormányzat helyi döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése;
- a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése érdekében.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a nagyközség problémáit, lehetőségeit.

Az elemzés öt területre koncentrálna: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások.

Mogyoród település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Tekintettel az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezéseire, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire, és az Európai Közösségi jog vívmányaira, az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (továbbiakban: Ebktv.)

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely a kormány, az állam, az önkormányzatok és intézményeik feladata.

Ezek alapján települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programot készít, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségi helyzetének alakulását, problémáit és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

Az önkormányzati esélyegyenlőségi program tartalmazza különösen a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

Az Európai Unió elvárásainak alapján a települések feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

A helyi esélyegyenlőségi program a vonatkozó jogszabályi előírásokra, és az Európai Unió ajánlásaira tekintettel készült, a következő jogszabályi háttér alkalmazásával:

- Magyarország Alaptörvénye
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.)
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról. szóló 1998. évi XXVI. törvény

A települési önkormányzatoknak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amelyben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a helyi önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv összehangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre;
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépéssel, továbbá az egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre;
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve: a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok

bárminemű faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Különös tekintettel a fogyatékos emberekre, akik a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. Cél a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

- Az emberi méltóság tiszteletben tartása: Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.
- Szolidaritás: A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a község minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesítési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni feladatait, meg tudja birkózni a nehézségekkel.
- Méltányosság és rugalmas ellátás: A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak az EU és nemzeti esélyegyenlőségi stratégiákhoz, ágazati politikákhoz, úgy mint az: EU 2020 stratégia-az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája, Európai fogyatékosügyi stratégia 2010–2020 az-akadálymentes Európa megvalósítása, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Legyen jobb a gyerekeknek! Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia–mélyszegénység, gyermekszegénység, roma 2011–2020, Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024, 2007. évi XCII. törvény-a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény, Idősügyi Nemzeti Stratégia 2010 – 2034.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program figyelembe veszi Mogyoród Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány éves beszámoló
- Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának 2015-2019. évre vonatkozó gazdasági programja
- Sportkoncepció
- Mogyoródi Polgárőr Egyesület éves beszámoló
- Mogyoród Település Közbiztonságának helyzetéről szóló éves rendőrségi beszámoló
- Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának éves költségvetései
- A helyi közművelődés feladatairól és a közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 1/2002.(II.08.) rendelet
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 31/2013.(XI.19.) számú önk. rendelet
- A gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 8/2008.(V.29.) számú önkormányzati rendelet

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen program nem vagy csak minimálisan tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

Az utóbbi két rendelet célja a törvényi előírásokon túl, hogy községünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában az egyén és rajta keresztül a család áll.

A korábban a közoktatásról szóló törvényből kiemelve, a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tényének megállapítása a Gyvt. szabályozása értelmében 2013. szeptember 1. napjától a jegyző feladata. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében 3 körülményből (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete) legalább 1 fennáll, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához pedig a fenti 3 körülményből legalább kettőnek kell fennállnia. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a gyermekek részére a köznevelés területén kedvezményeket, támogatásokat, jogosultságokat biztosít.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat, mint az: aktív korúak ellátása, időskorúak járadéka, ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), közgyógyellátás (alanyi és normatív formák), egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, már a járási hivatalok állapítják meg.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg. Emiatt 2015. február 28-ig az önkormányzati rendelet ismételt módosítása vált szükségessé.

A szociális ellátórendszereknek egyre több követelménynek kell megfelelniük a különböző élethelyzetekből eredő szükségletek miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

A helyi esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
 - program megvalósításának koordinálása,
 - a program végrehajtásának nyomon követése,
 - az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- a program nyilvánosságának biztosítása;
- a program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak kétfévente történő tájékoztatása a megvalósításról.

2. Stratégiai környezet bemutatása

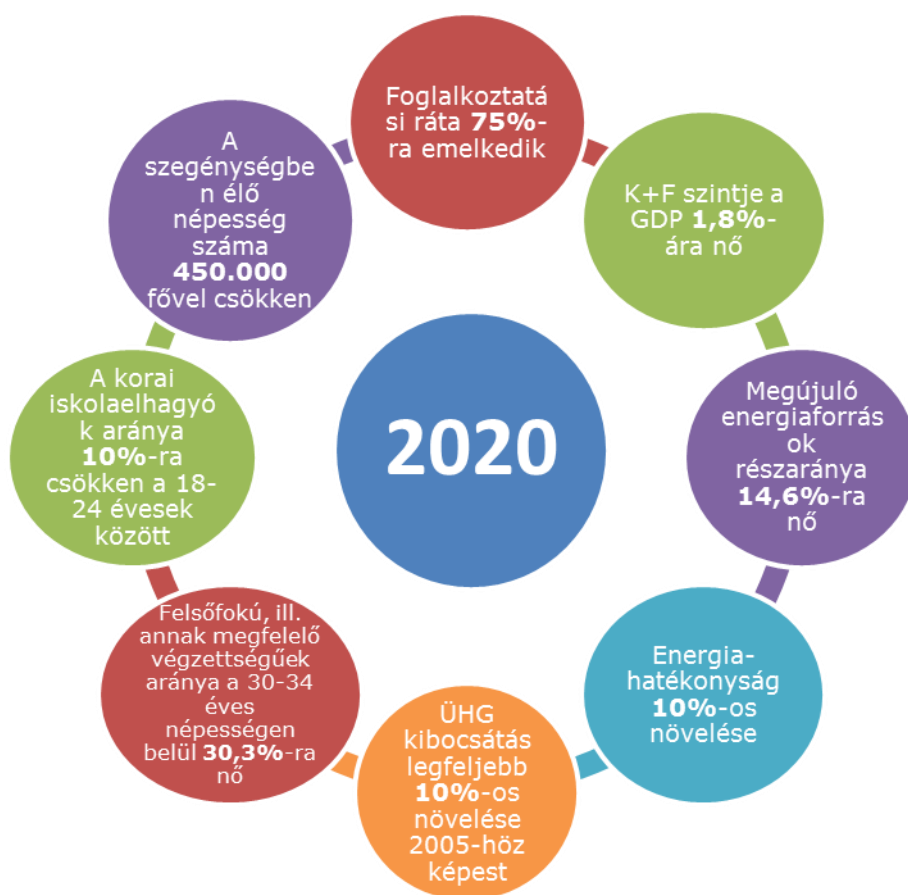
Országos: Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60%-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékát közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

A 2007-2013 és a 2014-2020-as tervezési időszak összehasonlítása

	2007-2013	2014-2020
Uniós tervezési keretek	-Strukturális alapok és vidékfejlesztés elkülönül -Tagállami szintű keretdokumentum (Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, NSRF)	•Integrált tervezés:Közös Stratégiai Keret (5 alap egységes keretben) uniós szinten •Tagállami szintű keretek (Partnerségi Megállapodás)
Tematikus súlypontok	- 15 OP	• 9 OP, célzottabb tervezés uniós és hazai szinten (11 tematikus cél, EU 2020)
Prioritások	-Gazdaságfejlesztés: 24% -Foglalkoztatás mint szociális kérdés	• gazdaságfejlesztés: 60% • Foglalkoztatás a gazdasági fejlesztés része
Intézményrendszer	-Központi irányítás (NFÜ) -Regionális dekoncentráció (RFÜ)	• központi koordinációval (ME) működő decentralizált intézményrendszer (IH-k a szakpolitikáért felelős tárcáknál) • valós térségi decentralizáció (megyei szinten)
Eljárásrendek, támogatási formák	-Komoly adminisztratív kötelezettségek, -2010-től racionalizáció, egyszerűsítések -Pályázatok vissza nem térítendő támogatással -Kombinált mikro-hitel	• egyszerűbb eljárásrendek, központi koordinációval •Vissza nem térítendő támogatások mellett nagyobb teret kapnak a pénzügyi eszközök •A pénzügyi eszközök teszik ki a teljes összeg 10%-át • közsféra ne pályázzon: szakmailag kijelölt fejlesztések, ismert programozható forráskeretek • nyílt pályázatok mellett optimalizált projekt-kiválasztási eljárások

2014-2020 időszak operatív programjai

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)
Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)
Terület és Településfejlesztési OP (TOP)
Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)
Környezet és Energetikai Hatékonyság OP (KEHOP)
Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)
Koordinációs OP (KOP)
„Vidékfejlesztés, halászat” OP

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Gazdasági Program keretében fontos, hogy önkormányzatunk minden területen pozitív diszkriminációban részesítse a valamilyen okból hátrányos helyzetűeket.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesítés. Az egyes programok, koncepciók a középtávú stratégiából kiindulva saját területükre vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

Jelenleg Mogyoródnak nincs átfogó, megfelelő marketinggel támogatott turizmusfejlesztési stratégiája pedig a település olyan adottságokkal (pl. falusi, lovas, sport és ökoturizmus) rendelkezik, melyek kiaknázása a jövő feladata kell legyen. Az elkövetkező 5 évben javasolt elkészíteni a Turizmusfejlesztési Stratégiát, többek közt a 2020. évben átadásra kerülő VEKOP projekten belül elkészülő turisztikai attrakciók miatt is.

Társadalmi kapcsolatok: egyházak, szalézi nővérek, sportkör, vállalkozók, civil szervezetek, Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár, Support Alapítvány, oktatási és egészségügyi intézmények, Tanyagondnoki szolgálat, Máltai Szeretetszolgálat kirendeltsége, Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Utcai Gondozó Szolgálat

Nemzetközi kapcsolatok: a már meglévő (Madéfalva) és a jövőbeni (Santa Lucia di Piave) testvérvárosi kapcsolatok ápolása és kiépítése.

- Költségvetési Koncepció

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 2014. október 15-ei módosítása a költségvetési koncepció készítésére vonatkozó paragrafust hatályon kívül helyezte. Jogszabály így nem írja elő a koncepció készítését, de az Önkormányzat évi költségvetési koncepciójának beterjesztését egyrészt az Önkormányzat előző évi munkaterve, másrészt az Önkormányzat adott évre vonatkozó feladatainak, terveinek, gazdálkodási kereteinek meghatározása indokolja, és a cél, hogy az Önkormányzat feladatainak, terveinek, gazdálkodási kereteinek bemutatása továbbra is költségvetési koncepció készítésével történjen.

Az önkormányzatok központi finanszírozása az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó, feladatalapú támogatási rendszerben történik. A gazdálkodást a jövő évben is az intézményhálózat, a településüzemeltetés működőképességének megtartása, az előző évekről áthúzódó beruházások befejezése, és további, a település fejlődését szolgáló fejlesztések előkészítése, elindítása és megvalósítása határozza meg. A költségvetési koncepciót - amely az éves költségvetési rendelet megtervezéséhez szükséges iránymutatásokat tartalmazza - a Képviselő-testület fogadja el és a gazdasági program alapján határozza meg az elkövetkezendő évek tervezés stratégiai irányvonalait, legfontosabb céljait.

- Gazdasági Program

A Gazdasági Program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A Gazdasági Program a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat. Az Mőtv. szerint a gazdasági program, fejlesztési terv, mely tartalmazza különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A gazdasági programnak továbbá célja az, hogy kijelölje azokat a feladatokat, melyeket az önkormányzat ebben az időszakban a legfontosabbnak tart, aminek a megvalósításán dolgozni kíván. Mogyoródon a gazdaságfejlesztés célja elsődlegesen az itt élők életminőségének javítása, a közintézmények fejlesztésének és fenntartásának finanszírozása, a környezet megóvása, új munkahelyek teremtése, a mogyoródi munkavállalási lehetőségek javítása, a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal összhangban.

Ennek a ciklusnak fő célkitűzései, a HEP intézkedési terveivel egyeztetve: a közlekedés biztonságának növelése, közbiztonság erősítése, turizmus, sportlétesítmények fejlesztése, fiatalok sportolási, mozgási

lehetőségeinek kibővítése, bölcsőde létrehozása, oktatási, nevelési, kulturális, egészségügyi intézmények fejlesztése, civil szervezetek, egyházak támogatása, A településrészek kölcsönös elismerése, új és őslakosok, megkülönböztetésének megszüntetése a közös rendezvények, az egymás megismerését segítő kulturális események megrendezésével, óvodai, iskolai, egészségügyi és sportesemények támogatása, közlekedés fejlesztése, ügyfélbarát hivatal működtetése, társadalmi felelősségvállalás erősítése, a településen, megteremtve a lehetőségét a törvények adta kereteken túlmenően is támogatni a rászorulókat, a tartós vagy átmeneti életviteli problémáik megoldásában. A falu vezetése meg kívánjuk teremteni az idősek napközbeni ellátásának intézményi feltételeit, amely lehetővé teszi a meleg étkeztetést, és az egészségügyi felügyeletet,

- Településszerkezeti Terv

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 6.§-a alapján Mogyoród Önkormányzata a településrendezési feladatát a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és elfogadásával látja el.

A Településszerkezeti Terv (röviden: TSZT) a település főbb fejlesztési irányainak, alakításának, védelmének, a területfelhasználás módjának, valamint a műszaki infrastruktúra főbb elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakításának és elrendezésének meghatározására szolgál, összhangban az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel, valamint a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvénnyel.

A TSZT-t az Önkormányzat a 2015-2019 közötti ciklusban megalkotta, ezzel biztosítja Mogyoródon a gazdaságfejlesztés elsődleges kereteit. Az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva a TSZT továbbfejlesztése szükségessé vált, az esetleges korrekciókat ki kell dolgozni. Cél továbbra is a település hagyományos, falusias arculatának megőrzése. Elsődlegesen a szolgáltató szektor erősítése, betelepülésének támogatása, a minimális szintű környezetterhelés (közlekedési forgalom, levegő-, zaj) növelése nélkül.

A település olyan természeti adottsággal rendelkezik a patakforrások miatt, amelyik páratlan vonzerőt jelentene turisztikai szempontból. Jelenlegi állapotában, mivel magánkézen van, feltáratlan, elhanyagolt és forráshiányos. Ezért megfelelő körültekintéssel a védetté nyilvánítás, majd a közcélú kisajátítása a patakforrásoknak, közösségi érdek. A TSZT ilyen irányú átgondolása is szükséges a jövőben.

- Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 26/2017. (XII.28.)

Önkormányzati rendelete a településképp védelméről

A településképp védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2016. júliusában lépett hatályba, melynek célja a magyarországi települések jellegzetes és értékes arculatának megővése, kialakítása, az épített környezet és táj egységes védelme. A törvénnyel és a törvény végrehajtási rendeleteként a 314/2012. (IX.8.) Kormányrendelettel az Országgyűlés a településképp védelmével kapcsolatos helyi, települési szintű szabályozást új alapokra helyezte.

A törvény és a kormányrendelet értelmében minden településnek el kellett készítenie a teljes közigazgatási területére kiterjedő Településképi Arculati Kézikönyvét (továbbiakban: Kézikönyv), és erre alapozva ki kellett dolgoznia a településképp védelméről szóló önkormányzati rendeletét.

A kézikönyv szemléletformáló szerepet tölt be, feladata a település épített örökségének bemutatása, az eltérő karakterű településrészek lehatárolása és jellemzése, az arculati jellegzetességek, helyi sajátosságok feltárása, bemutatása. A bemutató, elemző részeket követően javaslatokat fogalmaz meg a településképphez illeszkedő építészeti, műszaki és kertészeti kialakításra, majd néhány, a településen fellelhető jó példát is bemutat.

A kézikönyv akkor lehet hasznos, ha az abban megfogalmazottakat a helyi közösség széleskörűen megismeri és elfogadja. A kézikönyv készítésével kapcsolatosan 2017. október 16-án, majd 2017. december 19-én lakossági fórumot tartottunk. A településképp védelméről szóló önkormányzati rendelet a kézikönyv megállapításaira alapozva, a településképp alakításával összefüggő előírásokat tartalmazza. A helyi értékvédelemről, a településképi követelményekről, a reklámokról, a reklámhordozókra vonatkozóan a

településképi bejelentésről, a településképi kötelezésről szóló rendelkezések az új jogszabályi előírásoknak megfelelően épültek be a szövegbe.

Mogyoród Településképi Arculati Kézikönyvét és a településképi védelméről szóló 26/2017. (XII.28.) önkormányzati rendeletet a képviselő-testülete a 2017. december 28-ai ülésén elfogadta.

A településképi rendelet előírásait 2018. január 1-től alkalmazni kell az engedélyhez nem kötött tevékenységek esetében is!

Az önkormányzat a polgármester útján a településképi követelményekről kérelemre szakmai konzultációt biztosít. A Kézikönyv legalább évente egyszer felülvizsgálatra kerül.

- Településfejlesztési Koncepció

Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2017. szeptember 13-án megtartott ülésén elfogadta Mogyoród településrendezési eszközeit, amelyek az elkövetkező évekre meghatározzák a településünk fejlődési irányát. A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. (Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §)

Mogyoród Nagyközség Településfejlesztési koncepciója a 409/2017.(IX.13.) határozattal, a Településszerkezeti Tervet a 410/2017.(IX.13.) határozattal lett elfogadva. A helyi építési szabályzat tárgyában a Mogyoród Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról szóló 16/2017. (IX.18.) önkormányzati rendeletet alkotta meg a képviselő-testület, amely 2017. október 18. napjától hatályos.

- A Helyi Építési Szabályzat

A Helyi Építési Szabályzat (röviden: HÉSZ) az országos szabályokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének a felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos szabályokat állapítja meg. A HÉSZ a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket szabályozza.

Az előző időszakban megvalósult beruházások:

- Fitness park építése
- Polgármesteri Hivatal meglévő parkoló területének bővítése térburkolással
- Szilárd burkolatú utak javítási, helyreállítási munkáinak előkészítése, koordinálása
- Csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos vízelvezető árok helyreállítási, szikkasztó építési munkálatok előkészítése, koordinálása
- Védőnői szolgálat és gyermekorvosi rendelő belső festésének felújítása, tisztasági festése
- Gesztenyes Tagóvoda épületének vízszigetelése, belső vakolási és festési munkálatainak elvégzése

Elmúlt években megvalósult pályázatok:

- a Polgármesteri Hivatal energetikai felújítása
- Magyar Labdarúgó Szövetség országos Pályaépítési Programja
- az önkormányzati ASP központ szolgáltatásainak igénybevételét lehetővé tevő informatikai háttér megteremtése
- az esőzések okozta károsodások helyreállítási munkái
- Mogyoród Nagyközség hagyományos faluközpontjának, a Római Katolikus Templom és környékének rehabilitációja
- Iskola és sportpálya energetikai fejlesztése
- Support Alapítvány épületének akadálymentes megközelítése

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mogyoród 2008. január 1-jével csatlakozott teljes jogú tagként a Dunakeszi Kistérségi Többcélú Társuláshoz Fóttal, Göddel és Dunakeszivel együtt. A társulás koordinálta a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti egyes szociális alapszolgáltatások megszervezését, ellátását. A közigazgatás átszervezése kapcsán, a járások kialakításával azonban a kistérségi társulás felbomlott és 2013.01.01-től községünk a Gödöllői Járáshoz tartozik. Járási szinten adataink hiányosak.

Mogyoród Nagyközség Önkormányzata a Gödöllő Környéki Regionális Turisztikai Egyesülettel (GKRTE) társulva biztosítja a turizmussal, idegenforgalommal kapcsolatos feladatok ellátását. Ennek helyi szerve a Mogyoród Turisztikai Kft., melynek 2013-ban történt létrehozásával az önkormányzat teljesítette a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdésének 13. pontjában foglaltakat, ami szerint a turizmussal kapcsolatos feladatok ellátása kötelezővé vált a települési önkormányzatok számára. A GKRTE működési területe 16 településre terjed ki, és a kulturális turisztikai tevékenységet folytató intézmények is tagjai. A Kft. és a GKRTE szakmai együttműködése lehetővé teszi a település és környéke leendő turisztikai koncepciójának megvalósítását, továbbá a társintézményekkel együtt, főszervezőként tevékenykedik a kulturális örökségeink, helyi hagyományaink megőrzésében, települési rendezvények lebonyolításában.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH, a TEIR adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, de sok adat még így is hiányzik, nem áll rendelkezésre egyik adatbázisban sem. A hiányzó adatok megszerzése a jövőbeni intézkedési tervek egyik feladata lehet.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység, sajnos, mint a hétköznapi élet jelensége is. Vagyis amikor valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A Budapest Intézet egy 2012-ben végzett tanulmánya szerint, a mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai társadalmi, gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység okai továbbá a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, oktatás-képzés hiányosságaira, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányosságaira vezethető vissza. Hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben és az érintettek egészségi állapotában mutatkozik meg. Sajnos egyre gyakrabban merül fel a gyermekszegénység fogalma, hiszen a szegények mintegy 30%-a a 0-17 éves korosztályhoz tartozik. A mélyszegénység állapota az érintetteket megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza, így a szegregáció egyre súlyosabb társadalmi probléma. Magyarországon jelenleg 3 millióan élnek a szegénységi küszöb alatt és ebből 1.2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen a gyermekeket, romákat és a hátrányos helyzetű térségekben élőket sújtják.

A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától.

Az átfogó célok, az Európa 2020 stratégia hazai szegénység csökkentési céljaival szinkronban a következők:

- A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre
- A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása
- A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítés. /Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia/

Fontos azonban tisztázni - a gyakorlatban elterjedt álláspont ellenére - hogy a cigányság és a mélyszegénység fogalma nem ugyanaz. Ez két olyan halmaz, melynek van közös metszete, de nem fedik egymást. Helyzetük elemzése során az Ebktv. által rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését mindig vizsgálni kell.

Ennek az adott, esélyegyenlőség szempontjából fontos célcsoportnak az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférést öt alapvető jogszabály segíti:

- A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

A településünk roma népességére vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága,

foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Ezt a beérkező segélykérelmek, valamint a környezettanulmányok alapján lehet kijelenteni.

Pozitívumként mondható el azonban községünkben, hogy iskolánk tájékoztatása szerint javultak az arányok az általános iskola elvégzését tekintve. Községünkben a CKÖ utolsó ismert felmérése szerint (2011) 100-120 roma nemzetiségű ember él, ez az adat az utóbbi években azonban a helyi tapasztalatok (védőnők, pedagógusok, egészségügyi szakemberek véleménye) és lakcímbjelentkezések alapján kb. a két-három szorosára nőtt.

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket még mindig nagyobb mértékben sújtja. Annak ellenére, hogy a nők többsége háztartásbeli, egyre több roma nő dolgozik, de sok csak alkalmi munkában (pl. a helyi gazdáknál végez idegymunkát) vagy néhányuk közfoglalkoztatásban.

A férfiak egy része helyben (Nonprofit Kft.-nél állományban vagy ritkán közfoglalkoztatottként) más része főleg az építőiparban vagy mezőgazdasági idegymunkában dolgozik alkalmi munkásként. A községünkben élő roma lakosság közül zömének a lakásviszonyai rosszak, van, aki komfortnélküli lakásban él.

Településünkön a romák kulturális identitásának elsorvadását jelzi, hogy semmilyen cigány szokást, hagyományt tudomásunk szerint nem ápolnak, a nyelvet sem beszélik.

A Mogyoródi Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2006. októberében alakult meg. Céljuk volt, hogy a helyi cigány kisebbségbe tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék, tevékenységüket a Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényben megfogalmazott feladatok alapján végezzék.

Sajnos, annak ellenére, hogy a község önkormányzata minden segítséget megadott a munkájukhoz, 2008. januárjában megszűntek, mert a vezetőség lemondott azzal az indokkal, hogy nem a várakozásaiknak megfelelően alakult a működésük és tevékenységük ellátása. A 2014. október 12-én megtartott Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzati Képviselők Választását követően 2014. október 27-én ismét megalakult a Mogyoródi Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Két képviselőjük azonban 2017. március 14-től képviselői mandátumáról lemondott. Mivel így a képviselők száma a Képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökkent, ezért az üres helyekre időközi választást kellett kitűzni, melyet a Helyi Választási Bizottság 2017.06.18-ra írt ki. A választás eredményes és érvényes volt. Azóta jelenleg is működik a Kisebbségi Önkormányzat.

Ha a szociálisan rászorult, segélyben részesülő hátrányos helyzetű családok területi eloszlását megnézzük a településünkön, kitűnik, hogy a legnagyobb számban egy bizonyos településrészről illetve részekről kerülnek be az önkormányzat, valamint a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat látóterébe. Ezek az utcák már évek óta a roma családok otthonait képezik. Érdekes jelenség a segélyezés szempontjából például, hogy az ún. régi falu lakói, a helybeliek közül jóval kevesebb a segélykérő, még akkor is, ha egyébként rossz anyagi körülmények közt élnek. A másik, fokozott figyelmet igénylő területe a községnek szociális szempontból a külterület, zártkerti részek: Kukukkhegy, Bolnoka, Berektető. A szociálisan hátrányos helyzetű külterületen lakó és életvitelszerűen ott tartózkodó személyek száma egyre magasabb. Ennek oka, hogy az ingatlan árak itt a leginkább megfizethetőek. Így elsősorban többgyermekes családok, nyugdíjasok, idősek, rossz egészségi állapotban élők és egyszülős családok élnek ott, sokszor nem megfelelő lakhatási körülmények között, és az önkormányzatnak nincs kellő információja róluk, hiszen sokszor be sem jelentkeznek, és nem kerülnek be a lakcímnnyilvántartásunkba. Ez azért is probléma, mert bejelentett lakcím nélkül az önkormányzat sokszor segíteni sem tud illetékesség hiányában.

Erre a szociális ellátások során fokozottan figyelni kell az önkormányzatnak, hiszen ez az ellátórendszer bővítését, a segélykérelmek számának növekedését és a szegregált településrészek kialakulását vetíti előre.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet a fentebb említett okok miatt is igen polarizált. A környezettanulmányok során, az egyik oldalon (kis arányban) átlagosnál jobb az anyagi helyzet, a másikon szegénység észlelhető. Az ilyen háztartások szignifikáns többségében az egy főre eső jövedelem átlagban 30.000 Ft körüli. Ezek a személyek, családok külső segítség nélkül nem tudják fenntartani magukat és a segélyekre rendezkednek be,

gyakorlatilag létminimumon vagy az alatt élnek. A létminimum értékét hazánkban a KSH teszi közzé minden évben 1991 óta. A létminimum fogalma a háztartásoknak azt a minimum jövedelemszükségletét mutatja meg, amely mellett egy ember szerény körülmények között még biztosítani tudja a folyamatos életvitelt. A létminimum kiszámításának vannak nemzetközileg is elismert módszerei, amelyek közül hazánkban az ún. normatív számítását használják. A számítás nem máson alapszik, mint az élelmiszer-fogyasztás aktuális értékének alapulvételén. A KSH a számításait az Országos Élelmezési- és Táplálkozástudományi Intézet által összeállított élelmiszerkosár tartalmának a figyelembe vételével végzi el. Ennek tartalma olyan szintű szükséglet kielégítést jelent, ami társadalmilag még elfogadható. Tehát a mélyszegénység, az alultápláltság szintje ez alatt van. A létminimum összege minden évben változik.

Sajnos ezen a szinten élő családok a jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget, amikor a segínyt, támogatást megkapják, szinte azonnal felélik, nem tartalékolnak. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Általános, hogy a helyi roma lakosság állami transzferektől való függőségi helyzete nagyon jelentős.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsonyabb iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte pl. a megváltozott munkaképességű, roma illetve fogyatékkal élők iránt.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2013	2218	2318	4536	86	3,8%	70	3,0%	156	3,4%
2014	2232	2358	4590	88	3,9%	61	2,5%	149	3,2%
2015	2217	2297	4514	69	3,1%	49	2,1%	118	2,6%
2016	2250	2313	4563	88	3,9%	61	2,6%	149	3,2%
2017	2360	2466	4826	56	2,3%	34	1,3%	90	1,8%

Forrás: TeIR, Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	156	149	118	149	90
20 éves és fiatalabb	fő	3	2	1	2	na
	%	1,92%	1,34%	0,85%	1,34%	na
21-25 év	fő	17	13	9	13	na
	%	10,9%	8,72%	7,63%	8,72%	na
26-30 év	fő	15	9	8	9	3
	%	9,62%	6,04%	6,78%	6,04%	3,33%
31-35 év	fő	15	11	11	11	6
	%	9,62%	7,38%	9,32%	7,38%	6,67%
36-40 év	fő	24	29	16	29	3
	%	15,38%	19,46%	13,56%	19,46%	3,33%

41-45 év	fő	11	14	15	14	5
	%	7,05%	9,42%	12,71%	9,41%	5,56%
46-50 év	fő	18	11	13	11	4
	%	11,54%	7,38%	11,02%	7,38%	4,44%
51-55 év	fő	17	20	10	20	8
	%	10,9%	13,42%	8,47%	13,42%	8,89%
56-60 év	fő	21	15	11	15	8
	%	13,46%	10,07%	9,32%	10,07%	8,89%
61 év felett	fő	15	25	24	25	10
	%	9,62%	16,78%	20,34%	16,78%	11,11%

Forrás: TeIR, KSH, Munkaügyi központ

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2013	86	70	156	34	22	56	39,53%	31,43%	35,91%
2014	88	61	149	34	24	58	38,64%	39,34%	38,93%
2015	69	49	118	31	21	52	44,93%	42,86%	44,07%
2016	88	61	149	28	22	50	31,82%	36,07%	33,56%
2017	56	34	90	24	14	38	42,86%	41,18%	42,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2013	455	491	946	2	0,44%	4	0,81%	6	0,63%
2014	460	488	948	6	1,30%	4	0,82%	10	1,05%
2015	449	490	939	4	0,89%	3	0,61%	7	0,75%
2016	457	516	973	1	0,22%	4	0,78%	5	0,51%
2017	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A hazai munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője, hogy a 2017-ben a foglalkoztatottak száma 4.413.000 fő volt, ami 81.000 fővel több volt az előző évhez képest. A munkaerő kínálat tovább csökkent, miközben a gazdasági helyzet miatt a létszámigény nőtt a munkaerőpiacon, főleg egyes szakmák, szakmacsoportok terén. Az országos adatok alapján a 7 évvel ezelőtti helyzethez képest, 663 ezerrel többen jutottak jövedelemhez a munkájuk révén. A javulás, ahogy a helyi statisztikát is látjuk, nemtől függetlenül minden korosztályt érintett. Ha a nyilvántartott álláskeresőket nézzük, 2017-re a számuk lényegesen csökkent. Hozzájárulhat azonban valamilyen mértékben a tény is, hogy sokan már nem is regisztráltatják magukat álláskeresőként, sokan dolgoznak közfoglalkoztatottként és az is, hogy jelentős a külföldön munkát keresők, vállalkozók száma. Megállapítható, hogy a lakónépesség számának növekedésével az álláskeresők száma fordítottan arányos.

2016-ban a 15-64 éves népesség körében nyilvántartott álláskeresők aránya átlag 3,2 %, a pályakezdők körében a nyilvántartott álláskeresők aránya kb. 0,5%, ami mindkét korosztálynál javuló tendencia az előző évekhez képest, és látszik, hogy a pályakezdők elhelyezkedési esélyei mennyivel jobbak a középkorúakéhoz képest.

A korcsoport szerint regisztrált munkanélküliek száma jól mutatja, hogy munkanélküliség szempontjából a 30 év körüliek és az 50 év fölöttiek az inkább érintettek, bár 2016-hoz képest náluk is jelentős a javulás a foglalkoztatottság terén. Sajnos, már helyben is, közigazgatási téren is megfigyelhető a munkaerőhiány. Egyre nehezebb köztisztviselőt találni a polgármesteri hivatalban is a megüresedett álláshelyekre. Legtöbbször már kezdésként vagy néhány év közigazgatásban eltöltött idő után, jóval magasabb bérért a vállalkozói és a civil szférában, a versenyképes munkaerőpiacon helyezkednek el. Megfigyelhető, hogy a regisztrált munkanélküliek, valamint a tartós munkanélküliek közt is még mindig több a nő. Azonban nem kimutatható, hogy a valóságban is így van-e, vagy csak több nő regisztrál, bízva a munkaügyi kirendeltségek segítségével a hatékonyabb álláskeresés terén. Közfoglalkoztatásban is itt helyben inkább a férfi munkaerőre lenne szükség, mert időnként kemény fizikai munkára kellene ember a közfoglalkoztatást végző, önkormányzati Nonprofit Kft.-nél is. A közfoglalkoztatottak száma országosan és helyi szinten is csökkent 2015-2016-hoz képest. A fentebb említett nembeli okok miatt is, valamint azért, mert már jobban találnak munkát az emberek a közfoglalkoztatotti bérnél jóval magasabb összegért. Gondoljunk csak az építőiparban és az idényjellegű mezőgazdasági munkákban kifizetett napi óradíjakra.

A foglalkoztatáspolitikában jelenleg is cél a foglalkoztatottak körének bővítése, de megjelent mellette a munkaerőhiány, főleg a szakemberek, szakmunkások terén. Az eszközökről folyamatos vita van, de még mindig dominálnak a pénzügyi jellegű ösztönzők, és kisebb figyelmet kapnak azok, amelyek az érintettek öntevékenységének segítésére, azaz az információhoz való hozzáférésre, a célirányos képzettség megszerzésére koncentrálnak.

A községben az elmúlt években a regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökkent, arányuk végig az országos átlag alatt volt. Az utóbbi évek kedvezőbb munkaerőpiaci folyamatainak eredményeként az union belül hazánk helyzete folyamatosan javult, a munkanélküliek száma 47.000 fővel csökkent. Az ún. legjobb munkavállalási korúak, a 25-54 évesek közel 84%-a dolgozott, bekerülve ezzel Magyarország a tagországok legjobb helyzetű harmadába. 2017-re a javuló foglalkoztatáshoz alacsonyabb munkanélküliség is társult. Ez jellemzi a helyi statisztikákat is. A munkanélküliségi ráta 4,3% volt, amitől mindössze 3 tagország (Csehország, Málta és Németország) mutatott alacsonyabb %-ot. Az üres álláshelyek aránya 2,2%. A pályakezdő álláskeresők száma az elmúlt 5 évben helyi szinten is folyamatosan csökkent.

Az önkormányzat az általa biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a SUPPORT Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés alapján, az Alapítvány Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat útján biztosítja már 20 éve.

A gyermejjóléti szolgáltatás feladata a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, az egészségügyi és a szociális ellátás - különösen a családsegítő szolgáltatás.

Mogyoródon a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat egy akadálymentesített épületben működik, a házi segítségnyújtó szolgálattal együtt. Az épületet az önkormányzat bocsátja rendelkezésükre.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) szerint: „a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.” Általános, mindenki számára hozzáférhető, életkorhoz, szakértői véleményhez nem kötött önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás.

A Support Alapítvány ellátottainak száma 2017-ben 1445 fő volt. A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján: 63 fő, ebből 31 kiskorú, tanácsadottként: 116 fő, ebből 12 kiskorú vette igénybe.

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint: (fő)

Igénybevétel módja	életkor	0-5	6-13	14-17	18-24	25-49	50-61	62-x	Össz.	Családok száma
	Nem									
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	1	7	5	1	2	3	4	23	28
	Nő	3	8	7	4	13	4	1	40	
	össz.	4	15	12	5	15	7	5	63	
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	0	3	3	2	11	16	9	44	102
	Nő	1	0	5	7	38	11	10	72	
	össz.	1	3	8	9	49	27	19	116	

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők legnagyobb arányban a gyermekek, illetve a 25-49 év közötti korosztály, amely jellemzően inaktív és alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az ügyfelek leginkább azok a gyermekes családok, ahol a szülők

alacsonyán iskolázottak, nem rendelkeznek állandó jövedelemmel, és nem regisztrált munkanélküliek, vagy gyeseen vannak.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyán iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
2011	5424	2747	2677	4827	2480	2347	597	11,01%	267	9,72%	330	12,33%
2017	5811	2927	2884	5171	2722	2449	378	6,50%	125	4,27%	243	8,43%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint							
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség			
		Fő	%	fő	%	fő	%		
2013	156	4	2,56%	30	19,23%	122	78,21%		
2014	149	4	2,68%	34	22,82%	111	74,53%		
2015	117	3	2,56%	32	27,35%	82	70,09%		
2016	149	3	2,01%	29	19,46%	117	78,52%		
2017	90	na	na	22	24,44%	68	75,56%		

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2014	nincs adat		na
2015	nincs adat		na
2016	nincs adat		na
2017	nincs adat		na

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnttktatásba n résztvevők összesen	szakiskolai felnttktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnttktatásban résztvevők		gimnáziumi felnttktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2014	na	nincs adat	na	nincs adat	na	nincs adat	na
2015	na	nincs adat	na	nincs adat	na	nincs adat	na
2016	na	4	na	nincs adat	na	nincs adat	na
2017	na	nincs adat	na	nincs adat	na	nincs adat	na

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön a 15 évesnél idősebb lakosság és az álláskereső nagy része az általánosnál nagyobb iskolai végzettségű. A 8 általános iskolát el nem végzettek száma szerencsére csökken, ahogy a munkanélküliek száma is. Sajnos a felnttktatásról és az abban résztvevők számáról nem áll adat a rendelkezésünkre, így nincs rá mód, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnttktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Mivel Mogyoródon nincs felnttktatás, nincs pontos képünk a fiatalok foglalkoztatásáról, a munkaerőpiacra történő bekerülésüket segítő programokról és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeiről sem, a statisztika nem releváns. Ezeket a szolgáltatásokat, oktatási lehetőségeket más településen kell a helybelieknek igénybe venni.

Az azonban elmondható, hogy Budapest, de leginkább Gödöllő vonzáskörzetében lévő településünk viszonylag kedvező helyzetben van képzés, továbbképzések elérhetőségének szempontjából. Gödöllőn a Szent István Egyetem, mint felsőfokú intézmény képzései, programjai, de Budapesten, Vácott számos képzési, továbbképzési lehetőség adott a fiatalok foglalkoztatását és a felnttképzést tekintve. A felsőoktatási intézmények a főváros közelsége miatt könnyen elérhetők a fiatalok számára. Településünk az elmúlt években szerződést is kötött a gödöllői Szent István Egyetemmel a felntt képzések terén, és a művelődési házunk az egyetem Felnttképzési-Partner Intézményeként is működött.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2015	13	0.28%	5	11,3%
2016	7	0.15%	3	6,8%
2017	3	0.06%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

A 2011. szeptemberétől hatályba lépett jogszabályváltozás létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Mogyoródon a Nonprofit Településüzemeltető Kft. végzi, együttműködésük az önkormányzattal jelenleg nagyon jó és hatékony. A közfoglalkoztatásban részt vevő romák számát tudni lehet, ám az aktív korú roma lakosság száma becsült értéken alapszik, a helyi ellátórendszerek adatai, tapasztalatai, valamint a roma nemzetiségi önkormányzati választás alkalmával magukat romának valló lakosság alapján. Hivatalosan 44 fő.

A közfoglalkoztatásban részt vevők közül néhányan az intézményvezetőkkel egyeztetve kapnak kihelyezett munkalehetőséget, de zömében a közterületek tisztántartásában, karbantartásban dolgoznak. Mivel a közfoglalkoztatottakra pályázni kell a munkaügyi központoknál, így számuk meghatározott, valamint adott a foglalkoztathatóságuk ideje, hossza és a betöltendő munkakör is. Településünk több személy közfoglalkoztatását is tudná vállalni, igény mind az önkormányzat, mind a pályázati helyek számában megmutatkozik, azonban a regisztrált munkanélküliek és az aktív korúak ellátásában részesülők száma egyre kevesebb, így a meglévő helyeket nem tudjuk feltölteni. Két év leforgása alatt a közfoglalkoztatottak száma 10 fővel csökkent, ami nagy munkaerő veszteség, főleg a Nonprofit Kft.-nek, mint a fő közfoglalkoztatónak. Budapest közelében az agglomerációba tömörülő lakosság jelentős része ingázik. A főváros és a környező települések felszívják a munkaerő jelentős részét. Bár hivatalos adat nem áll rendelkezésünkre, de a tapasztalatok alapján ugyanez mondható el a településünkre is. Mogyoródon jelentős mértékű az alkalmi jellegű foglalkoztatás, ami szezonális, a nyári idénymunkákra, és a Forma-1 Nagydíj idejére esik. Ezen kívül a helyi vállalkozók és kisebb mértékben a Nonprofit Településüzemeltető Kft. tud még folyamatos munkalehetőséget biztosítani. A községben a regisztrált vállalkozások számát tekintve az elmúlt 3 évben növekedés mutatkozik. 2018. első negyedévében ez a szám már 904-re emelkedett. Az ASP rendszer statisztikája alapján 2013 és 2014 év már archiválva van, de így is látszi a javuló tendencia és az idei évre már 279.574 eFt kivetett és 187.355 eFt befizetett adót tart nyilván az önkormányzat. A főváros közelsége és jó megközelíthetősége miatt azonban remélhetően még több vállalkozó és szolgáltató telepszik majd meg a községben, javítva ezzel a helyi foglalkoztatottság mértékét és az adóerő képességet. Mogyoród Képviselő-testülete erre törekszik és igyekszik egy fejlettebb ipari, gazdasági övezet kialakítására, infrastruktúra kiépítésére.

A Pest Megyei Munkaügyi Központ Gödöllői Kirendeltsége a rendelkezésre álló eszközökkel segíti az álláskeresők elhelyezkedését, de mióta az aktív korúak ellátásának megállapítása a Járási Hivatalokhoz került, már nem olyan közvetlen a kapcsolatuk az Önkormányzattal. Mindezek mellett mivel az önkormányzatoknak kötelező feladata a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesítése, a

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2015	801	74	16	na	283.648	217.545	na	na
2016	856	65	17	na	249.145	239.577	na	na
2017	898	73	19	na	269.121	264.119	na	na

Forrás: Önkormányzat adatai

településnek is fokozott figyelmet kell fordítania a roma népességre, a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztatására, akiket köztudottan a legjobban sújt a munkanélküliség. A község közmunka programjának erre is lehetőséget kell nyújtania. Ezen túlmenően a hátrányos helyzetűek elhelyezkedése nagyon nehéz, elsősorban a szakmával nem rendelkezők esetében.

A foglalkoztatás elősegítésének egyik alappillére az iskolázottsági szint emelése. Erre elsősorban a hátrányos helyzetű lakosság körében van szükség. A felnőttképzéseket a gödöllői régió látja el Mogyoród tekintetében.

Összességében elmondható, hogy a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Figyelemfelhívó statisztika az, hogy egyre több fiatal és pályakezdő dönt úgy, hogy külföldön próbál megélhetést biztosítani magának, elsősorban a külföldön jóval magasabb bérek miatt. Ezen tendencia alól községünk sem kivétel.

Bár a Gödöllői Munkaügyi Központ lehetőségeihez mérten igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni, de mégsem tud hatékony segítséget nyújtani az álláskeresőkhöz elhelyezkedésében. Ezért nem is regisztrálnak már sokan a munkanélküliek közül. Ez viszont azt a hátrányt hordozza, hogy a különböző önkormányzatokon keresztül kapott állami támogatásoktól a regisztráció, illetve együttműködés hiányában elesnek. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) még mindig kiszorulnak a munkaerőpiacról, bár egyre nagyobb számban próbálják meg őket foglalkoztatni, elsősorban a munkaadóknak biztosított állami kedvezmények, járulékok miatt. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat – Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2013	4536	15	0,3%
2014	4590	20	0,4%
2015	4514	17	0,3%
2016	4563	15	0,3%
2017	4826	14	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresőkhöz száma	álláskeresőkhöz járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2013	156	21	13,4%
2014	149	19	12,7%
2015	118	11	9,3%
2016	149	19	12,7%
2017	90	11	12,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2013	9	0.1%	na	na
2014	11	0.2%	na	na
2015	9	0.1%	22	0,4%
2016	11	0.2%	26	0,5%
2017	16	0.3%	na	na

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-jétől jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozott.

Az szociális törvény által szabott egyetlen kötelezettség az volt, hogy a Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Mogyoródon szociális kérelemként főszámra iktatott iratok száma 2008-ban még 524 db volt, 2010-ben volt a legmagasabb: 656 db, így a válság hatása ezen a területen is érezhető volt. 2017. évben szociális kérelemként, azaz települési támogatásként főszámra iktatott iratok száma összesen 201 db volt, vagyis a segélykérelmek száma nagymértékben csökkent.

Az 1993. évi szociális törvényben szabályozott kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-jétől a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás)
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek, települési támogatás formájában, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatták meg.

Ezen adatokat támasztják alá a táblázatok, melyekben jól látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma csökken, a tavalyi évben például álláskeresési járadékra 11 fő, azaz a nyilvántartott álláskeresők 12,2%-a volt jogosult, álláskeresési segélyben pedig az aktív korúak 0,2%-a részesült csak. Jól látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül kevesen kapnak valamilyen álláskeresési támogatást. Kérdéses, hogy milyen forrásból fedezik az ellátás nélküli emberek a napi megélhetésüket.

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT), mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Jól látszik, hogy az ezekben az ellátásokban részesülők száma minimális az

aktív korú lakosságához képest. Az aktív korúak ellátása olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy, míg az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást egészségkárosodott, illetve 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelő személy veheti igénybe (amennyiben a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani).

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés.

Az aktív korúak ellátására való jogosultsággal összefüggésben az önkormányzatoknak 2015. február 28. napjáig volt feladatuk, ezt követően, és azóta is, a Járási Hivatalok állapítják meg és tartják nyilván ezt az ellátási formát. Az adott időszakban a jogszabályváltozás miatt 15 esetben küldtünk ki felülvizsgálatra felhívó végzést. A járási hivatalnak 39 személy iratanyagát adtuk át március 1-jével (22 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, 5 fő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesült, 3 személy felülvizsgálata folyamatban volt az átadáskor, 9 személy ellátása pedig megszüntetésre került.)

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület az önkormányzati rendeletébe építette be.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	2345	2	1	0	0	0	0	0
2014	2358	2	1	0	0	0	0	0
2015	2368	2	1	0	0	0	0	0
2016	2374	2	1	0	0	0	0	0
2017	na	0	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzat adatai

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2013	68	na
2014	85	na

2015	26	na
2016	23	na
2017	21	na

Forrás: Önkormányzat adatai

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

Mogyoród Nagyközség Képviselő-testülete a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez, a lakhatást legnagyobb mértékben veszélyeztető villanyáram, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, illetve a tüzelőanyag költségeihez települési támogatást biztosít (a továbbiakban: lakásfenntartási támogatás).

Önkormányzatunk összesen egy bérlakással rendelkezik, de az év végére tervezett egy újabb bérlakás kialakítása a meglévő mellett a régi egészségházban. Szociális lakások és lakáscélra használt ingatlanok nincsenek a településen. Veszélyeztetett lakhatási helyzet két esetben volt az elmúlt időszakban, mindkét esetben elemi kár (kigyulladt és részben leégett a ház) miatt.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról is, amely akkor nyújt támogatást, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék, ez azonban községünkben nincs, mivel nem érjük el a 10.000 fős lakosság számot. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok. Községünkben hajléktalan személy hivatalosan nincs nyilvántartva, de a Máltai Szeretetszolgálat Pest Megyei Utcai Gondozó Szolgálatja rendszeresen kijár a faluba és folyamatos egyeztetést, információcserét tart a Support Alapítvánnyal a rossz lakhatási viszonyok közt lakókról, akiket látogatnak és gondoznak is szükség esetén.

Községünk alapterülete 3446 hektár. A falu lakónépessége Magyarország népességének kb. 0,07%-a, Pest megye népességének 0,55%-a. Népsűrűség 197/fő/km². A népességet és a lakások számát figyelembe véve, ez 2,9 fő/lakást jelent. A KSH adatbázisában a települési szintű háztartások számára az elmúlt évekre nincs adat, csak járásra lebontva.

A külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférése nehezebb, a szemétszállítás okoz időnként gondot és az aszfaltos utak hiánya, főleg az őszi-téli hónapokban. A Képviselő-testület azonban célul tűzte ki az önkormányzati utak felújítását, ezért az idei évben már el is kezdődtek az ez irányú munkálatok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Mogyoródon a telepek, szegregátumok képződéséről még nincs adat, hivatalosan nem léteznek, a roma lakosság tekintetében sem. Hosszabb távon azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy a külterületi, illetve zártkertű részek Pl. Kukukk-hegy, Bolnoka, Bereketető vonatkozásában számolnia kell az önkormányzatnak ezzel a társadalmi problémával. Mint az esélyegyenlőségi koncepció elején már említettük, ezeken a területeken a szociálisan hátrányos helyzetű személyek száma magasabb, mint a falu belterületi részén. Ennek

oka, hogy az ingatlan árak itt a leginkább megfizethetőek és az agglomerációban a hiteltartozások miatt lakásukat eladni kényszerülők itt még tudnak a megmaradt pénzükből egy pl. lakhatásra nem mindig teljesen alkalmas hétvégi házat venni. Így elsősorban szegény gyermekes családok, nyugdíjasok, idősek, rossz egészségi állapotban élők és egyszülős családok élnek ott, sokszor nem megfelelő lakhatási körülmények között és az önkormányzatnak nincs kellő információja róluk, hiszen sokszor be sem jelentkeznek, és nem kerülnek be a lakcímnnyilvántartásunkba. Ez azért is probléma, mert bejelentett lakcím nélkül az önkormányzat sokszor segíteni sem tud illetékesség hiányában. Ezeknek az embereknek, családoknak a feltérképezésében Tanyagondnoki szolgálat és a védőnők sok segítséget nyújtanak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás terén gondoskodik a házi orvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői és az iskola-egészségügyi ellátásról.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások Mogyoródra is vonatkoztathatóak a házi orvosok statisztikája szerint. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek, valamint az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, különféle allergiák, az általános immunrendszer elváltozásai, a bőr speciális immunrendszerének gyulladással járó állapota, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget kell nyújtani az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali intézménye, nappali melegedő, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. Mogyoródon 2 házi orvos, 1 gyermekorvos, 2 védőnő dolgozik. Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végez az oktatási intézményekkel egyeztetve.

Hozzá kell tenni azonban, hogy az egészségügyi alapellátás jövőbeni megfelelő, az EU-s előírásoknak is eleget tevő biztosítása érdekében az önkormányzat egyik fő feladata egy új, korszerű egészségház felépítése. Ennek megvalósulása pályázat útján már folyamatban van. Településünkön a prevenció és szűrőprogramok szervezésének hagyománya van, lásd Egészségnap úgy, mint az egészségügyben dolgozók megbecsülésének, munkájuk fontosságának elismeréseként tartott Semmelweis nap megrendezésének is. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében a házi orvosok, védőnők, meghívott orvosok és a helyi gyógyszerészek közreműködésével. Ilyen ingyenes lakossági szűrővizsgálat zajlik most már évek óta a Szent László Hét programsorozaton belül, ahol vércukor, vérnyomás mérés, melanoma szűrés, allergia, légzésfunkció, lábállapot felmérés is folyik.

Az önkormányzat a Nonprofit Kft. által minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakemberek bevonásával történik. Szükség is van erre, hiszen a pedagógusok, konyhai dolgozók tapasztalatai alapján elmondható, hogy sajnos a hétvégék, szünetek utáni első tanítási napon az iskolába visszatérő gyermekek közül sokan sokkal éhesebbek és többet repetáznak, mint a hétköznapokon, amikor az iskolában rendszeresen háromszor étkeznek naponta. Ez azt mutatja, hogy sok családban nem tudják a megfelelő tápértékű, vagy mennyiségű ételt biztosítani a szülők. Az Egészségügyi és Szociális Bizottság „Minden gyerek lakjon jól!” program keretében intézkedett, hogy az

iskolában azok a gyerekek, akik éhesek, a konyha nyitvatartási ideje alatt bármikor bemehetnek enni egy szelet zsíros vagy vajjas kenyeret és egy pohár teát vagy tejet is ihatnak. A szociális nyári étkeztetéssel pedig 20 hátrányos helyzetű gyermek ingyenes déli meleg étkezését biztosítja az önkormányzat a nyári szünet teljes ideje alatt, a Családsegítő Szolgálat, a Nonprofit Kft. és a Szalézi Nővérek segítségével.

A községünkben folyó sporttevékenység igyekszik magába foglalni a testmozgás minél változatosabb formáit, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától, a versenysportokig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Nem utolsó sorban a tehetséges és a nehéz anyagi körülmények közt élő fiatalok felkarolását és esetükben a sport pozitív jellemformáló hatásának kiaknázását. Ezért is készült el a település 5 évre szóló Sportkonceptiója, melyben minden korosztálynak segítséget szeretne nyújtani a sportoláshoz, az egészséges életmód kialakításához anyagi körülményeire való tekintet nélkül. Ennek a koncepciónak a jegyében elsőként egy szabadtéri fitnesspark kialakítása történt meg.

Meg kell említeni a főtí Gyermekeközpont Mogyoródra kihelyezett lakásotthonában élő különböző nemzetiségű utógondozottjait is, akik szívesen vesznek részt a programokban. A Sportkör tagdíj elengedéssel, ingyenes utaztatással és egyéb eszközökkel is részt vesz a fiatalok támogatásában. Rajtuk kívül tudunk még ilyen kezdeményezésről egy kick-box oktató és a helyi Szent László Íjászegyesület körében is. Nem véletlen tehát, hogy településünk íjász világbajnokkal, ritmikus sportgimnasztika, birkózó, tájfutó, strandröplabda bajnokokkal is büszkélkedhet. Az önkormányzat sportlétesítmény hálózata folyamatosan bővült, mára már korszerű és modern létesítmények állnak rendelkezésre, többek közt falunk sportéletéért sokat tévő, Ober Jánosról elnevezett Sportcentrum és egy fiatalon elhunyt sportolóról, Kertész Györgyről elnevezett műfüves pálya, valamint a sportcsarnok, mely egyre több országos versenynek, rendezvénynek is helyt ad. Mogyoród speciális helyzetben van a sport terén azáltal is, hogy községünkben található a Hungaroring versenypálya. A szabadidős sportolásra egy kültéri edzőterem és egy gumi borítású kézilabda pálya is lehetőséget ad.

Az ellátórendszer elemei településünkön mindenki számára hozzáférhetőek, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási, közművelődési, sport és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

2014-ben megalakult a Nagycsaládosok Helyi Egyesülete is, a védőnők elvégezték a méhnyak szűrő program képzését, így a méhnyak rák szűrése helyben is megvalósul. Családtervezés, nem kívánt terhességek, az abortusz megelőzésére a rászorultaknak fogamzásgátló spirál megvételével segített az önkormányzat. Az Egészségügyi és Szociális Bizottság a két éves korú állandó mogyoródi lakhellyel rendelkező gyermekek bárányhimlő elleni ingyenes oltását szervezi meg már három éve. A táplálékallergiás gyermekek részére külön mikro és hűtő került a közétkeztetési intézményekbe. Megvételre került egy defibrillátor készülék, mely mindenki számára elérhető helyen rendelkezésre áll.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2013	0	2	1
2014	0	2	1
2015	0	2	1
2016	0	2	1
2017	0	2	1

Mogyoródon a házi orvosi feladatokat 2 orvos, a házi gyermekorvosi feladatokat pedig egy orvos látja el. A fogorvosi alapellátás területén két fogorvosi praxis elégíti ki a lakossági szükségleteket, mely azonban most csak egy fogorvossal és az általa végzett helyettesítéssel működik. A három védőnői körzetben jelenleg 2 védőnő dolgozik, aki a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek, de létszám hiány révén nagy teher hárul rájuk, hiszen gyesen lévő kollégájuk körzetét is ellátják.

Az éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt és gyermek orvosi ügyelet, 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik Kistarcsán, valamint Gödöllőn.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi feladatait a védőnő és a gyermekorvos látja el.

A területi ellátásért felelős kórház a Kistarcsán működő Pest Megyei Flór Ferenc Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Heim Pál Kórház és a Madarász utcai telephelye áll rendelkezésre.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Support Alapítvány biztosítja a lakosaink számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Tevékenységük a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás terén fejt ki hathatós segítséget. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	105
2014	91
2015	87
2016	62
2017	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2013	39
2014	41
2015	32
2016	34
2017	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Az önkormányzatok hatáskörébe 2013.01.01-től, a járások kialakításával már csak a méltányossági alapon járó közgyógyellátás tartozott, majd a méltányossági közgyógyellátás szabályai is 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből, és ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem kötelező.

Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete települési támogatás keretében nyújt segítséget a közgyógyellátásban nem részesülő kérelmezők gyógyszerkiadásainak viseléséhez.

Az ápolási díj sok család esetében, a munka nélkül maradt családtag, illetve hozzátartozó egyetlen rendszeres jövedelme. A segély „járulékos haszna” még, hogy az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság biztosított általa és a nyugdíjba beszámítható évek telnek általa.

Ápolási díjat alanyi jogon a súlyosan fogyatékos és a 18 év alatti tartósan beteg gyermek után lehet a Ptk. szerinti hozzátartozónak igényelni. Ezen felül adható még fokozott ápolási díj és méltányos alapon járó is, melyet az önkormányzat állapíthat meg a tartósan beteg 18 év feletti ápoltság után. Ez utóbbit azonban, mivel már nem kötelező adni, a legtöbb önkormányzat megszüntette a költségvetések megszorítása miatt.

Méltányossági ápolási díj biztosítása az települési önkormányzatok számára eddig sem volt kötelező. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből.

A 2015. március 1-jét megelőzően megállapított ellátások az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthatóak 2015. március 1-jét követően, települési támogatás formájában.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

Mogyoród Nagyközség Képviselő-testületének lehetőségei az ellátás további biztosítását nem tették lehetővé, ezért 2015. február 28. napjával a méltányossági ápolási díjra való jogosultságot, a meglévő ellátások kifuttatásával megszüntette.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Községünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, melyeket ki kell aknázunk.

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi kultúra és művelődés, valamint a hagyományok ápolásának, a rendezvények megszervezésének fő színtere a Mogyoród híres szülöttéről elnevezett Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár. Itt működik 2004 óta a Mogyoródi E-PONT is. Gépparkja és szolgáltatásai a könyvtáron belül kerültek elhelyezésre.

Az információáramlást segíti a helyi média: a Mogyoródi Hírek és a Krónika újság is. A civil szervezetek, alapítványok, valamint egyházi vonalon a Don Bosco Nővérek és a szalézi munkatársak aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a községünk fejlődéséhez járulnak hozzá. Az önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, anyagi támogatással, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos szervezet és magánember is, az önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van. Ez jellemzően felajánlások és önkéntes munkában nyilvánul meg (pl. Mindenki Karácsonya, Cipősdoboz akciók, időseknek karácsonyi ajándécsomagok osztása, 75 év felettiek karácsonyi 5000 Ft-os ajándékutalványa, ingyenes étel és tartós élelmiszer osztása, nyári étkeztetés, szociális étkeztetés, nyári szociális táboroztatás stb.) A Support Alapítvány tapasztalata azt mutatja, hogy probléma a településünkön a hátrányos helyzetű nagycsaládosok körében a beintegrálódás, a közösségi életbe való bekapcsolódás, valamint a nyári szabadidő hasznos eltöltése anyagi erőforrások nélkül. Erre mindenképpen megoldási lehetőségeket kell keresni.

A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A lakosság számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt igyekeznek kielégíteni. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik ezekről. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel. A Mogyoród Turisztikai Kft. megalapítása, mely a művelődési házzal együtt a helyi rendezvényeket, néphagyományokat és nem utolsósorban az idegenforgalmat hivatott fellendíteni, jó ötletnek bizonyult. Feladata a Helyi Értéktár Bizottsággal való együttműködés és az oktatás tekintetében, az érettségi előtt álló mogyoródi fiatalok 50 órás önkéntes munkájának elősegítése is, mely IT-ként szerepelt az önkormányzat jövőbeni tervei közt.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

A településen élő emberek életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, oktatási-nevelési, közművelődési, sport és egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása, az esélyegyenlőség biztosítása ezen a területen is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Mogyoródi Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2006. októberében alakult meg. Céljuk volt, hogy a helyi cigány kisebbségbe tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék, tevékenységüket a Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényben megfogalmazott feladatok alapján végezzék.

Sajnos, annak ellenére, hogy a község önkormányzata minden segítséget megadott a munkájukhoz, 2008. januárjában megszűntek, mert a vezetőség lemondott azzal az indokkal, hogy nem a várakozásaiknak megfelelően alakult a működésük és tevékenységük ellátása. A 2014. október 12-én megtartott Roma Települési Nemzetiségi Önkormányzati Képviselők Választását követően 2014. október 27-én ismét megalakult a Mogyoródi Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Két képviselőjük azonban 2017. március 14-től képviselői mandátumáról lemondott. Mivel így a képviselők száma a Képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökkent, ezért az üres helyekre időközi választást kellett kitűzni, melyet a Helyi Választási Bizottság 2017.06.18-ra írt ki. A választás eredményes és érvényes volt. Azóta jelenleg is működik a Kisebbségi Önkormányzat. A legutóbbi választás alkalmával 44 állandó mogyoródi lakcímmel rendelkező személy regisztráltatta magát, mint roma nemzetiségi lakos.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A kétéves felülvizsgálat során a helyzetelemzésben feltárt problémák és új fejlesztési lehetőségek. A korábban beazonosított probléma aktualitásának vizsgálata.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fejletlen úthálózat, mely a szegregálódódás veszélyét hordozza magában egyes településrészekben (új IT)	Szegregációs lakóövezetek létrejöttének megakadályozása, úthálózat fejlesztése a szegregálódódás veszélyét magában hordozó településrészekben, életminőség, életfeltételek, lakhatási, lakóvezeti körülmények javítása

Új közösségi ház hiánya, ingyenes közösségi szintereken való megjelenés lehetősége korlátozott megfelelő intézmény hiánya miatt (új IT)	Egyes családok hátrányos helyzetének javítása, szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, közösségi szintereken való megjelenés lehetősége, közösségépítés helyi szinten
Az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációja, együttműködése még nem megfelelő (új IT)	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele Az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása információáramlás, és krízishelyzetek megoldásának biztosítására adatbázis létrehozása
Sportegyesületeknél a támogatási rendszerek a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására még nincsenek lefektetve, a Sportkoncepcióban részletesen nincsenek kidolgozva (új IT)	Sportegyesületek elkülönített támogatási rendszerének megalkotása a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására
Adathiány a felnőttoktatásban résztvevőkről, nehézkes információhoz jutás, adatfrissítés nincs (előző IT folyamatban tartása)	Adatgyűjtés a munkaügyi központ és a felnőttoktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétellel, tájékoztatás, információ gyűjtés a hiányos központi adatállomány miatt

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Mogyoródon 2017-ben a 0-17 év közötti gyermekek száma 1371 fő volt, ebből 672 lány és 699 fiú, ami jó arány, hiszen a megoszlás a nemek terén majdnem 50%-50%. Ez a korosztály a helyi össznépesség 19,7%-át teszi ki.

A népességfejlődés, a korösszetétel és az öregedési index alapján elmondható, hogy településünkre még mindig a fiatalos népegyenlőség jellemző, hiszen a vizsgált időszakokban az öregedési index még mindig 100 alatt van, továbbá a 0-14 éves állandó lakosok száma (1130 fő) még 145 fővel több, mint a 65 év felettieké (985 fő). Mindemellett már Mogyoródon is látható az országra jellemző előregeredés. Míg 2012-ben még 70,7% volt, addigra 2017-re már 87,1%-ra ugrott az öregedési index.

A település fejlesztési céljait, szociális feladatait meghatározza, hogy a jelenlegi intézményhálózat, a méretét, kapacitását illetően alkalmas lesz-e hosszabb távon is a feladatellátásra. Ez azért is fontos, mert bár az ingatlanadásokból, építkezésekből következő további népességnövekedés hatásai előre nem számíthatók ki ugyan pontosan, de prognosztizálható, hogy folytatódik az eddigi tendencia.

A gyermekek és fiatalok arányának növekedése a migráció miatt is, várhatóan a jövőben is fennáll, viszont ezzel nem egyenes arányos pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmek mennyisége.

A Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt a Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényében hirdette ki, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) számú határozatával a „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégiai Programját, mely a 2007-2032-es időszakra szól. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek. Másik fontos indoka, a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, az újratermelő, nemzedékekre átörökített szegénység megszüntetése.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, és védelmet is biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az

egy-egy ágazatok együttműködésén alapul. Mogyoródon a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. §-a értelmében:

„(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

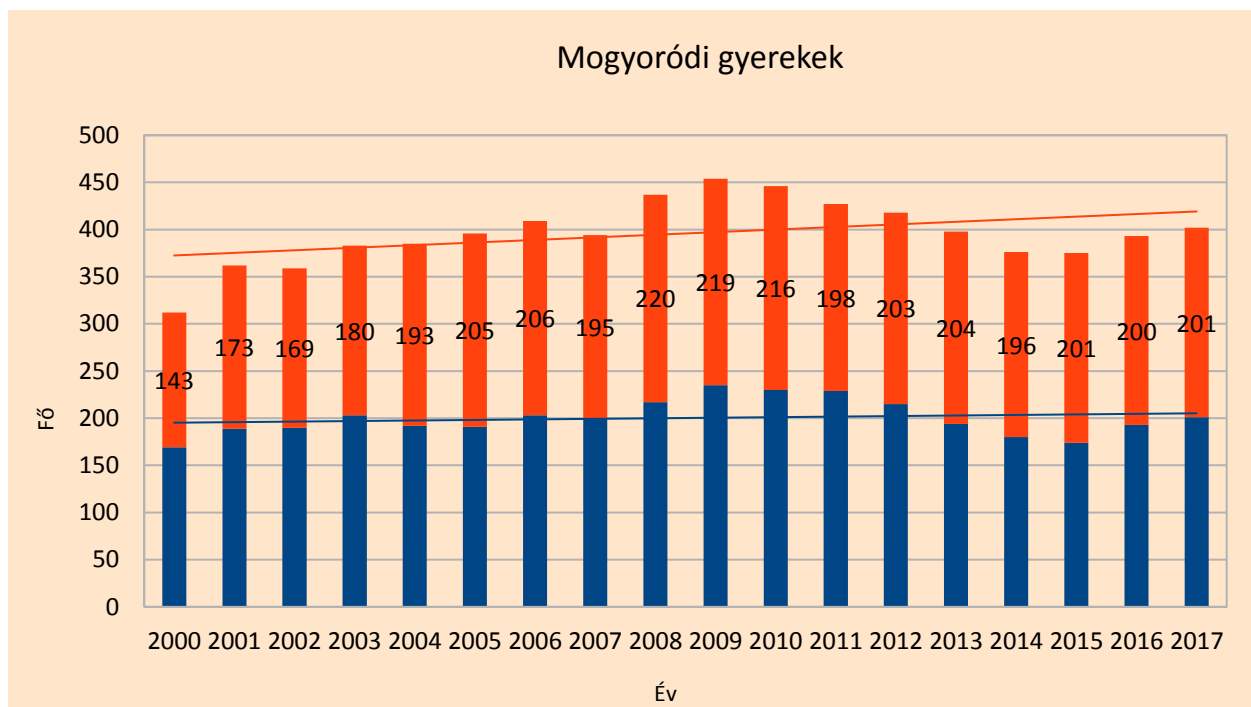
A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető ez meg. Sajnos az ilyen családok helyzete, még mindig elég feltérképezetlen, nincs kellő információ róluk, mivel a népszámlálási adatgyűjtésben is csak önkéntes jelleggel nyilatkoznak az állampolgárok ezekről az adatokról. Még mindig van egy általános sajnálkozás és tartózkodás a köztudatban, a fogyatékkal élő gyermeket, felnőttet gondozó családok vonatkozásában. Sok esetben az ilyen családok is rosszul élik meg az információadást a helyzetükről. Ezért nagyon fontos a társadalom, a helyi közösség érzékenyítése a másság elfogadása iránt.

Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettségi okokat, figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkezhetnek.

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége lényegében magába foglalja a településen élő összes 18 év alatti gyermeket és azok családját, mivel a gyermekjóléti szolgálat feladata a veszélyeztetettség megelőzése érdekében végzett munka, a prevenció is, amelynek minden gyermekre ki kell terjednie. Ez jelentheti a széleskörű tájékoztatást, de olyan programot is, ami a lehető legtöbb gyermek számára elérhető.

2018. szeptember 1-től a gyermekvédelmi törvény módosításának köszönhetően minden településen a család- és gyermekjóléti központok iskolai-óvodai szociális munkát biztosítanak a helyi köznevelési intézményekben. Mogyoródon a Gödöllői Forrás Szociális Segítő és Gyermekjóléti Központ fog iskolai/óvodai szociális munkát biztosítani a Szent László Általános Iskolában, az Önkormányzati Óvodákban és a Szalézi Óvodában. Ennek keretében szorosan együttműködnek a pedagógusokkal, szülőkkel, gyermekekkel,

prevenációs tevékenységekben vesznek részt, gyermekek veszélyeztetettsége esetén jelzéssel élnek a család- és gyermekjóléti szolgálat/ központ felé.

A gyermekjóléti szolgáltatást önkormányzatunk a SUPPORT Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés alapján, az Alapítvány Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat működését és feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. NM rendelet szabályozza.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása, a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, az egészségügyi és a szociális ellátás - különösen a családsegítő szolgáltatás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) definíciója szerint: „a gyermekjóléti szolgáltatás, olyan a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.” Ebben a sokrétű feladatrendszerben a családsegítő kifejezetten a kiskorú gyermek védelme érdekében alakít ki a segítséget kérő családdal szerződésre, megállapodásra épülő személyes kapcsolatot.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) szerint: „a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.” Általános, mindenki számára hozzáférhető, életkorhoz, szakértői véleményhez nem kötött önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgálatok 2016. január 1-től integráltnak, egy szervezeti egységként működnek a családsegítő szolgálatokkal.

„Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés szociális törvény szerinti feladatait, valamint a gyermekvédelmi törvény szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.”

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2013	3	n.a	33
2014	4	n.a	28
2015	3	n.a	42
2016	4	n.a	85
2017	11	n.a	31

Mogyoródon 2017-ben ténylegesen gondozásba vett gyermekek száma 54 fő volt.

Az elmúlt évek adatait vizsgálva kitűnik, hogy 2016-ban jelentősen megnőtt az alapellátásban gondozottak száma. Ez a változás annak köszönhető, hogy 2016. január 1-től került sor a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő szolgálat integrációjára. Így ezek az adatok a 18 év alatti és a felnőtt ellátottak számát is tartalmazzák. 2017-től ismét külön kerültek feldolgozásra a felnőtt és kiskorú ellátottak adatai. Ugyanakkor nevelésbe vett gyermekek száma 2015-től folyamatosan magasabb, mint az azt megelőző években. A védelembe vételek száma 2017-ben emelkedett jelentősen, majdnem háromszorosára. Ez a nagy arányú változás vélhetően szintén a gyermekvédelmi törvény 2016-os változásának tudható be, amely a hatóság közeli gyermekvédelmi intézkedéseket a gyermekjóléti központok feladatkörébe utalta, így a védelembe vételi eljárások lefolytatását is. A központ így gyakrabban él a védelembe vétel lehetőségével, ezen belül a kontrollálás szerepével, ami nem feltétlenül jelenti a súlyosabb esetek számának a növekedését.

A család- és gyermekjóléti szolgálatnál előforduló problémák sem változtak jelentősen az elmúlt években. Továbbra is vezető helyen állnak a szülők vagy család életviteléből adódó probléma típusok, melyek a gyermek életére kihatnak. 2017-ben az együttműködési megállapodással rendelkező 198 kliens a problémái szerint a következőképpen csoportosítható:

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma az elsődleges probléma szerint:

Életviteli	18
Családi-kapcsolati konfliktus	10
Családon belüli bántalmazás,	3
Elhanyagolás	1
Gyermeknevelési	4
Beilleszkedési nehézség	1
Magatartás, teljesítményzavar	7
Fogyatékoság, retardáció	3
Szenvedélybetegségek	5
Lelki, mentális problémák	5

Egyéb egészségi probléma	1
Foglalkoztatással kapcsolatos	2
Anyagi	5
Egyéb	3

Az életviteli, kapcsolati konfliktus és a gyermek magatartás-, teljesítményzavara nem határolhatóak el élesen egymástól. Nagyon sok család küzd azzal, hogy a mindennapi megélhetést biztosítsa valahogy. A létért való küzdelem során kevés idő jut egymásra, a gyerekekre, a pihenésre, ami mind hozzájárul ahhoz, hogy egy állandó stressz helyzet alakuljon ki a családban. A gyerekek pedig tünehordozójává válnak a szülők problémáinak. Nem tudnak teljesíteni az iskolában, tanulási, beilleszkedési zavarok alakulnak ki. Nem tanulják meg a konfliktusokat megfelelően kezelni és indulataikat kontrollálni. Ugyanakkor a felnőtteknél is megfigyelhető, hogy a stressz levezetésére nem megfelelő eszközt választanak, így sok családban probléma az alkoholfogyasztás, vagy egyéb szenvedélybetegségek kialakulása. Alapvetően fontos, hogy a szülő az általa megfogalmazott problémában segítséget, adekvát választ kapjon (pl. anyagi, természetbeni juttatást), de egy hosszabb, együttműködésen alapuló családsegítői folyamat során felszínre kerülnek olyan mélyebb problémák, amelyek megoldásával megelőzhetőek a gyermek későbbi, előre diagnosztizálható problémája. (pl. magatartászavar, deviancia). Ezért kiemelkedően fontos a korai felismerése a családban jelentkező működési zavaroknak és ennek időben történő jelzése. Fontos a családsegítő személyisége, amivel dolgozni tud, az első benyomás, amit a családban kelteni tud. Nem mindegy, hogy milyen előzetes információkkal rendelkezik a család a családsegítő szolgálatról, hiszen, ha eleve negatív, akkor nagyon nehéz azt a fajta bizalmi kapcsolatot kiépíteni, amire a későbbi munka alapozható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2013	102	9	0	0	0
2014	134	19	0	0	0
2015	123	15	0	0	0
2016	112	13	0	0	0
2017	89	11	0	0	0

Csökkenést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is. Míg 2014-ben 134 családban 390 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, addig 2015-ben 123 családban 332 gyermek, 2016-ban 112 családban 303 gyermek, 2017-ben pedig 89 családban 255 gyermek szorult erre a támogatásra. Szerencsére közülük a tartósan beteg, fogyatékkal élő gyermekek száma nem magas.

A településen a múlt év végi adatok alapján 33 hátrányos helyzetű (HH) és 18 halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek, illetve fiatal volt nyilvántartva. A HH közül 28 esetben alacsony iskolázottság, 2 esetben alacsony foglalkoztatottság és 3 esetben rossz lakhatási körülmények miatt kérte 17 család a regisztrációjukat. A HHH közül 12 esetben alacsony iskolázottság és rossz lakhatási körülmény, 5 esetben alacsony iskolázottság és foglalkoztatottság, valamint 1 esetben alacsony foglalkoztatottság és rossz lakhatás játszott szerepet az érintett 8 családban.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek az intézményekben térítésmentesen étkeznek, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Ehhez csatlakozik önkormányzatunk települési támogatása, étkeztetési díj formájában, mely a rászoruló középiskolások számára biztosítja a további 50 %-os kedvezményt.

2016. évben a gyermekvédelem területén új támogatási formaként jelent meg a szünidei gyermekétkeztetés. A Mogyoródi Önkormányzat a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosít a szünidőben napi egyszeri meleg ételt a rászoruló gyermekeknek. 2016-ban a nyári szünet előtt 63, az őszi szünet előtt 53 gyermek gondviselőjének küldtünk értesítést az ingyenes étkezési lehetőségről, amit a nyári szünetben 21 gyermek részére, az őszi szünetben pedig 2 gyermek részére igényelt meg a gondviselő. Ténylegesen a nyári szünetben 19 gyermek, az őszi és a téli szünetben egy gyermek sem élt a lehetőséggel.

Az óvodáinkban, és az iskolában havonta átlagosan 450 gyermek étkezik, ebből 290 az iskolában és 160 az óvodában és a Laura Vicuna Katolikus Óvodában étkező gyermekek közül jelenleg 3 fő veszi igénybe a diétás étkeztetést, 1 fő gluténmentes, 1 fő laktózmentes és 1 fő laktóz és tojásmentes diéta szerint étkezik. A diétás étkezők létszáma előzetes igényfelmérés és nyilatkozat alapján alakult ki. A diétás étkeztetést az Önkormányzat nem saját maga állítja elő, hanem vásárolt szolgáltatásként biztosítja, mert az össz étkezői létszámhoz viszonyítva minimális az igény rá, így nem rentábilis emiatt dietetikus foglalkoztatása illetve egy elkülönített főzőkonyha üzemeltetése.

Normatív étkezési kedvezményben az étkező gyerekek 43,8%-a részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított.

Nyári gyermek étkeztetés keretében a tavalyi évben 15 gyerekek évi 54 napon keresztül, meleg étel került kiosztásra, az évközi kis szünetekben 6 fő részesült melegétkezésben.

A család és gyermekjóléti szolgálat alapvetően három féle módon kerülhet kapcsolatba a családokkal:

- prevenciós munka során a szolgálat észleli a problémát a családban
- önkéntesen keresik meg a szolgálatot a problémával küzdő családok
- jelzés érkezik szolgálathoz egy problémával küzdő/ veszélyeztetett családról

Annak érdekében, hogy a segítségre szoruló személyek kapcsolatba kerülhessenek a szolgálattal, törvény által előírt észlelő- és jelzőrendszert kell működtetni.

A jelzőrendszer tagjai (köznevelési intézmények, egészségügyi szolgáltatók, önkormányzat, gyámhivatal, rendőrség, bíróság, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, szociális szolgáltatók, egyesület, alapítvány egyházi jogi személy) kötelesek jelzéssel élni szolgálatunk felé, amennyiben veszélyeztetett helyzetben lévő személyről, családról szereznek tudomást. A jelzést szóban is megtehetik, de utólag írásban is meg kell küldeni.

Szolgálatnál minden hónap utolsó csütörtökjén havi jelzőrendszeri megbeszélést van a jelzőrendszeri tagoknak. Állandó meghívott a védőnői szolgálat, az Önkormányzati Óvoda, a Katolikus Óvoda, a Szent László Általános Iskola, a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya, és a rendőrség. Ezeken a megbeszéléseken lehetőség nyílik a szoros együttműködés kialakítására, a problémák átbeszélésre, az együtt gondolkodásra és a megfelelő megoldás közös megtalálására a kliensek érdekében, illetve visszajelzés adható a megtett intézkedésről. Az éves gyermekvédelmi megbeszélésen minden jelzőrendszeri tag úgy nyilatkozott, hogy nagyon hasznosnak és hatékonynak tartja a havi rendszerességgel megtartott összejöveteleket.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma

A jelzést küldő	Jelzések száma
-----------------	----------------

Egészségügyi szolgáltató	12
Ebből védőnői jelzés	12
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató	24
Átmeneti gondozást biztosítók	0
Köznevelési intézmény	25
Rendőrség	9
Ügyészség, bíróság	0
Állampolgár	48
Önkormányzat, jegyző	1
Gyámhivatal	4
Munkaügyi hatóság	0
Összesen:	135

Évről évre megfigyelhető, hogy a legtöbb jelzés a közoktatási intézményektől érkezik. Ide tartoznak az óvodák, általános iskolák és a középiskolák is. A jelzések nagyobb része igazolatlan hiányzásról, illetve magatartás-, beilleszkedési zavarról szól.

Az állampolgároktól érkező jelzések ilyen magas száma kb. két éve figyelhető meg. Az emelkedő tendencia oka talán az lehet, hogy a média egyre nagyobb figyelmet fordít egy-egy kirívó gyermekbántalmazási esetre, illetve egyre gyakrabban kapnak jelzést olyan nagykorú, felnőtt személyről, aki segítségre szorul. Tavaly ismét hatékonyan működött a kihúléssel fenyegetett személyek érdekében készített intézkedési terv, sikerült minden olyan esetben segíteni, amelyben krízis helyzet állt fent, így nem történt tragikus kimenetelű fagyás, fagyhalál.

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkező jelzések száma minden évben az elsők közt szerepel. Ennek két oka is lehet: az egyik a védőnővel kialakított szoros együttműködés, a másik a védőnő munkájából adódik, hiszen ő az, aki olyan kapcsolatban van a családokkal, hogy leghamarabb tudja érzékelni azok problémáját, vagy nem megfelelő működését. Továbbra is jellemző a nagyszámú közös családlátogatás a védőnővel. A rendőrkapitányságtól minden évben viszonylag kevés jelzés érkezik. Sokszor nincs jelzés olyan esetekről sem, ahol kiskorú személyt is intézkedés alá vontak, vagy kiskorú személy volt részese a - néha tettelegesséig fajuló - családi veszekedésnek. Ugyanakkor a körzeti megbízottal való jó együttműködésnek köszönhetően a helyi eseményekről bármikor kérhető tájékoztatás. A körzeti megbízott rendszeresen személyesen is felkeresi a szolgáltatót, hogy információt adjon, vagy kérjen.

Az alapellátáson kívül 370 esetben (62 fő érintett) tanácsadást nyújtott a Szolgálat. Ez nem jelent gondozásba vételt, a probléma egy-két találkozással megoldható. Ezek a találkozások alkalmanként akár több órát is igénybe vesznek, de egy szülő számára az, hogy figyelmesen, türelmesen meghallgatja egy szakember, hogy van kivel megosztania a problémáját, az hogy ő maga is végiggondolhatja a helyzetét, óriási segítséget jelent a továbblépésben. Ezek a tanácsadások csak érintőlegesen szerepelnek a statisztikában, mégis igen nagy jelentőségűek lehetnek, hiszen a prevencióban fontos szerepet játszanak. A munka részét képezi a szintén egy-két alkalmat igénybe vevő - de alkalmanként átlagosan 2 órát jelentő - környezettanulmány készítés, amivel a bíróság, gyámhivatal vagy a polgármesteri hivatal munkáját segítik.

Adományozás

A szakmai tevékenységüket fentebb bemutató táblázatból, valamint az alábbi diagramból kitűnik, hogy 2017-ben 1550 esetben közvetítettek adományt valamilyen formában, ami 179 fő kliensüket érintette. Ez lehetett élelmiszer, ruházat, bútor, háztartási felszerelés, illetve telefonálási lehetőség biztosítása.

Ez a magas szám (több, mint háromszoros a 2016-os évhez képest) egy új együttműködésnek köszönhető, amelyet a tavalyi évben az SOS Gyermek Alapítvánnyal kötöttek. Ennek a megállapodásnak a keretén belül a társszervezet heti két alkalommal, szerdán és pénteken, alkalmanként mintegy 3-400 kg élelmiszert szállít ki a Szolgálathoz. Ezek az élelmiszerek rövid szavatossági idővel rendelkező pékáruk és zöldség-, gyümölcs

félék. Ebből az adományból rendszeresen, 25-30 családot tudnak élelmiszerral ellátni. A Szolgálat dolgozóinak számára ez az élelmiszerosztás rendkívül nagy energia befektetést, óriási többletterhet jelent, de olyan nem várt hozadéka van, mint például a közösségi szociális munka, a társadalmi szolidaritás erősödése, a kisebb, egymást támogató közösségek kialakulása. A hozzájuk érkező családok rendszeresen találkoznak a Szolgálatnál, spontán alakult ki közöttük egy segítő kapcsolat. Megszervezik, hogy ki, mikor, kinek tudja elvinni az élelmiszert, elhozzák egymásnak a kinőtt gyermekruhákat, a tapasztaltabb édesanyák megosztják gyermeknevelési, háztartásszervezési tapasztalataikat a fiatalabb anyukákkal. Az adományozásnak köszönhetően tehát aktív közösségi élet alakult ki a Szolgálatnál.

Az immár hagyománnyá váló karácsonyi ünnephez kapcsolódó csomagok elkészítésére 2017-ben is sor került. Külön köszönet illeti a gyűjtésben, a szervezésben, a lebonyolításban és az anyagi források előteremtésében részt vevő szervezeteket és önkénteseket. (Mogyoród Nagyközség Önkormányzata, Support Alapítvány, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Szent László Általános Iskola, Mogyoródi Pillangós Óvoda, Szent Mihály Egyházközség Mogyoród.)

Húsvét előtt a Support Alapítvány és az SOS Gyermek Alapítvány összefogásával újabb, tartós élelmiszerekből álló csomaggal támogatták a szolgálattal kapcsolatban álló családokat, egyéneket.

Az életviteli, kapcsolati konfliktus és a gyermek magatartás-, teljesítményzavara nem határolhatóak el élesen egymástól. Nagyon sok család küzd azzal, hogy a mindennapi megélhetést biztosítsa valahogy. A létért való küzdelem során kevés idő jut egymásra, a gyerekekre, a pihenésre, ami mind hozzájárul ahhoz, hogy egy állandó stresszhelyzet alakuljon ki a családban. A gyerekek pedig tünehordozójává válnak a szülők problémáinak. Nem tudnak teljesíteni az iskolában, tanulási, beilleszkedési zavarok alakulnak ki. Nem tanulják meg a konfliktusokat megfelelően kezelni és indulataikat kontrollálni. Ugyanakkor a felnőtteknél is megfigyelhető, hogy a stressz levezetésére nem megfelelő eszközt választanak, így sok családban probléma az alkoholfogyasztás, vagy egyéb szenvedélybetegségek kialakulása. Alapvetően fontos, hogy a szülő az általa megfogalmazott problémában segítséget, adekvát választ kapjon (pl. anyagi, természetbeni juttatást), de egy hosszabb, együttműködésen alapuló családgondozói folyamat során felszínre kerülnek olyan mélyebb problémák, amelyek megoldásával megelőzhetőek a gyermek későbbi, előre diagnosztizálható problémái (pl. magatartászavar, deviancia). Ezért kiemelkedően fontos a korai felismerése a családban jelentkező működési zavaroknak és ennek időben történő jelzése.

Az alapellátáson kívül 370 esetben (62 fő érintett) tanácsadást nyújtott a Szolgálat. Ez nem jelent gondozásba vételt, a probléma egy-két találkozással megoldható. Ezek a találkozások alkalmanként akár több órát is igénybe vesznek, de egy szülő számára az, hogy figyelmesen, türelmesen meghallgatja egy szakember, hogy van kivel megosztania a problémáját, az hogy ő maga is végiggondolhatja a helyzetét, óriási segítséget jelent a továbblépésben. Ezek a tanácsadások csak érintőlegesen szerepelnek a statisztikában, mégis igen nagy jelentőségűek lehetnek, hiszen a prevencióban fontos szerepet játszanak. A munka részét képezi a szintén egy-két alkalmat igénybe vevő - de alkalmanként átlagosan 2 órát jelentő - környezettanulmány készítés, amivel a bíróság, gyámhivatal vagy a polgármesteri hivatal munkáját segítik.

Prevenció

Ez a tavalyi évben is úgy valósult meg, hogy a Mogyoródon már nagy hagyománnyal rendelkező Szalézi Nővérek munkájában való aktív részvétellel, velük közösen tudott a Szolgálat foglalkozásokat, tábortokat szervezni. A Szolgálat egy családsegítő munkatársa a nyári oratóriumban vett részt négy héten keresztül.

A nyár folyamán a prevenciók tevékenységbe bekapcsolódott az SOS Gyermek Alapítvány is. Együttműködésükkel 12 mogyoródi gyermeket sikerült nyári tábortól elválasztani.

Nagy sikert aratott a karácsonyi játszóház, ahol 25 gyermek részvételével együtt készülhettek a Karácsonyra ajándékokkal, és finom mézeskaláccsal. A gyermekek nagyon élvezték az együttléteket, az ajándékkészítést és mindannyian boldogan mentek haza a saját kezűleg készített és díszített mézeskalács csodákkal.

Az új ellátó rendszerben a tapasztalatok azt mutatják, hogy a feladatok nem csökkentek a központok létrehozásával, és az esetmenedzser tevékenységével. Nehézséget jelent a plusz adminisztráció, a hatáskörök és feladatok még mindig meglévő tisztázatlansága. A kliensek számára sem világos még az esetmenedzser

szerepe. Azt a funkcióját, amelyre hívatott lehetne, miszerint ő lássa el a kontrolláló szerepet és felvállalja azt a nehéz döntést és dilemmát, amely egy gyermek kiemelése a családjából, nem tudja betölteni. A központokban igénybe vehető szolgáltatásokra viszont nagy szükség van és bíznak abban, hogy a jövőben ezek helyben, Mogyoródon is elérhetőek lesznek azáltal, hogy az ott dolgozó szakemberek legalább heti egy alkalommal Mogyoródon, a Szolgálat által biztosított helyiségben tartanak fogadóórát.

Családok Átmeneti Otthona (CSÁO)

Az intézmény a 2017. évben 40 férőhelyen 40 családot, összesen 146 főt (ebből 63 fő felnőtt, 83 gyermek) látott el.

Az ellátási napok száma összesen 15.177, az egy főre jutó átlagos gondozási napok száma pedig 104 nap volt. A CSÁO az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós, esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújt segítséget problémáik megoldásában. A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt. Ezt az átmeneti ellátást tizenkét hónapra vehetik igénybe a rászorult családok, ami szükség esetén hat hónappal meghosszabbítható. Fontos a családok intézményből való kikerülésének elősegítése, önálló életének erősítése, erőforrásaik olyan fejlesztése, amelynek segítségével a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá válnak az önálló életvitel ismételt kialakítására. Ennek megvalósítására komplex családgondozási programot biztosít az intézmény. Az intézmény igénybevétele az önkéntesség elvén alapul, ennek megfelelően a szolgáltató tevékenység elsődleges alapelve az ellátást igénybe vevő szülők és gyermekek emberi méltóságának, önrendelkezési jogának tiszteletben tartása.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat olyan módon szervezik, hogy az ne sértse a családok autonómiáját.

Az intézményben végzett gondozási tevékenység:

- A kikerülési motiváció folyamatos fenntartása, előtakarékosági programban való részvétel szorgalmazása.
- A családok belső erőforrásainak feltérképezése.
- A családok rokoni, társadalmi és intézményi kapcsolatainak erősítését, helyreállítását elősegítő szolgáltatások biztosítása.
- Ügyintézés, információ közvetítés, tanácsadás, érdekképviselés.
- Jogsegélyszolgálat.
- Mentálhigiénés segítségnyújtás.
- Alternatívák kidolgozása az intézményből való kikerüléshez, és a lakhatás hosszú távú megoldására.
- Kapcsolatfelvétel a szélesebb család körében.
- Albérleti lehetőségek keresése.
- Gazdálkodási terv készítése a kikerülés utáni hónapokra fókuszálva.
- Rendszeres jövedelem – megfelelő munkahely megtalálásának segítése.
- Gyermekjóléti szolgálattal való folyamatos kapcsolattartás.

A gondozást az intézményben családsegítő, gyermekgondozó, pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember és jogász munkatársak végzik.

Az otthon által a 2017. évben biztosított szolgáltatások, ellátások

A szülők számára

- Háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás
- Filmklub szülők számára
- Jogi tanácsadás
- Intézményi kapcsolattartás koordinálása
- Adósságkezelés segítése
- Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció
- Ingatlanpiaci tanácsadás
- Munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben
- Telefonálási és internetezési lehetőség

- Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás
- Pszichiátriai segítségnyújtás

A gyermekek számára

- Játszóház
- Filmklub
- Mozgásfejlesztés és egyéb fejlesztő foglalkozások
- Korrepetálás
- A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása
- A köznevelési intézményekhez való hozzáférés biztosítása

A családok egésze számára

- Személyi higiéne biztosítása, mosási lehetőség, tisztító és tisztálkodási szerek biztosítása, ruhanemű, textiláru, ruházat, ágynemű, törölköző
- Élelmezés, főzési lehetőség, élelmiszer nyersanyag biztosítása, élelmiszersegély-akciók
- Szolgáltatásokhoz és juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- Egészségügyi ellátáshoz és védőnői szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- Családi nap, közösségi programok
- Öngyógyító csoportok

A bekerülő családok általános jellemzői

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembenézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek a Családok Átmeneti Otthonába. Ez mindenekelőtt a szegénységet jelenti, sokan eladósodottak, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya (Pl. egyedülálló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér nélkül).

Egyre nagyobb létszámban jelennek meg az intézményben a gondozott pszichiátriai beteg felnőttek, illetve a középsúlyos fogyatékkal rendelkező szülők is, akiknek ellátása, gyermekeik nevelésében való támogatása munkatársaiktól még fokozottabb szakmai munkát igényel. Jellemző az alacsony iskolai végzettség, és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya is.

Kivétel nélkül minden család számára rendkívül nagy kihívást jelent a hosszú távú, biztonságos lakhatás biztosítása. Az elmúlt években az eddig igénybevett lakhatási lehetőségek (albérlet, önkormányzati lakás, esetleg ingatlanvásárlás) még elérhetetlenebbé váltak a szegényebb rétegek számára, ezért mind többen ragadnak benne a rendszerben, még akkor is, ha más problémáik nincsenek. Az intézményben is mind nagyobb számban jelennek meg olyan családok, akik korábban már laktak ott.

Elmondható, hogy az esetek többségében ritkán fordult elő egyetlen ok, mely miatt az intézmény szolgáltatását kérték a szülők, törvényes képviselők. Sokkal inkább jellemző volt a problémák halmozott, komplex megjelenése. A családokra jellemző, hogy nagyon szűk az a társas mező, melyben életük zajlik, kapcsolataik zöme az ellátórendszerre korlátozódik.

Az otthonba kerülő családok többsége rendkívül rossz körülmények közül kerül az intézménybe (zsúfoltság, komfortnélküliség, vizes, leromlott lakás), az albérletek megszűnésének legfőbb oka a családok fizetéképtelenné válása. Már a felvétel időszakában látható, hogy a gondozási idő letelte utáni lakhatásuk biztosításához jelentős erőforrásokat kell mozgósítani.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzügyi és természetbeni ellátások, a gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások és hatósági intézkedések.

A gyermekek napközbeni ellátása ingyenes, erre egy önkormányzati és egy egyházi óvoda, egy általános iskola áll rendelkezésre. Van egy házi gyermekfelügyelet és még az idei évben nem kötelező, hanem önként vállalt feladatként kedvezményes bölcsődei ellátást is biztosít az Önkormányzat a kerepesi Csodasziget Családi Bölcsődével kötött feladatellátási szerződés keretében. Az önkormányzat ezen a területen minden igényt kielégített, várakozó, helyhiány miatt elutasított gyerek nem volt. Az iskolaotthonos képzéssel együtt a napközit, tanulószobai foglalkozásokat is igénybe veszik a gyerekek.

A védőnőkhöz családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak a problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés a gondok kezeléséhez, megoldásához. A védőnők az iskoláskorúaknál érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

Krízishelyzet esetén a családokat elsősorban a Support Alapítvány látja el, együttműködésben a védőnőkkel, gyermekorvossal, tanyagondnokkal. Szociális alapszolgáltatások felajánlásával, étkeztetés, házi segítségnyújtás biztosításával segítik a rászorulókat.

Külön meg kell említeni a településünk szempontjából speciális és hatékony segítséget jelentő Don Bosco Oratórium és Ifjúsági Központot, ami 1992 óta működik Mogyoród Nagyközségben. Munkájukban közvetlenül részt vesznek az itt letelepedett Segítő Szűz Mária Leányai Don Bosco Nővérek (szalézi nővérek), valamint a Római Katolikus Egyházközség és tagjai, (szalézi munkatársak, animátorok, kisanimátorok, önkéntesek) az Ifjúsági Központ civil munkatársai.

Az Ifjúsági Központban a szalézi nővérekkel és civil segítőkkel Don Bosco-hoz hűségben, a Megelőző Pedagógia Módszert alkalmazzák, a gyermekek nevelése, tanítása kapcsán, mely segíti a fiatalok fejlődését, hogy "becsületos állampolgárokka váljanak". Különösen fontos ez az általuk felkarolt és támogatott nehéz sorban élő és roma gyermekek esetében, melyhez segítséget nyújtott a nemzetközi MISTRA programban való részvételük is. Alapítványuk 1991-ben jött létre, 7 tagú kuratórium működteti, és elsősorban a pénzügyi háttér biztosításával vesz részt az Ifjúsági Központ fenntartásában.

Az Ifjúsági Központ a Nemzetközi Szalézi Ifjúsági Mozgalom tagja, így munkája során együttműködik az olaszországi hasonló mozgalommal az MGS szervezettel „Movimento Giovanile Salesiano Triveneto” (Trivenetói-i Szalézi Ifjúsági Mozgalom), valamint kapcsolatban áll a VIDES egyesülettel „Volontariato Internazionale Donna e Sviluppo” (Nemzetközi Önkéntesek Egyesülete a Nőkért, a Nevelésért és a Fejlődésért). Don Bosco követőinek, a szaléziaknak a küldetése előnyben részesíti a szegény, a veszélyeztetett helyzetben lévő fiatalok nevelését és bevonja munkájába mindazokat, akik elköteleződnek e cél megvalósítása mellett. Ennek megfelelően az önkéntesek képzésében Don Bosco módszerének két fontos alapeleme találkozik: a fiatalok központi szerepe és mások szolgálata.

Az önkéntes fiatal (=animátor) a szolgálaton keresztül neveli az önzetlenségre társait és önmagát; valamint munkáján keresztül hirdeti, hogy az ember számít és nem az, amije van. Így mond kritikát és helyezkedik szembe a társadalommal, amely a birtoklást állította a középpontba.

Az önkéntességen keresztül megszólíthatók az élet értelmét kereső fiatalok, ezért az animátorképzés során nem csak egyszerűen kortárs segítőköt képeznek, hanem mint egy nevelő eszköz, az elsődleges stratégiáik közé tartozik. Fontosnak tartják, hogy az önkéntességet választó fiatalok motivációját gondozzák, hogy megfelelő csoportot építsenek ki és felkészült befogadó közösséget biztosítsanak számukra.

Ebben a munkában vesznek részt azok az önkéntesek is, akik az érettségi vizsgához szükséges 50 óra szociális szolgálat miatt jönnek segíteni.

Állandó, évente ismétlődő rendezvényeik: csocsó bajnokság, ping-pong bajnokság, a nyári oratórium idején a kosárlabda és a röplabda verseny, továbbá a Barátság Foci Kupa, és a Családi Est, valamint az egy hónapos nyári oratórium tábort zárónapja a nagyközönség számára, ahol a gyerekek kiállítás formájában bemutatják az oratóriumban készített kézműves alkotásaikat és kis színdarabokat, jeleneteket tanulnak be az aktuális éves mottóhoz kapcsolódva.

Az idei nyári oratóriumban 222 gyermek vett részt, 26 animátor, 5 kisanimátor, 15 önkéntes segítségével koordinálva az egész napos felügyeletüket, tevékenységeiket, beleértve a déli étkeztetésüket is.

Ahhoz, hogy egy fiatal animátor lehessen, két év képzésben részesül: havonta egyszer zajlanak a képzések + a gyakorlat, ami az évközi oratórium idején folyik. A képzés alatt lévő fiatalokat kisanimátoroknak nevezik. A képzéshez még hozzátartozik az országos animátor találkozóon való részvétel (péntektől vasárnapig) és az országos 3 napos lelki gyakorlat Pélibődszentkereszten. Minden évben van olaszországi animátorképzés is. Két év oktatás után a kisanimátor animátor ígéretet tesz, és így megkapja az animátor kendőt. Az animátoroknak is vannak további képzéseik helyileg is, országos szinten és nemzetközileg is, Olaszországban. Így biztosított számukra a folyamatos fejlődés. Mindemellett további közösséget kövacsoló programjaik is vannak, például az idei évben egy 5 napos záródokút Olaszországban.

Az idei nyári oratórium témája, mottója: a „Fontos vagy nekem!”- ezzel segítve a gyermekeknek megérteni, hogy ők milyen értékesek, megtanítva saját maguk és mások elfogadására (Isten, szülők, család, társak, tanáraik) illetve képességeik kibontakoztatására. A gyermekek közül voltak, akik teljesen ingyen kaptak

mindent egész idő alatt, az étkezéstől a buszos kirándulásokig és voltak olyan családok is, akik kedvezményhez jutottak (pl. 3 gyermek helyett két vagy egy gyermeknek fizették az oratóriumot és ingyen mehettek pl. kirándulni). A helyzethez mérten, az oratóriumra szánt anyagi lehetőségeket is figyelembe véve próbálnak a nővérek a családoknak diszkrétan segíteni. Ennek anyagi részében az önkormányzat is részt vesz, hiszen 1.700.000 Ft támogatást nyújt erre.

A nyári, napközis táborként működő oratórium mellett fontos megemlíteni az évközit is, ami szeptembertől májusig tart péntek délután és szombati napokon. Ilyenkor a gyermekek számára: gitároktatás, tanulószoba, színjátszószakkör, játék, kézműves foglalkozás, kirándulás lehetősége biztosított. A közép-és főiskolás fiatalokkal is foglalkoznak külön a nővérek, megfelelő programokat szervezve nekik. Fontos megjegyezni, hogy az évközi oratórium ingyenes a gyermekek és a fiatalok számára, továbbá az idén az összes évközi kirándulás is ingyenes volt biztosítva.

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2015	51	66	70	282	11
2016	101	59	82	295	20
2017	88	52	85	347	13

Az adatokat vizsgálva látszik, hogy az iskolás korú gyerekek több mint háromnegyede részesül kedvezményben, támogatásban az iskoláztatás terén. Az óvodások pedig ingyenes étkezésben.

A nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekek száma településünkön elenyésző számú (2015-ben 6 fő, 2016-ban 8 fő, 2017-ben 6 fő), így intézkedés velük kapcsolatban nem szükséges.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2015	3	160
2016	3	159
2017	3	178

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti adatok csak a körzeten belüli egy védőnőre jutó 0-6 éves korú gyermekek átlag számát mutatják, az iskolában ellátottak nélkül. Ha velük összességében nézzük, jóval 200 fő fölött van az ellátandó gyermek száma. Főleg azt nézve, hogy bár a védőnői szolgálat három védőnővel működne, de jelenleg egy betöltetlen státusz van a gyesre ment kolléga helyén. Így a két védőnő jelenleg három körzetet lát el, és sajnos egyelőre remény sincs új védőnő felvételére, mert nincs jelentkező évek óta az álláshirdetésre. Ezen a területen is mutatkozik a szakemberhiány. Az egyik védőnő ellátja az óvodai és iskolai szűréseket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma (2 körzetben)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2015	0	22743	8507	0
2016	0	23298	8366	0
2017	0	23785	8534	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Községünkben két felnőtt házi orvos és egy gyermek házi orvos látja el az orvosi teendőket. Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxisok nincsenek és felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek sem. A táblázatban az adatok a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásban megjelentek és meglátogatottak számát mutatják. A házi orvosok esetében a két körzet, azaz két házi orvos összesen, míg a gyermekorvos esetében egy körzet, egy orvos létszámadatai láthatók. Nagyon magas betegellátási számról beszélhetünk mindegyik praxis esetében.

0–7 éves korúak speciális egészségügyi-szociális-oktatási ellátási igényeire tekintettel az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékos állapotot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szervezzük meg.

Az óvodapedagógusaink felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató és tornaterem van az óvodában és dolgozik fejlesztő pedagógus is igény szerint az intézményekben

Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. Az iskolában 15 fő a tanítók létszáma és 17 fő a tanárok létszáma.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Az iskolapszichológus foglalkoztatása nem megoldott (szakember hiánya miatt), az iskolai pszichológiai megsegítést a helyben működő Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai végzik.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatát szeptembertől egy szociális munkás fogja ellátni, aki nagyban segíteni fog a problémás esetek feltárásában és a kapcsolattartásban.

Az iskolában segítséget nyújt alkalomszerűen egy mediátor, aki a konfliktusok kezelésében ad tanácsot. A Gödöllői Rendőrkapitányság ifjúságvédelmi szakemberei előadásokat, prezentációkat tartanak rendszeresen az iskolában a dogprevenció és az internetes zaklatás témakörében.

A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta. 2013-tól minden iskolában, így a helyi Szent László Általános iskolában is bevezetésre került a mindennapos testnevelés. A helyi adottságot erre jó lehetőséget nyújtanak (tornaterem, tornacsarnok, sportudvar). Ezen kívül még jó néhány sportolási lehetőség van az iskolában (kick bokszt, taekwando, rock and roll, birkózás, foci, kézilabda, kosárlabda, stb)

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyerekek léte a településünkön még nem jellemző, így vizsgálatuk nem releváns.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint különös odafigyelést igényelnek a rossz szociális és lakhatási körülmények közt, széthulló családokban élő, a család életmódja miatt veszélyeztetett, bántalmazott, törődés és szeretethiányban felnövő, a családban súlyos beteget ápoló, mentálisan és személyiségükben sérült, valamint a HH/HHH gyermekek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Az óvodába járó gyermekek közül 7 fő hátrányos és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Ez szerencsére nem magas szám az óvodáskorú gyermekek közt.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókat integráltan oktatják az iskolában, fejlesztésükben segítenek a veresegyházi EGYMI utazó gyógypedagógusai. Az autisták és a fogyatékos tanulók oktatását a helyben működő általános iskola nem tudja felvállalni, ezért ezek a gyerekek Veresegyházára járnak.

Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 19 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 9 fő. Ez azonban nem azt jelenti, hogy ilyen jó az arány, hanem hogy a szülők nem tesznek nyilatkozatot. Ezért további lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adománygyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adományok kiosztásában. A feladatok ellátásában civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

A hatékonyabb, eredményesebb munkavégzést segítik az iskolában a pedagógiai asszisztensek. Fontos lenne a pszichológus általi további terápiás fejlesztés egyénileg és csoportokban is, mely a társas kapcsolatok alakulására, később pedig a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére is szolgálna, a pedagógusok továbbképzéseinek támogatása a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek integrálását könnyítené meg. Az iskolában az idei évben lehetőség nyílt pszichológus felvételére, azonban nem sikerült az állásra megfelelő végzettségű embert találni. A mozgásterápiás kezeléseket szintén egy utazó terapeuta végzi, aki a Pető Intézet munkatársa.

4.3.3. számú táblázat – Önkormányzati bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2011	1	12	n.a	12
2015	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat az óvodában 2009-ben kialakított bölcsődét, mint nem kötelezően ellátandó feladatot, 2011 végén gazdasági okokra hivatkozva megszüntette. Ám 2017 óta, jelenleg is biztosít az önkormányzat bölcsődei ellátást önként vállalt feladatként a településen kívül, Kistarcsán. A Csodasziget Családi Bölcsődével kötött feladatellátási szerződésben 5 gyermek részére, havi 20.000 Ft önkormányzati támogatással van lehetőség a bölcsődei férőhelyek igénybe vételére. Ez a létszám azonban nincs feltöltve, kihasználva. 2019. január 1-től kötelező lesz az önkormányzatoknak a bölcsődék létrehozása, igaz az nincs megkötve, milyen formában. Így rövid távú feladat lesz, hogy a településen bölcsőde hiányában, hogyan lehet majd kielégíteni azon szülők igényét, akik vissza szeretnének menni dolgozni a GYED után és a környező településeken helyhiány miatt nem tudják a bölcsődei ellátást igénybe venni, a fizetős családi napköziket, illetve magánbölcsődéket pedig nem tudják megfizetni.

Míg 2011-ben működött a bölcsőde, évente 13 gyereket, tehát még egy csoportnyit kellett elutasítani helyhiány miatt, ez azonban mára jelentősen lecsökkent, mert még az 5 fő helyet sem töltik be mogyoródi gyerekekkel. Lehet ennek oka az, hogy nem helyben van és kb. 40-50.000 Ft még a szülőnek a díjfizetés a bölcsődére az önkormányzati támogatáson felül. Valószínű januártól, ha kötelező feladat lesz ennek a napközbeni ellátásnak a biztosítása, a szociális helyzetre tekintettel a szülőnek kedvezményesen, adott esetben ingyenesen kell biztosítani és az önkormányzat állja a költségek nagyobb részét. Erre a jövő évi költségvetésben tervezni kell.

Mogyoródon jelenleg egy házi gyermekfelügyelet működik még alternatív lehetőségként a kisgyermek napközbeni ellátására.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai - Önkormányzati Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	210	
Óvodai csoportok száma	7	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	15	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	14	0

Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	10	0

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai –Laura Vicuna Rk. Óvoda

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		9
Óvodai férőhelyek száma		75
Óvodai csoportok száma		3
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.30 -17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		25 nap
Személyi feltételek		Fő Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		7 0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		7 0
Gyógypedagógusok létszáma		1 0
Dajka/gondozónő		3 0
Kisegítő személyzet		2 0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai -Önkormányzati Óvoda

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013	195	9	270	2	195	0
2014	196	9	270	2	196	0
2015	161	9	270	2	161	0

2016	152	8	240	2	152	0
2017	158	7	210	2	158	0

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai - Laura Vicuna Rk. Óvoda

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013	65	3	75	1	65	0
2014	73	3	75	1	73	0
2015	71	3	75	1	71	0
2016	73	3	75	1	73	0
2017	75	3	75	1	75	0

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele- Önkormányzati óvoda

2017/2018. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	21	26	30	36	3	116
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	1	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	1	0	2
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	17	9	12	3	0	42
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	0	0	0	0	4
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	1	1	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele- Laura Vicuna Rk. Óvoda

2017/2018. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	11	20	11	17	16	75
Más településről bejáró gyermekek létszáma	4	0	2	1	3	9
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	1	0	1
beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Bár az adatok alapján látszik, hogy egyre kevesebb a gyermekek száma, az óvodáink telítettsége jó, helyhiány miatt gyermeket nem kell elutasítani. Lehetőség van más településről jövő gyermekek felvételére is, a jövőre nézve is biztosítottak tűnik a férőhelyek száma.

Az óvodai nevelésre vonatkozó táblázatok alapján elmondható, hogy az ellátás e téren a településünkön kielégítő. Az intézményekhez beérkezett jelzések és felmérés alapján az előző óvodai nevelési évben összesen 7 fő hátrányos és 1 fő halmozottan hátrányos gyermegről érkezett adat. Ez alacsony létszám, de sajnos valószínűleg nem a valós adatot tükrözi, hiszen sok hátrányos helyzetben lévő gyermek szülője nem jelez vissza a halmozottan hátrányos helyzetére vonatkozóan.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2015/2016	201	192	393	71	18%
2016/2017	201	178	379	62	16%
2017/2018	173	178	351	46	13%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyam on	összesen	db
2015/2016	9	8	17	0	0	0	1
2016/2017	9	8	17	0	0	0	1
2017/2018	9	8	17	0	0	0	1

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A hatékonyabb, eredményesebb munkavégzést segítik az iskolában a pedagógiai asszisztensek. Fontos lenne a pszichológus általi további terápiás fejlesztés egyénileg és csoportokban is, mely a társas kapcsolatok alakulására, később pedig a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére is szolgálna, a pedagógusok továbbképzéseinek támogatása a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek integrálását könnyítené meg. Az iskolában az idei évben lehetőség nyílt pszichológus felvételére, azonban nem sikerült az állásra megfelelő végzettségű embert találni. A mozgásterápiás kezeléseket szintén egy utazó terapeuta végzi, aki a Pető Intézet alkalmazottja.

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	1	db					
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskoláiba járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
	351	19	5,4%	9	2,5%	na	na
Összesen	351	19	5,4%	9	2,5%	na	na

Mogyoródon egy iskola működik ezért csak a település hátrányos helyzetű tanulóinak összlétszámához tudunk viszonyítani. Az adatokból kitűnik, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma alacsony, ám ez inkább abból adódik, hogy nem működik megfelelően a szülők nyilatkozattétele, így nincs teljesen pontos adatunk róluk.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	17	0
Szaktanítást végző tanárok száma	15	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0

Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	11	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az SNI tanulókat a veresegyházi EGYMI utazó gyógypedagógusai látják el. A kisegítő személyzet közé az iskolatitkár, a két pedagógiai asszisztens, 7 fő technikai személyzet és egy rendszergazda tartozik.

A nyolc általános iskolát nappalin befejezettek aránya 100%, tehát szerencsére az elmúlt években már nincs lemorzsolódás a fiatalok körében és a minimum alapműveltséget, készségeket sikerül elsajátítaniuk, valamint minden tanulónak sikerült biztosítani a továbbtanulást. A 2015/16-os tanévben két 16 évet betöltött 7. osztályos tanuló a HÍD-programban folytatta tanulmányait.

Iskolánkban évek óta működik iskolaotthon, és a jövő évtől egész napos iskolaként fog működni. A rászoruló tanulók a szükséges étkezés támogatásokat megkapják, a tankönyvet minden gyermek a 2017/18. tanévtől ingyen kapja. Sikeres az iskolatej és az iskolagyümölcs program is. A gyerekek táboroztatásához, kirándulásokhoz a támogatást az Erzsébet-program pályázatiból nyeri az iskola.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2015		2016		2017			2018	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1624	1488	1616	1494	1442	n.a.	1503	n.a.	n.a.
8. évfolyam	1683	1567	1712	1568	1628	n.a.	1571	n.a.	n.a.
Matematika									
6. évfolyam	1492	1497	1530	1486	1440	n.a.	1497	n.a.	n.a.
8. évfolyam	1594	1618	1598	1597	1597	n.a.	1612	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium	Szakközépiskola (érettségít adó képzés)	Szaggimnázium	Szakiskola	Nem tanult tovább
2014/2015	22	13	0	10	na
2015/2016	19	6	22	1	na
2016/2017	24	9	20	0	na

Az országos kompetenciamérési adatokat nézve megállapíthatjuk, hogy a helyi általános iskola tanulói a szövegértés terén mindkét évfolyamon jobban teljesítettek, mint az országos átlag, míg matematika tantárgyból valamivel az átlag alatt vannak.

Az elmúlt tanév továbbtanulási mutatóit nézve megállapíthatjuk, hogy a gimnáziumba jelentkezők száma nőtt, megelőzve a szakközépiskolába jelentkezőkét. Népszerűek lettek a szakgimnáziumok is, magas az ilyen iskolákba jelentkezők száma. A szakiskolai képzésbe felvételizők aránya nagyon alacsony a településen. Egyebekben a helyi továbbtanulási mutatók megfelelnek az átlagos országos jelentkezési mutatóknak. Sajnos a hátrányos helyzetű és HHH gyermekek felvételi esélyeiről nincs külön nyilvántartásunk, adatunk, így összehasonlítást nem tudunk végezni.

Itt kell megemlíteni a középiskolás és felnőtt fiatalok felkarolását is, mivel az önkormányzat már évekket ezelőtt csatlakozott az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjprogramhoz, mellyel évente 12-13 felsőoktatásban tanuló fiatalot támogat 1 millió Ft-os keretösszeggel.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen helyben nincs bölcsődei ellátás (új IT)	Kötelező bölcsődei ellátás teljesítése érdekében a településen saját önkormányzati mini bölcsőde létrehozása
	Köztéri játszóterek számának növelése, a meglévők fejlesztése, felújítása
Köztéri játszóterek száma kevés a településen (új IT)	Feltételrendszer kidolgozása a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra nevelés, az egyesületeken kívül sportolók gyerekeknek, fiataloknak ingyenesen, mindenki által hozzáférhető pályák megépítésével, tömegsport propagálása, a gyerekek, fiatalok mozgáshiányos életmódjának javítása
Hiányos feltételrendszer a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra neveléséhez (új IT)	
Védőoltási programok bevezetése különböző fertőző betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére (új IT)	Védőoltási program keretén belül a bárányhimlő, illetve egyéb betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére, egészségmegővés a gyermekbetegségek és szövődményeik visszaszorításával

Hátrányos helyzetű jó tanuló gyermekek külföldi nyelvtanulási lehetősége korlátozott (előző IT folyamatban tartása)	Olasz testvérvárosba csereüdültetéssel nyelvtanulási lehetőségek biztosítása jó tanuló hátrányos helyzetű fiatalok számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Önkormányzatunk és intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában sajnos kevés adattal rendelkezett a gender szempontok és problémák tekintetében, ezért az elkövetkezendő években egyik feladata lesz, hogy ezen a területen is felmérje a valós helyzetet.

Nemzetközi és országos helyzet

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék a polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Hosszú évszázadokig a nőknek megvoltak a hagyományos szerepeik, háztartást vezettek, gyermeket neveltek, míg férjük dolgozott. Az 1900-as években azonban fordulat következett, a nők egyre nagyobb számban jelentek meg a munkaerőpiacon, napjainkban pedig már természetes, hogy a nő is dolgozik. A munka egyre jelentősebb szerepet tölt be a nők életében, sokan vágnak karrierre, szakmai elismerésre, ugyanakkor sokak szeretnének gyermeket vállalni és családot alapítani. Nőnek lenni sok mindent jelent: anyaságot, karriert, önmegvalósítást, házasságot, családot. Néha mindezt egyszerre. Nemi összetétel tekintetében a nők aránya mindvégig alulmarad a férfiak arányához képest. Ebben átlagosnak mondható hazánk, a többi európai országhoz képest. A férfiak foglalkoztatási rátája az EU összes tagállamában meghaladja a nőkéét, de tagállamonként jelentős eltérések mutatkoznak. A magyarországi helyzet egy erős középmezőny, hazánkban is alulmarad a női foglalkoztatottság, az arányok évről évre hasonlóak, ha nő a férfi oglalkoztatás, ezzel párhuzamosan nő a női is. Az Eu-ban a részmunkaidős foglalkoztatás népszerű a nők körében, míg Magyarorszon ez a foglalkoztatási forma sajnos még nem olyan elfogadott, főleg a munkaadók körében, melynek negatívumaként sok tanuló, anya és idős ember esik el a munka lehetőségétől. Vannak próbálkozások egyes helyeken az állam részéről is, de még nem elterjedt annyira ez a forma, pedig a gyesről, gyedről visszajövő nők körében nagyon hasznos lenne.

A hazánkban 1982-ben kihirdetett, Egyezmény a nőkkal szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ dokumentum (ún. CEDAW egyezmény) 11. cikkelye sorolja fel a foglalkoztatás területén biztosítandó egyenlőségi jogokat. Ezek között szerepel többek között, hogy a kiválasztáskor ugyanazokat az ismérveket kell figyelembe venni az egyes jelentkezők-nél, illetve az, hogy biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesülését. A CEDAW Bizottság rendszeresen ellenőrzi az egyezményben foglaltak megvalósulását. Legutóbb erre 2013-ban került sor, amikor is felhívták Magyarországot, hogy növelje a női fog-lalkoztatást, szüntesse meg a foglalkoztatási szegregációt és a nemek közötti bérkülönbséget.

Az Európai Unióról szóló szerződés (EUMSZ) lehetőséget biztosít a pozitív diszkrimináció alkalmazására is; arra, hogy előnyöket nyújtó intézkedéseket foganatosítsanak annak érdekében, hogy az alulreprezentált nem

számára a szakmai tevékenységek folytatását megkönnyítsék, vagy arra, hogy a szakmai előmenetelükben őket érő hátrányokat megakadályozzák.

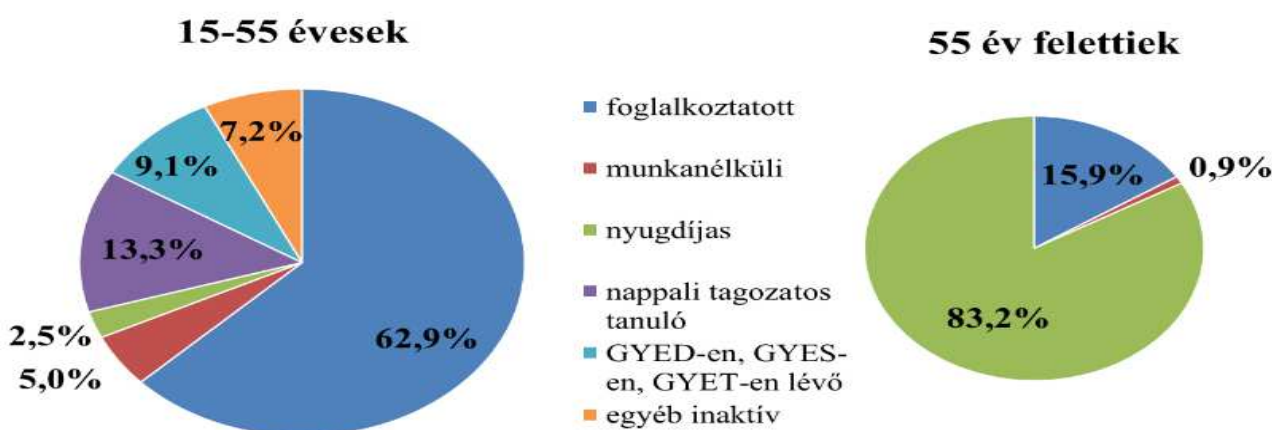
Az EP és a Tanács 2006/54/EK irányelvének célja az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód elve végrehajtásának biztosítása a foglalkoztatás területén. A Bizottság 2010-ben fogadta el a Nők kartáját, amely többek között a nemek egyenlő mértékű gazdasági függetlensége mellett száll síkra és kimondja, hogy mindent megtesz azért, hogy csökkentse a nemek közti bérszakadékot.

A jelenleg érvényes foglalkoztatási irányelvek négy kulcsterületen fogalmaznak meg prioritásokat a tagállamok számára:

- munkaerő iránti kereslet növelése;
- a munkaerő kínálat minőségének javítása (oktatás, képzés);
- munkaerőpiac működésének javítása;
- esélyegyenlőség biztosítása, szegénység

Az Europa 2020 stratégia az Európai Unió növekedési és foglalkoztatási stratégiája, melynek egyik célkitűzése a 75 százalékos foglalkoztatási ráta elérése. Ehhez jelentős potenciált jelenthet a női foglalkoztatás növelése, amelynek rátája az egyes tagországokban 43,8%-tól 74,5%-ig terjed, az uniós átlag 61,6%.

Nők gazdasági aktivitása Magyarországon 2015-ben

Foglalkoztatottsági adatok néhány EU tagállamban, 2016. III. negyedév (15-64 évesek, %)

	női foglalkoztatottsági ráta	férfi foglalkoztatottsági ráta	férfi és női foglalkoztatás közötti különbség	részmunkaidős nők aránya az összes foglalkoztatott között
Svédország	74,5	77,5	3,0	35,3
Dánia	72,0	77,9	5,9	37,1
Németország	71,2	78,3	7,1	46,6
Ausztria	67,8	75,5	7,7	46,7
Észtország	67,7	76,8	9,1	12,8
EU 28	61,6	71,9	10,3	32,0
Magyarország	60,5	72,9	12,4	6,9
Szlovákia	58,4	71,4	13,0	7,7
Spanyolország	54,7	64,9	10,2	24,1
Románia	53,4	70,1	16,7	7,4
Málta	52,8	78,5	25,7	26,0
Horvátország	52,5	62,2	9,7	6,9

A Bizottság 2015-ös közös foglalkoztatási jelentése megállapította, hogy bár történtek javulások a női foglalkoztatás területén, az aktivitási és a foglalkoztatási ráta nemek közötti különbségei magasak, utóbbi különösen magas a teljes munkaidőben foglalkoztatottak körében.

A bölcsődei és óvodai ellátást biztosító intézmények számának növelése sem kielégítő, az ún. barcelonai célok elérése a tagállamok többségében még nem történt meg (Barcelonai célok: bölcsődei-óvodai férőhely biztosítása a 3 évesnél fiatalabb gyerekek 33, illetve a 6 éven aluliak 90 százalékának). A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül. a női foglalkoztatás alacsony jövedelmisíntje és a nők munkában eltöltött idejének rövidege meghatározza a nemek közötti magas, átlagosan 40%-os nyugdíjkülönbséget is (Gender Gap in Pensions=GGP).

A női és férfi keresetek közötti rés (gender pay gap) azt mutatja meg, hogy a teljes munkaidőben foglalkoztatott nők bruttó átlagkeresete hány százalékkal alacsonyabb, mint a férfiaké. Ez globálisan 30% körül mozog, az EU átlag 16,7 %, Magyarországon 15,1% (Eurostat, 2014).

A magyarországi bérszakadék néhány magyarázó tényezője: női vezetők alacsony aránya; női fizetetlen munkavégzés a férfiakénál magasabb arányban (heti 26 óra szemben a heti 9-cel); karrier gyakoribb megszakítása a nőknél; oktatási és munkaerő-piaci szegregáció; fizetési diszkrimináció.

A Világgazdasági Fórum (WEF) 2016-os gender gap jelentésében Magyarország a béregyenlőség (azonos munkáért azonos bért) vonatkozásában 144 ország közül a 130. helyen állt. A jelentés szerint a nők jobb gazdasági helyzetét leginkább a kisgyermekellátási feladatainak nemek közötti megosztása tudja támogatni.

A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiai kötelezettségvállalás (2016-2019) több területen is kijelöl a foglalkoztatáspolitikához kapcsolódó stratégia célokat:

- a nők munkaerő-piaci részvételének növelése;
- a bérek, a jövedelem és a nyugdíjak nemek közötti különbségének csökkentése;
- a nők arányának javítása a döntéshozatali pozíciókban (tőzsdéi cégek, kutatóintézetek, politikai döntéshozatal).

A nők hátrányos munkahelyi megkülönböztetése kezeléséhez az európai jogrendszer szociális alapon közelít és az esélyegyenlőségi egyensúlyt kívánja biztosítani.

Hazánkban általános a kétkeresős modell, amely egyfajta gazdasági kényszer következménye. Kutatások rámutatnak, hogy a munka- és a családi feladatok ellátásában a korábban nagyon merev nemi szerepek fellazulása figyelhető meg, amit a férfi és női iskolai végzettség szintje befolyásol. A rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása Magyarországon elmarad az EU más, elsősorban északi és nyugati tagállamaiétól. Bár a részmunkaidő, távmunka, munkakör megosztás stb. alkalmazására jogilag lehetőség lenne, (2012. I. tv. a munka törvénykönyvéről), és preferenciájuk is nő a női munkavállalók körében, a lemaradás jelentős.

A női vezetők középvezetői szinten történő megrekedése (ún. üvegplafon jelenség) mind az EU-ban, mind Magyarországon jellemző. Az Economist 2016-ban készült üvegplafon-indexének számítása szerint Magyarország a skandináv államok után van a rangsorban, de mint arra kutatók rámutattak ebben az eredményben jelentős szerepet játszik a nők alacsony bérhátránya a rosszul keresők körében és a szülés utáni

nagyvonalú állami juttatások rendszere is. A magyar nők naponta átlagosan egy órával több időt töltenek munkával, mint a férfiak, ami az otthoni munkavégzésből adódik. A Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség szerint a nők foglalkoztathatósága a gyermekszám függvényében romlik, s ez összefügg az otthoni feladatok hagyományosan egyenlőtlen elosztásával is. A KSH felmérése megállapította, hogy a gyermeknevelési ellátást igénybe vevő nők szerint a munkába való visszatérést leginkább a munkáltató viszonyulása és a bölcsődei ellátás biztosíthatósága befolyásolja.

Pedig kimutatott tény, hogy minél többet áldoz egy munkahely a munka és a magánélet egyensúlyát megeremtő intézkedésekre, annál inkább emelkedik (és nemcsak a női) a munkavállalók elkötelezettsége.

Esélyegyenlőségi programunk céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése, mind a férfiak, mind a nők számára. Községünk önkormányzata, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

A mindennapok tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők, a változó képzettségi követelmények; a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya; a gyeden, gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Az állam egyre több, a nők foglalkoztatását elősegítő intézkedésekkel igyekszik közvetve és közvetlenül az esélyegyenlőséget biztosítani: GYED Extra, nagycsaládos foglalkoztatási kedvezmények, munkáltatói adókedvezmények, „NŐK 40 plusz” munkaerő-piaci program, anyasági támogatás, GYES, testvér GYED/GYES, diplomás GYED, családi pótlék (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás), gyermeknevelési támogatás, méltányosságból megállapítható gyermekgondozási segély, babakötvény, lakás-előtakarékosság, lakástámogatás, kismamabérlet.

Nők munkaerő piaci helyzete

A nők személyes és szakmai kiteljesedését nehezíti az a hagyományos felfogás és gyakorlat, miszerint a háztartás vezetése és a gyermeknevelés elsődlegesen a nők feladata. Gyakran ezeket a sztereotípiákat a nők is elfogadják megfelelő segítő szolgáltatások híján – kényszerűségből. A gyermekgondozási feladatok mellett, és a háztartáson kívül a családban lévő beteg- és idősgondozás feladatai is általában a nőkre hárulnak. A beteg- és idősgondozói szakmában dolgozók is szinte kivétel nélkül nők.

A munkavállaló nőkkel szemben kétféle elvárás is megjelenik: egyrészt egy férfiakra szabott, rugalmatlan munkakörnyezetben kell dolgozniuk, ugyanakkor elvárás a hagyományos női szerepek betöltése is: anyaság, gondoskodás, család. A női munkavállalók, különösen a hivatásukat komolyan vevő nők nem jelennek meg példaként a médiában, hanem gyakorta elutasítóan, „karrieristának” bélyegezve, ugyanakkor nem pozitív szerepmodellek a három vagy többgyermekes nők sem. Továbbra is zajlik a kisgyermekes anyákkal szembeni diszkrimináció az állásinterjúk, az előléptetések, a visszatérések esetén. A munkaerő-piaci ki- és belépések önmagukban is jelentősen fokozhatják a diszkrimináció jelenlétét és mértékét. A bérek közti különbséggel kapcsolatban, ami az okokat illeti - különösen azonos végzettségű, beosztású, és munkakörű, de eltérő nemű személyek esetén - többnyire mindenféle racionalitást nélkülöznek, és alapjuk pusztán mélyen rögzült, helytelen konvenció. Mindazonáltal a közszférában nagyrészt megvalósul a nemek közötti egyenlő bérezés a törvényileg meghatározott feltételrendszerből következően.

Helyi adatgyűjtésünk célja, hogy bemutassuk, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség, a képzettség hiánya és az esetleges hátrányos megkülönböztetés a nőket.

Esélyegyenlőség akcióprogramunk céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése, mind a férfiak, mind

a nők számára. Az településünk önkormányzata, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

A mindennapok tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők, a változó képzettségi követelmények; a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya; a gyeden, gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Sajnos a településen nincsenek szervezett programok, legközelebb a gödöllői elérhetőségek vannak, mint például az országos NÓRA-HÁLÓZAT gödöllői Nóra-Pontja, mely a közelmúltban kezdte meg működését, és ahol tanácsadást, a munkaerőpiacra való komplex felkészítést kaphatnak az érdeklődők. A NÓRA-HÁLÓZAT az első országos, független munkaerő-piaci szakmai hálózat, amely a nők képességeinek és tehetségének érvényesülését, a munkaerőpiaci esélyegyenlőség megteremtését segíti. A gyermekvállalást követő gondozással töltött évek után munkát kereső nők az ország tizenegy városában vehetik igénybe a civil és nonprofit szervezetek összefogásából alakult hálózat segítségét. A NÓRA-HÁLÓZAT szervezetei álláskeresési, karriertervezési és anti-diszkriminációs tanácsadást nyújtanak az érintetteknek, reintegrációs tanácsadó partnerek a munkáltatók számára, a helyi munkaerő-piac sajátosságainak ismeretében ösztönzik, koordinálják az együttműködést.

Ehhez kapcsolódik a JÓL-LÉT Alapítvány által 2013-ban alapított Közép-Magyarországi Visszafogadó Munkahely Díj, mely a nők foglalkoztatásának előmozdítását szolgáló más kezdeményezésektől eltérően a munkahelyükre gyermekvállalást követően visszatérő munkatársak jelölései alapján hitelesített jó gyakorlatokat mutatja be, ezeket kívánja elismerni és népszerűsíteni.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2013	2358	2232	2288	2146	70	86
2014	2361	2246	2290	2184	61	88
2015	2297	2217	2248	2148	49	69
2016	2313	2250	2252	2162	61	88
2017	2466	2360	2432	2304	34	56

Forrás: TeIR, KSH statisztika

A nők munkaerő-piaci részvétele országosan a férfiakénál általában alacsonyabb, ami azt mutatja, hogy a nők lényegesen nagyobb hányada marad távol a munkaerő-piacról, mint a férfiaké – főleg a családi és munkahelyi kötelességek összeegyeztetésének nehézsége miatt. Jelenleg, 2010-től a gyermekgondozási szolgáltatások kapacitásának növelése céljából európai uniós források segítségével intenzív fejlesztés folyik.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2013	86	2	25	16	20	14	4	5
2014	88	1	23	17	19	11	4	6
2015	69	1	22	17	20	n.a	11	6
2016	88	na	na	na	na	n.a	na	na
2017	56	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Mogyoród állandó népességéből a 2017. év adatai alapján 51 % a nők aránya, az aktív korú népességnek pedig a 48,9%-át teszik ki. A regisztrált munkanélküliek 62%-a nő, 18-29 évesekből a nyilvántartott pályakezdő álláskereső 1.2% a nő.

A táblázat adatai alapján jól látszik, hogy bár a munkavállalási korú nők száma valamivel alacsonyabb, mint a férfiaké, mégis magasabb arányban van köztük a munkanélküliek száma. Ez is jól mutatja, hogy a nők esetében a gyermekvállalás, mint legfőbb tényező a munkahelytől való távolmaradás tekintetében, milyen nagymértékben rontja a munkaerőpiacra való visszatérés esélyeit. Társul ehhez az is, hogy a gyermekes anyukákat nem szívesen foglalkoztatják, mert a kisgyerekek általában sokat betegek. A nyugdíjkorhatár megemelésével nincsenek a fiatalabb korosztályú családokban a gyerekvagyás szempontjából szabad kapacitású nagymamák, nagypapák, hiszen még ők is aktív keresők. Ez hosszabb távon a nemzedékek eltávolodását is előrevetíti. Lényeges szempont az is, hogy egy nő, anya sokkal nehezebben tud a lakóhelyétől távolabb elhelyezkedni dolgozni, mert a gyerekek óvodába, iskolába vitele, hazahozásuk sokszor rájuk hárul. Így természetesen nagyobb előny, ha helyben vagy a lakóhelyhez minél közelebb tud munkát vállalni. Ezért is szükséges egy-egy településnek minél több helyben biztosítható munkahelyet teremteni. A nők tanulásba fektetett energiáinak hasznosítása mind az országnak, mind a nőknek és férfiaknak alapvető érdeke. A magasán képzett nők azzal a nehézséggel szembesülnek, hogy az oktatásban eltöltött évek és a karrierkezdés miatt jelentősen lecsökken a termékeny periódusuk, miközben a potenciális anyaszerepek betöltése miatt a pályakezdés során is diszkriminációval szembesülnek. A magasán képzett nők munkát is és családot is szeretnének – előbb munkát és egzisztenciát, utána családot. Az alacsony iskolai végzettségűek számára pedig az eleve nehéz elhelyezkedés és/vagy visszatérési lehetőség teszi kockázatosá a gyermekvállalási döntést.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ami a női béreket illeti országosan mindig alatta maradtak a férfiakénak. A foglalkozási szegregáció mindkét formája változatlanul jelen van a munkaerőpiacon, és gátolja a nemek egyenlő esélyét. Az elérhető jövedelmek is jelentősen különböznek, és a nők által dominált szakmákban, szakterületeken sokkal kisebb a kereseti lehetőség. A vertikális szegregáció sem csökken: a nők továbbra is alulreprezentáltak a vezető pozíciókban, és a vezetői szinteken is látványos a lemaradásuk a férfiakhoz viszonyítva. A tudományos, oktatási pálya szegregációja ugyanezt a képet mutatja, így az oktatásban résztvevő fiatal lányok kevés modellt láthatnak a munka és a családi élet/magánélet összehangolására. A szegregációval szorosan összefüggő jelenség a nők kereseti hátránya. A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás, illetve a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távol töltött idő. A visszatérési nehézségek mellett a bérvesztés is jelentős, a magasabb iskolai végzettségű és beosztású csoportoknál egyre nagyobbra nyílik a nemek közötti kereseti olló. A részmunkaidős foglalkoztatás ugyanakkor kétarcú:

önként vállalt formája munkavállalói részről megkönnyíti a gyermek- és idősápolást, kényszerhelyzetben azonban előtérbe kerülhetnek negatív vonásai: az alacsonyabb jövedelem, és a munkahelyi továbbképzésből és előmenetelből való kirekesztődés. A részmunka elterjesztését a kormányzat járuléksökkentéssel, a START programok kiterjesztésével, valamint az új családvédelmi törvény értelmében azzal is segíti, hogy a közigazgatás után a gazdasági szférában is kötelezővé tette a részmunka biztosítását, amennyiben ezt az érintett szülő kéri gyermeke három éves koráig.

Önkormányzatunk és intézményei fokozottan figyelnek a GYED-ről, GYES-ről visszatérő nők további, folyamatos foglalkoztatására, a lehetőség szerinti rugalmasabb munkaidőre. A GYED, GYES alatt lévő kolléganőkkel folyamatos volt a kapcsolattartás, munkahelyi rendezvényekre, kirándulásokra meghívást kaptak (köztisztviselő napi kirándulás, karácsonyi vacsora, Mikulás csomag stb.) és a béren kívüli juttatásoknál is létszámba vették őket.

Munkahelyi diszkrimináció

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság beszámolója a 2013. évi tevékenységéről, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alkalmazásának tapasztalatairól megállapítja, hogy a korábbi évekhez hasonlóan 2013-ban is a foglalkoztatás területéről érkezett a legtöbb panasz a hatósághoz. Az ügyfelek leggyakrabban életkor, anyaság (terhesség), egészségi állapot és nemzetiséghez való tartozás miatti diszkriminációra hivatkoztak

Településünkön a foglalkoztatás területén lévő hátrányos megkülönböztetésre (pl. bérkülönbség) hivatalosan nem érkezett még panasz, bejelentés, és igazából nem is rendelkezünk ezzel kapcsolatosan információval, mint ahogy a nők iskolai végzettségével kapcsolatos elhelyezkedési esélyeiről sem. Ezen területek mindenképpen feltérképezésre várnak.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2012	na	n.a	0	0
2013	na	n.a	9	7
2014	na	n.a	9	6
2015	na	n.a	0	na
2016	na	n.a	12	na

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Sajnos a foglalkoztatást segítő és képzési programokról sincs központi statisztikai adat elérhető, ezért nincs információ arról, hogy milyen lehetőségei vannak a nőknek e téren. Így Mogyoród tekintetében sincs még pontos adat és információ a helybeli nők, különösen az alacsonyabb iskolázottságúak elhelyezkedési lehetőségeiről, bár a felmérés folyamatos a Support Alapítvány által is, de nehézséget okoz, hogy a klienseik körében sokszor nincs visszajelzés. Probléma az is, hogy még mindig nagyon sokan dolgoznak bejelentés nélkül, nem hivatalos foglalkoztatásban, illetve egyszerűsített foglalkoztatásban, mezőgazdasági idénymunkában is. Ez főként a roma származású lakosság körében elterjedt.

Mogyoródról csak a térségi képzések, illetve Budapest jelenti a fejlesztést ilyen téren.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek bővítése; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2013	216	0	0	0	1	7	7
2014	236	0	0	0	1	7	7
2015	235	0	0	0	1	7	7
2016	254	0	0	0	1	7	7
2017	282	0	0	5	0	0	5

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges lenne a 0-3 éves korú gyermekek tekintetében a bölcsőde megléte. Mivel helyben már nincs a bölcsőde, így a szülők a szomszéd településeken: Fóton, Veresegyházon és Gödöllőn próbálkoznak gyermekük elhelyezésével, legtöbbször azonban a helyhiány miatt sikertelenül. Ilyenkor lehetőségnek marad az, hogy az anya vagy apa továbbra is otthon marad a kicsivel, vagy beiratják fizetős magán családi bölcsődébe illetve családi napközibe vagy házi gyermekfelügyeletre bízzák a piciket. Ebben az esetben azonban időnként mérlegelni kell a szülőknek, érdemes-e visszamenni dolgozni, mert sokszor a fizetésük tetemes részét kéne otthagyni a magánintézményben. Valószínűleg több anyuka tudna visszatérni a munkába, ha helyben sikerülne megoldást találni a bölcsődés korú gyerekek elhelyezésére.

Mindenképpen propagandáló és családbarát megoldási lehetőségnek bizonyulna, ha otthon végezhető munkát vagy részmunkaidős munkahelyet tudna biztosítani településünk is a gyermekes szülők, anyák számára. Így anyagi lehetőségeik javulnának és maradna idő a családra, a gyerekekre is, ami a nevelésük, egészséges személyiségfejlődésük szempontjából nagyon fontos lenne, hiszen társadalmunk alapsejtje, bölcsője a család. Az önkormányzat az óvodában 2009-ben kialakított bölcsődét, mint nem kötelezően ellátandó feladatot, 2011 végén gazdasági okokra hivatkozva megszüntett, ám az önkormányzatoknak 2019. januárjától kötelező feladata lesz a bölcsődék létrehozása, igaz az nincs meghatározva, hogy milyen módon teljesítsék ezt a feladatellátás kötelezettségüket a települések. Helyben vagy más településekkel összefogva illetve szerződést kötve. Mogyoródnak 2017 óta önként vállalt feladatként van egy ellátási szerződése a kistarcsai Csodasziget Családi Bölcsődével 2019. február végéig

ahol 5 gyermek részére, havi 20.000 Ft önkormányzati támogatással van lehetőség a bölcsődei férőhelyek igénybe vételére. Ez a létszám azonban nincs feltöltve, kihasználva. Lehet ennek oka az, hogy nem helyben van és kb. 40-50.000 Ft még a szülőnek a díjfizetés a bölcsődére az önkormányzati támogatáson felül. Valószínű januártól, ha kötelező feladat lesz ennek a napközbeni ellátásnak a biztosítása, a szociális helyzetre tekintettel a szülőnek kedvezményesen, adott esetben ingyenesen kell biztosítani és az önkormányzat állja a költségek nagyobb részét. Erre a jövő évi költségvetésben tervezni kell.

Mogyoródon jelenleg egy házi gyermekfelügyelet működik még alternatív lehetőségként a kisgyermek napközbeni ellátására.

A jövőre nézve viszont intézkedni kell a bölcsődei ellátás további biztosításáról, ami egyelőre egy mini bölcsőde létrehozásának tervét jelenti az önkormányzat részéről.

Magyarországon ma az egészségbiztosítás a következő szolgáltatásokat nyújtja: háziorvosi ellátás, szakellátás, kórházi ellátás, rehabilitáció, pénzbeli juttatások (táppénz, GYED, TGYAS).

Akinek tehát munkaviszonya van (kivéve az alkalmi vagy idegymunkából élők), nappali tanulmányokat folytat, álláskeresési támogatásban részesül vagy egyéb jogcím folytán biztosított (18 éven aluli, nyugdíjas, GYES-t, GYED-et kap, rendszeres szociális segélyben részesülők, hajléktalanok, ápolási díjban részesülők, fogvatartottak) az biztosított lesz, és aki biztosított az a társadalombiztosítás valamennyi ellátására, szolgáltatására jogosult. A biztosítást a munkáltatók fizetik be az alkalmazottaik után, ami az egyhavi fizetés 15.5%-a. Akinek nincs munkaviszonya, az saját maga tudja befizetni a társadalombiztosítását, ami után igénybe veheti az összes egészségügyi szolgáltatást a pénzbeli juttatásokat kivéve. Aki nem biztosított, azt is ellátják az egészségügyben, de később számlát kap az igénybevett szolgáltatásokról.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család és nővédelmi gondozást az Eütv. 41.§-a rögzíti, melynek értelmében biztosítani kell a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás, gondozás eszközeivel, a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedésekkel. A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja, a családtervezés, anya- és gyermekgondozás vonatkozásában, de mindenképpen szoros együttműködést igényel a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálattal is. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és a gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg, tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi és szociális juttatások megismerésében, valamint a hozzá tartozó nyomtatványok, kérelmek kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. A Nagycsaládosok Országos Egyesületével karöltve már Mogyoródon is működik a nagycsaládosok érdekvédelmi egyesülete. A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Ezt a Családsegítő Szolgálat, a védőnők és a gyermekorvos, valamint a művelődési ház rendezvényei, baba-mama klub segíti. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, az iskolavédőnő és iskolaorvos által. Az anyáknak a védőnői és háziorvosi hálózaton keresztül szűrőprogramok, méhnyak rákszűrés, Anyatejes nap, a nehéz anyagi körülmények közt élő nőknek pedig igény szerint – az abortuszok visszaszorítására – fogamzásgátló spirálhoz való ingyenes hozzájutás biztosított.

Az önkormányzat feladatának tekinti a nők segítségét a munkavállalás területén. Sajnos anyagi forrás hiányában és mivel jogszabályi kötelezettségünk sincs rá, Mogyoródon nincs bölcsőde, de az óvodában lehetőség van már a 2.5 éves korú gyermekek igény szerinti felvételére. Helyhiány miatt gyermek felvételét nem kellett elutasítani, tehát a helyi felvételi igényeket kielégítik az intézményeink, a sajátos kívánalmakat pedig a 2 családi napközi tudja teljesíteni.

A roma nők egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréséről általánosságban elmondható, hogy a szegénységi, és az előítéletekből fakadó okokon túl a családi kötelezettségeik és a nemi szerepeikből adódó akadályok is hátráltathatják őket. Ezen kívül vannak olyan kulturális hagyományok, szokások, amelyek meghatározzák a roma közösségek egészséghez, betegségekhez, életmódhoz való viszonyát, hozzáállását, amelyek bár nem mindenkire érvényesek, de a csoport egészét tekintve máig élő hagyománynak lehet tekinteni. A közösségi élet alapvető szervező ereje, hogy a csoport az mindig fontosabb, mint az egyén. A roma családoknál egyébként is a nők feladata tradicionálisan az egészséggel foglalkozni. A család tagjainak (sőt az egész közösségnek) az egészségügye a nők feladata, ők tartják számon a betegségeket, ők intézkednek hivatalos ügyekben. A roma nők ilyen jellegű közvetítő szerepe is közre játszik abban, hogy ha valaki megbetegszik, az nem az adott orvos/egészségügyi rendszer és egy ember közötti egyszemélyes kapcsolat, hanem az egész család, olykor az egész közösség ügye.

A roma nőknek ez a szerepük gyakran háttérbe szorítja a saját egészségi állapotukkal, betegségükkel való törődést. Vannak olyan tradíciók is, amelyek szintén hátráltathatnak bizonyos egészségügyi problémák kivizsgálását vagy egészséges életmód elterjedését.

Mogyoródon a házi orvosok felmérése szerint nem rosszabb a roma nők egészségi állapota az átlag helyi lakossághoz képest, és elmondható, hogy az egészségügyi szolgáltatáshoz való jogosultságuk 90%-ban biztosított, igaz soknak az állam által. Ez a jó arány a felvilágosításnak, ellátásokhoz való hozzájutás segítségével az eredménye.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2015	3	235	160
2016	3	254	159
2017	3	282	178

A védőnői ellátás táblázatában az átlagos gyermekszámhoz jön még a várandós kismamák száma, ami átlagosan körzetenként 36 kismamát jelent és az iskolában ellátott gyermek száma. Így a valóságban 200 fő fölé emelkedik az egyes védőnőkhöz tartozó gyermeklétszám. Feladatuk sokrétű, ami az iskolai szexuális felvilágosítástól kezdve a szülők iskoláján át, ami az szülővé válásra, anyaságra készíti fel a gyermekvállalókat, az Anyatejes Világnap megszervezéséig kiterjed.

A védőnői beszámoló alapján fejlesztendő terület lenne még a gyermekorvosi rendelőben egy elkülönített helyiség, ahol a fertőző beteg gyermekek várakozhatnának az orvosi ellátásra, külön a más betegség miatt ott lévőkétől. Hatékony segítség lenne egy konduktor vagy gyógytornász alkalmazása az arra rászoruló gyermekeknek pl. Mozgó Szakorvosi Szolgálat rendszerben havi 1 alkalommal vagy akár rész munkaidőben foglalkoztatva. Hosszabb távon megoldásra vár a tömegközlekedési eszközökkel nem megközelíthető településrészek (pl. Kukukkhegy, Berektető) környékén lakó gyermekek óvodába, iskolába eljuttatása (pl. iskolabusz működtetésével).

Településünkön már második éve - a HPV oltást megszervezése után – tovább folyik a kedvezményes oltásprogram, mely a bányahimlő elleni vakcina ingyenes hozzájutását támogatja. A jövőben is szeretné folytatni az önkormányzat az oltási programsorozatát a prevenció jegyében.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2015	3	2	na
2016	2	1	na
2017	2	1	na

A nők elleni erőszak (bántalmazás, szexuális zaklatás, prostitúció is) visszaszorításában hazánk az elmúlt évtizedekben aktív lépéseket tett, mind a jogszabályok módosítása, mind az áldozatokat támogató intézményrendszer kiépítése és fenntartása terén. Így bevezették a távoltartás jogintézményének több formáját: 2008 óta büntető törvénykönyvi tényállás a zaklatás, és a büntetőjogi kódex tervezett változtatása módosítja az erőszakos közönség tényállását is, amely így igazodni fog a nemzetközi elvárásokhoz. Törvényi szabályozást nyert a megelőző, valamint az ideiglenes megelőző távoltartás is. A családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére irányuló nemzeti stratégia kialakításáról szóló 45/2003.(IV.16.) országgyűlési határozat és a 115/2003.(X.28.) országgyűlési határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról előírja és meghatározza a kormány feladatait. Magyarország a fentiek értelmében egyedi, állami

támogatással működő intézményrendszert hozott létre (Regionális Kríziskezelő Hálózat, Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, Titkos Menedékház, Félutas-kiléptető rendszer)

Sajnos jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten. Ez persze nem jelenti azt, hogy nincs szükség további propagandára, segítségnyújtásra, hiszen községünkben a 2013. és 2014. évben családon belüli erőszak (bántalmazás, szenvedélybetegség és gyermeknevelési probléma miatt) összesen 6 esetben állt főt.

Fontos feladata minden intézménynek a nők tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés minden lehetséges formájára (pl. felvilágosító programok az iskolában, terhesgondozáson; plakátok felhívó szerepe stb.) való felhívás az erőszak ellen. A Gödöllői Rendőrkapitányság bűnmegelőzésében kiemelt figyelmet fordított 2014-ben a családon belüli erőszak megelőzésére illetve vizsgálatára. Az oktatási intézményekkel, családsegítő szolgálatokkal történő szorosabb kapcsolattartás, valamint a körzeti megbízotti szolgálatok részvételével törekednek a családon belüli erőszak visszaszorítására. Ennek eredményeként a tavalyi évben 10 esetben határozta az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről. Az erőszak felszámolására, illetve bűnmegelőzésre többféle módon is segítséget nyújtottak községünkben, így az iskolai bűnmegelőzési tanácsadással (kábitószer veszélyei-drogprevenció, „Iskola rendőre” program, biztonságos közlekedés, vagyon –és gazdaságvédelem), időskorúak védelme, nők kiszolgáltatottságának megelőzése programmal.

Sajnos e téren is hiányosak a helyi adataink, információ hiányában. Ezért a jövőre nézve ez is egy intézkedési terv lehet a hiányzó adatok begyűjtéséhez, akadálymentes információáramláshoz, hogy szükség esetén intézkedni lehessen mihamarabb a nők védelmében.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, lelki abúzus.

A fenti táblázatból is látszik, hogy a családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma nagy valószínűséggel alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrségi riasztások és bírósági eljárások számszerű adatainak összegyűjtése mellett érdemes megnézni, hogy működik-e olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak. Sajnos erről a területről is elmondható, hogy nagy a látencia, a bántalmazott nők nem mernek családvédelmi, valamint rendvédelmi szervekhez fordulni segítségért. A látélet készítése sem mindig követi a bántalmazás megtörténtét, mivel térítési díj-köteles (284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza az összeget, 2017-ben 3.500 Ft). A családon belüli erőszak témaköre közvetlenül érinti a gyermekvédelem területét. A családon belüli erőszak jelenléte akkor is veszélyeztető körülménynek minősül, ha nem irányul a gyermekekre. Az anya brutális bántalmazása, ami a gyermek szeme előtt zajlik, megvalósítja a súlyos veszélyeztetés fogalmát és megalapozhatja a gyermek családból való azonnali kiemelését és ideiglenes hatályú elhelyezését is. A családon belüli erőszak kezelése tehát komplex szemléletet igényel, szorosan együtt kezelve a problémát a gyermekvédelemmel.

Alapvető problémát jelent, hogy a nők félnek feljelenteni a bántalmazót, ennek több oka is lehet pl.: továbbra is együtt élnek a bántalmazóval, a hosszadalmas jogi procedúra, a szégyenérzet, továbbá a család egyben tartási szándéka. A nők a jogaik érvényesítése kapcsán továbblépnek azon, hogy bántalmazás esetén csupán a rendőrséget riasszák, nem alkalmi megoldást várnak, hanem teljes körű igazságszolgáltatást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Nagyon fontos, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások lehetőségéről és elérhetőségéről mindenki tudomást szerezhessen. A krízishelyzetben lévő nők számára fontos tényező az idő, de a sokszor várólistával működő szállók nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Ezért fontos a megfelelő tájékoztatás, az igények és a kapacitás összhangba hozása. Mogyoródon ez kiemelten fontos terület, hiszen helyben nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény. A település lakosait szükség esetén az erdőkeresi Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) látja el.

Nem önkormányzati anyaotthon 17 db van a település 50 km-es körzetén belül.

Ahogy már előzetesen is ismertettük, az utóbbi években a CSÁO-ba bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembe nézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek az otthonba. Ez mindenképp előtt a szegénységet jelenti, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya. (Pl. Egyedül álló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér nélkül) Jellemző az alacsony iskolai végzettség, és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya.

Az otthonba kerülő családok többsége rendkívül rossz körülmények közül kerül az intézménybe (zsúfoltság, komfortnélküliség, vizes, leromlott lakás), az albérletek megszűnésének legfőbb oka a családok fizetésképtelenné válása. Már a felvétel időszakában látható, hogy a gondozási idő letelte utáni lakhatásuk biztosításához jelentős erőforrásokat kell mozgósítani.

Az otthon által biztosított szolgáltatások, ellátások:

- Életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Intézményi kapcsolattartás koordinálása
- Adósságkezelés segítése
- Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció
- Ingatlanpiaci tanácsadás
- Munkaerő-piaci re-integráció előkészítése
- Szabadidős programok szervezése

Az intézmény gyermekvédelmi alapellátást is végez. A szülővel közösen kialakított terv megvalósulását a családgondozón kívül szakgondozók és szociálpedagógus segíti.

Az otthonunkban élő gyermekek számára szociálpedagógus szakember vezetésével rendszeresen, heti 2-3 alkalommal, csoportos foglalkozásokat biztosítanak. Pszichológiai, gyógypedagógiai probléma esetén a gyermekeket a veresegyházi Nevelési Tanácsadó látja el térítésmentesen.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2006	11	3	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	7	2	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	8	1	n.a	n.a	n.a	n.a
2018	8	1	n.a	n.a	n.a	n.a

Magyarországon a nők a politikai életben alulreprezentáltak. A nők politikai szerepe a döntéshozatal minden területén csekély – az önkormányzatoktól a minisztériumi hierarchiáig. A nemzetközi szakirodalom a nők parlamenti részvételét az esélyegyenlőség mércéjeként használja. A nők parlamenti aránya ugyanis magas korrelációt mutat más politikai intézmények vezetői pozícióival, tükrözi a pártok nőpolitikáját, a pártok és a választók esélyegyenlőség iránti elkötelezettségét és a nők politikai aktivitását. Ezt mutatják az elmúlt évek adatai is:

- A nők aránya a Magyar Országgyűlésben: 9,5%
- EU parlamenti képviselők: 21 főből 4 nő = 19%
- Megyei Közgyűlési elnökök között nincs nő.
- Megyei Kormányhivatalok vezetői közt a nők 10,5%-os arányban vannak.
- A megyei jogú városok között 5,3%-ban választottak nőt polgármesternek.

Annak ellenére, hogy a mindennapi életben és egyes szakmákban (pl. oktatás, egészségügy) az „elnőiesedés” tapasztalható, a közéletben, a politikában a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak, pedig az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen az érdekképviselés. A nők részvétele a közügyekről való döntési mechanizmusban szolgálja leginkább a közös érdekeket.

A Polgármesteri Hivatalban dolgozó férfiak és nők aránya a nők javára dől el, bár a hivatal középvezetői és vezetői szintjén majdnem egyenlő mértékű (4 férfi: Polgármester, Alpolgármester, Aljegyző, Pénzügyi irodavezető és 3 nő: Jegyző, Műszaki irodavezető, Igazgatási irodavezető). Ha az önkormányzati intézményeket vizsgáljuk, akkor 95 % a nők aránya.

A helyi képviselő-testületben évekre visszamenőleg is mindig több volt a férfi képviselő, mint a nő, de kevesebb nő volt a választási listán is, akikre szavazni lehetett volna. Jelenleg 8 férfi és 1 nő képviseli községünket a testületi üléseken.

Településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna. Ennek lehetőségét és az erre való igények felmérését a jövőben meg kell tenni.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A romák, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: faluhelyen, a tanyavilágban még mindig tartja magát az a szemlélet, hogy a nő helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Mellesleg nem elvetendő elmélet az, hogy a nő szerepe az anyaság, a család szempontjából az egyik legfontosabb szerep. A mai nő számára lehetőség van a választásra elméletileg (anyagilag legtöbbször nem, mert az egykeresős családmódel nálunk nem élhető létforma), hogy anya vagy felső vezető legyen, ez utóbbi döntés viszont hazánkban a csökkenő népességszámot sajnos nem fogja megállítani.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát, egy teljesen más életformába csöppen, ahol a gyermek áll a középpontban. Ezért az önkormányzatnak a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kell teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

A helyi művelődési házban és a Szalézi Nővéreknél is Baba-Mama Klub, női kondicionáló torna, jóga, néptáncsoport és egyéb szabadidős tevékenységek várják az érdeklődőket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településünkön nincs kellő betegség megelőző és az egészség megőrzésére felkészítő program, az e célt szolgáló tömegsport nem rendelkezik helybeli hagyományokkal a nők körében, és főleg a nehezebb anyagi körülmények közt élőknel, azoknál, akikre nagy teher hárul fizikailag is, a munkahelyen és a családban való helytállás során (új IT)	„Mozdulj rá az egészségre!”-prevenációs egészségmegőrző program, tömegsport a nőknek, ingyenes sportolási lehetőségek bővítése, a nők egészségének megőrzése érdekében a sportolás népszerűsítése, tudatos életvezetés kialakítása

<p>Hiányos, nem megfelelő az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének akadálymentes információcseréje (új IT)</p>	<p>Rászorult családok felkutatása, igények, szükségletek felmérése, krízishelyzetben lévőknek gyors segítségnyújtási lehetőség, nők, gyermekek elleni erőszak, bántalmazás felderítése, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása, munkaerőpiaci adatok beszerzése, információs adatbázis létrehozása az adatgyűjtés</p>
<p>A szülés után dolgozni akaró nők elhelyezkedése problémás, gyedről, gyesről visszatérő anyáknak nehezen megoldható a gyermek elhelyezése miatt a munkába állás, sok nő számára dilemma, hogy gyermeket szüljön, vagy biztos munkahelyet teremtsen magának, esetleg karriert építsen, hisz a gyed, gyes utáni visszatalálás a munka világába nem egyszerű (előző IT folyamatban tartása)</p>	<p>Helyi vállalkozók, munkaadók feltérképezése, kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a helyi munkahelyek mennyire családbarátok (pl. a honlapon, facebook oldalon véleménykutatás), A gyed/gyesről visszatérni kívánczó nőkkel való kapcsolattartás, munkahelyi eseményekre, ünnepekre esetleges kirándulásokra való meghívásuk, munkaügyi változásokkal kapcsolatos tájékoztatásuk, Kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a munkahelyek, milyen lelki kérdéseket, stresszorokat váltanak ki a várandósság alatt és ezeket hogyan lehet kezelni, lehetőség biztosítása a tapasztalatcserére</p>
<p>Sok nő nem jut el prevenciós szűrésekre, programokra és nincs lehetősége felkészülni lekileg is a szülővé válásra, anyaságra szülők iskolája, felkészítés az anyaságra, a családban betöltött szerepre a szülés után (új IT)</p>	<p>Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, továbbá nincs felkészülve a szülői, anyai szerepre, így a védőnők ez irányú képzésének lebonyolítása, segítségnyújtás, ingyenes családtervezési lehetőség biztosítása, szülők iskolája előadássorozat megszervezése</p>
<p>A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre releváns adatok a nők helybeni foglalkoztatásáról nincsenek statisztikák (előző IT folyamatban tartása)</p>	<p>Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a helyi partnerek bevonásával adataelemzés, problémafeltárás a nők esélyegyenlőségének tekintetében, helyi adatbázis létrehozása, statisztika készítése</p>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Általában akkor beszélünk öregségről, ha a szervezet biológiai visszafejlődése, hanyatlása megindul, és ha a felnőttkori társadalmi szerepek betöltése nehezedik. Nincs egységes definíció a szakirodalomban az öregségről, általában 70 év felett tekintik az embereket öregnek. A WHO definíciója szerint a 60-74 évesek idősödők, a 75-90 évesek idősek és a 90 év feletti emberek az agg korúak.

Az öregedés fontos társadalmi állomása a nyugdíjkorhatár, az az életkor, amely jogosulttá tesz valakit arra, hogy a munkából visszavonuljon és a továbbiakban a korábbi munkájával szerzett járadékából éljen. A munkájából, kereső tevékenységéből visszavonult ember általában öregedőnek tekinti magát. Noha nagyok az egyéni különbségek, az életkor általában meghatározó. Az öregséggel kapcsolatos megfigyelhető szabályszerűségek annál nagyobb valószínűséggel érvényesek az idősek csoportjaira vagy egyes öregekre, minél előrehaladottabb az életkoruk.

Az idős korosztály jellemzője, hogy csökken a személyes fogyasztás (nemcsak a mennyisége, hanem a milyensége is megváltozik), emelkedik a közületi fogyasztás (egészségügyi, szociális, speciális lakások iránti szükséglet).

Az öregség két módon is szembetűnővé válik: az egészséges idős emberek nagyobb társadalmi aktivitásán át, valamint a bajban lévő idősek gondjainak nagyobb nyilvánossága révén. Megjelenésének mindkét oldala társadalmi probléma is. Az öregek megoldatlan ügyei és bajai politikai feszültségeket okoznak, gazdasági terhet jelentenek, aktivitásuk pedig új szituációkat teremt, a különböző intézmények számára alkalmazkodási feladatokat képez: - a társadalom kénytelen szembenézni az öregséggel, az öregség egyre többbe kerül a társadalomnak, az öregség, mint gazdasági erő, az öregek társadalmi elégedetlensége nő, fokozódó eltávolodás idősek és fiatalok között, növekvő társadalmi és politikai aktivizálódás az öregek körében, növekvő mobilitás, fogyasztás, aktivitás az idősek körében, az öregek növekvő értéktermelése, erősödő küzdelem az öregség tünetei és szövődményei ellen.

A magyar társadalom igyekszik tenni az idősekért, a szociálpolitikai erőfeszítések zöme velük kapcsolatos, igyekeznek megszervezni az öregek gondozását, ám nagyon nehézkesen halad előre az idős emberek társadalmi integrációja, kevés előrelépés történik az idősek és a fiatalok közötti kommunikáció elősegítése terén. Az idősek közösségi integrálása helyett inkább az idősek napközi otthona a jellegzetes megoldás, ami szociálpolitikai gondolkodás szintjén talán könnyít a helyzeten, de az öregek elkülönülését fokozza.

Az Országgyűlés az Alaptörvényben foglalt elveknek megfelelően az időskorúak és a tartósan vagy véglegesen munkaképtelenné válók, valamint hozzátartozóik megélhetésének biztosítása érdekében törvényt alkotott társadalombiztosítási nyugellátásról. A törvény célja, hogy a biztosítottak és hozzátartozóik részére nyújtandó társadalombiztosítási nyugellátásokat – figyelemmel a magán nyugdíjrendszerre is – egységes elvek alapján szabályozza.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer működtetése és fejlesztése az állam feladata. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer öregség, megrokkánás, megrokkánással járó baleset esetén a biztosított részére, elhalálása esetén a hozzátartozója részére egységes elvek alapján nyugellátást biztosít. Azonban a jogszabályi változások miatt a nyugdíjkorhatár 65 évre kitolódott, a karkedvezmények megszűntek. A nőknél szerencsére 40 év utáni munkaviszony meglétekor a nyugdíjba vonulás lehetőségét biztosítja az állam.

A szociális jogok az Alaptörvényben rögzített állampolgári jogok körében a gazdasági, szociális, kulturális jogok nagy csoportjába tartoznak. Ennek megfelelően az állam köteles a megélhetésükhöz szükséges ellátást nyújtani mindazon állampolgárok számára, akiknek megélhetése öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság, vagy önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség miatt nem biztosított.

A szociális jogokat az állam a társadalombiztosítás útján és a szociális igazgatás és szociális intézmények fenntartása által garantálja.

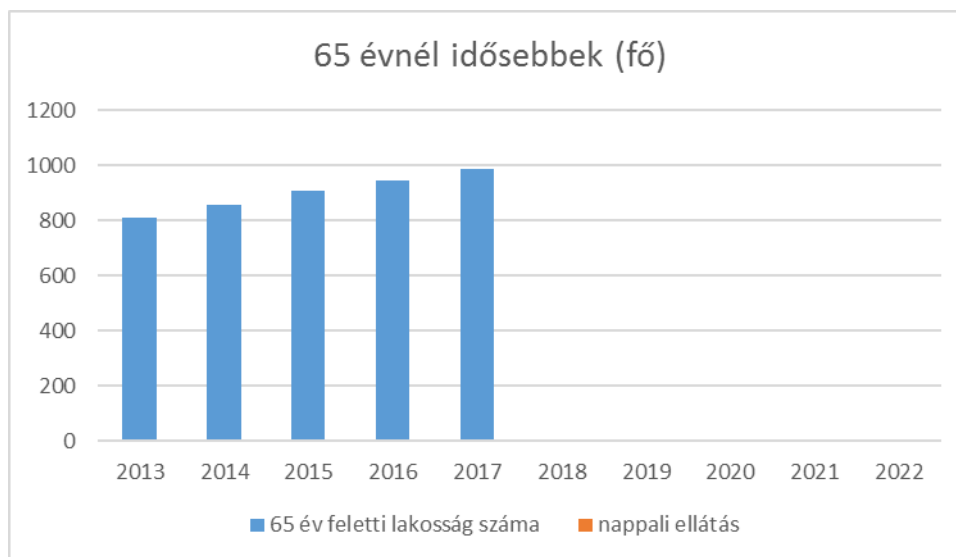
Ha Mogyoród öregedési indexét vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy az országosan jellemző mértékű növekedést mutatja: az idősödő korosztály létszáma folyamatosan növekszik, noha még a 0-14 éves korosztály létszámát nem éri el településünkön.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma
-----------	-------------------------------------	--

	fő	fő	%
2013	810	0	0%
2014	881	0	0%
2015	912	0	0%
2016	956	0	0%
2017	985	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látszik, hogy településünkön sajnos anyagi erőforrások hiánya miatt még az idősök napközbeni ellátása sem biztosított, pedig az átlagéletkor növekedése és a fentebb említett öregedési index emelkedése miatt a jövőben mindenképp tervezni kell az idősök ellátásának lehetséges formáival, továbbá az idősödő korosztály, azon belül is az egyedülálló, alacsony nyugdíjjal rendelkező, megromlott egészségi állapotú idősök problémáival.

A 2017. évi statisztikai adatok alapján településünk lakosságának 14%-a 65 év feletti. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya, azon belül is a nőké. Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Az emberek a korrallal mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés. Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősök. Az idősödéssel mindinkább az "5 I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: immobilitás (mozgásképtelenség), instabilitás (állásképtelenség), intellektuális hanyatlás, az iatrogénia (az egészségügyi ártalmak) és az inkontinencia (vizelet-, széklet-tartási problémák). Ezek a tények szükségessé teszik a helyi egészségügyi ellátórendszerek kialakítását, korszerűsítését, fejlesztését. Ez településünkön is megoldásra vár.

Azt, hogy az idősök hogyan élik meg ezt a helyzetüket, nagymértékben függ a társadalom, és az őket körülvevő szűkebb környezet nyújtotta életkörülményektől, a velük szemben tanúsított magatartástól. Sokszor nehezíti a helyzetet, hogy a család aktív tagjai távol vannak. Máshol laknak, máshol dolgoznak vagy a megélhetési gondok miatt több mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idős családtaggal való törődésre. Ennek következményeként megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti

igény, ami jelentős kihívások elé állítja az önkormányzatokat. Mogyoródon az időskorúk járadékában nagyon kevesen részesülne, az évi átlagos létszám egy főnek vehető.

6.3.2 Időskorúak járadéka

Év	Időskorúak járadékában részesülők száma
2013	0,98
2014	1,42
2015	1
2016	0,67
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

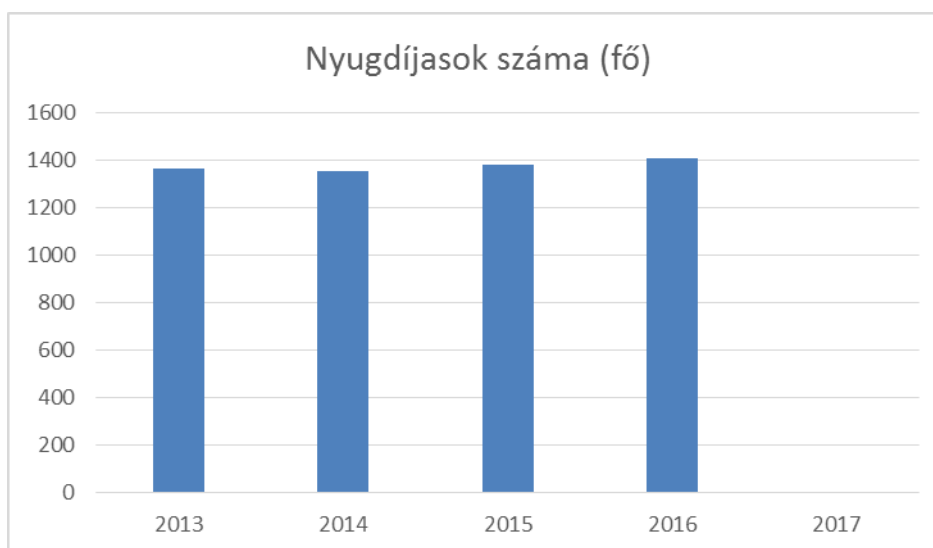

Az idős korúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A fenti táblázat csak azokat a létszámokat tartalmazza, akik nem kapnak semmilyen nyugdíjat.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2013	555	807	1362
2014	548	807	1355
2015	556	822	1378
2016	582	826	1408
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forr: TeIR, KSH Tstar

Mogyoródon 2016-ban a lakosság 20,7%-a nyugdíjas volt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (Szt.) alapelve kimondja, hogy az önkormányzatok kötelesek gondoskodni a területükön élők ellátásáról.

Településünkön a 2016-os adatok alapján a 65 év felettiek száma 985 fő. A nyugdíjasok száma 1408 fő, melyből 826 fő, tehát több mint fele a nő. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya, azon belül is a nőké.

Az Szt. alapján az időseket támogató szociális ellátások például az időskorúak járadéka, települési támogatás, közgyógyellátás, az alapellátások közül étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, és tanyagondnoki szolgáltatás, gondozási feladatokat ellátó integrált intézmények, szakellátások (pl. idősek napközbeni ellátása, átmeneti és tartós gondozásra az idősek gondozóháza, idősek otthona otthona stb.)

Az időskorúak gondozásának formái:

Az idős emberek egészségi szociális lelki állapotához alkalmazkodva jöttek létre a szociális gondozás különböző formái, mint a területi gondozás és gondoskodás (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubja), az intézményes ellátás, ami az önálló életvitel teljes megváltozását jelenti, ha saját otthonát feladja a gondozásra szoruló idős ember és a bentlakásos intézményekből kiválasztja a számára megfelelőt.

A mai idős korosztályban a produktivitás is számottevő és mindinkább nő. Egyre több az alkotóképes idős művész, tudós, speciális szakember, sőt szakmunkás is. Nem akadály a kor az irodalmi alkotásban sem. A nagyobb politikai részvétel is lehet produktív és értékteremtő természetű (az érték fogalmát mind az előbbi társadalmi érték értelmében, mind pedig termékben, munkában megtestesülő értelemben véve). Társadalmilag igen jelentős értéket képvisel például az egészséges és termékeny öregek szabadidős aktivitása, hobbiuk és házkörüli munkájuk. Ez világszerte elsősorban a kertek, telkek megművelésében mutatkozik meg, kisebb részben javító – szerelő vagy karbantartó munkákban jelentkeznek. Ha az öregek fiatalabbakkal élnek együtt, háztartási felügyeleti vagy gyermekellátó tevékenységük értéke is igen számottevő, különösen, ha figyelembe vesszük azokat a piaci árakat, amelyeket ilyen szolgáltatásért intézmények vagy magánvállalkozók kérnek (tehát főzésért, takarításért, gyermek-felügyeletért, értékörzésért, stb.) Mindez a társadalomnak nagyon előnyös, és egy olyan egészséges fejlődési vonulat, amely távlatilag az öregek integrációját segíti elő. Régóta hangoztatják, de ezekben a konkrét megnyilvánulásokban válik kézzelfoghatóvá, hogy az idős populáció társadalmi értékét, hasznát a felhalmozott tapasztalatok továbbadása is biztosítja. Bár az öregek egy része a tanítás, nevelés terén is értéktermő, ez a terület ma meglehetősen kihasználatlan még, különösen a kommunikáció és az emberi kapcsolatok kultúrájának terén. Kevés a tudatos, szervezett, programozott mintaátadás fiatalok és idősek között. Ez a nemzedékek viszonylagos eltávolodásából és ellentétéből fakad.

Társadalom és az öregség tehát szüntelenül gyorsuló ütemben változik a mai világban, a változások összekapcsolódnak, átalakuló konstellációkat alkotnak. Ma még nem kidolgozott eléggé az öregkor szociológiája és társas lélektana ahhoz, hogy valamennyi változási tendenciát tisztán lássunk, illetőleg élesen el tudjuk különíteni egymástól.

Mogyoródon a Support Alapítvány házi segítségnyújtó szolgálata végzi az érdemi munkát az idősök gondozásában, azonban erre a megterhelő feladatra csak egy kolléganő áll rendelkezésre.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

Házi segítségnyújtás keretében gondoskodnak:

- azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk más nem gondoskodik,
- azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről és szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybevevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Községünkben jelzőrendszeres segítségnyújtás nincs, de a családsegítő szolgálattal, a tanyagondnoki szolgálattal, polgárőrséggel együttműködve egyre hatékonyabb segítségnyújtásra nyílik lehetőség, de még közel sem elégséges a helyzet e téren.

Szociális étkeztetés keretében Mogyoródon azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodnak, akik azt önmaguknak vagy eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. Számuk általában 20 fő körül mozog. Szociális helyzete miatt kedvezményrel illetve ingyenesen jut napi meleg ételhez 4-5 fő.

Egy-egy gondozott ellátására biztosítható idő az alapszolgáltatás iránti kérelem benyújtásakor, az ellátott önellátási és önkiszolgálási képessége alapján kerül meghatározásra. A gondozási szükséglet minimum 1, maximum 4 óra időtartamban biztosít az igénybevevő lakásán a gondozott közvetlen ellátására fordítható időt, az ellátott kérésének figyelembevételével.

Mogyoródon jellemzően 1-2 óra gondozási szükséglettel rendelkező ellátottak veszik igénybe a házi segítségnyújtást, ám ez a munkatársi létszámra való tekintettel, még így is igen nagy terhet jelent a Support Alapítványnak.

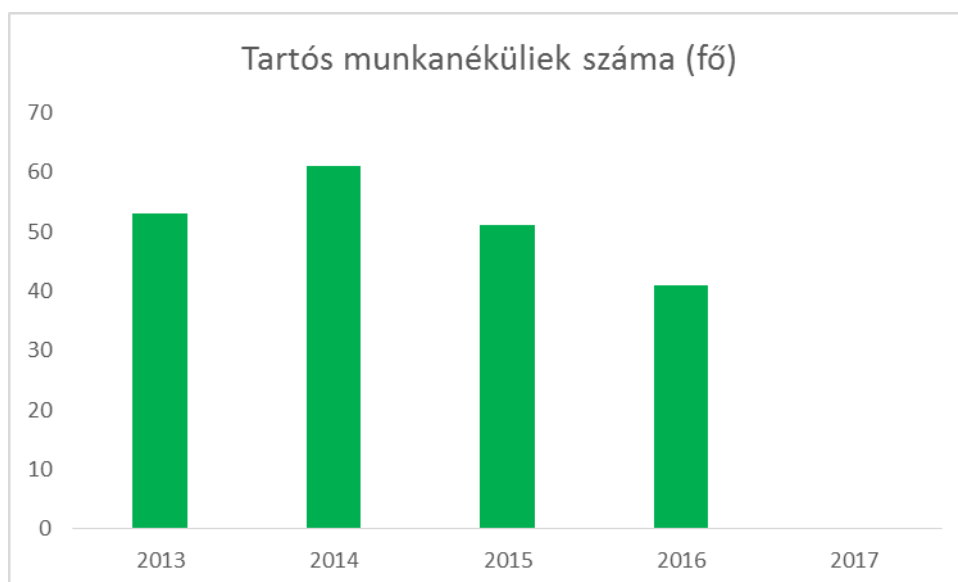
A gondozási munkának meghatározó része a szakmai oldal, de nem elhanyagolható a gondozott és az ellátott között kialakuló elfogadón és bizalmon alapuló kapcsolat. A gondozottak - különösen a lakáshoz vagy ágyhoz kötött ellátottak - életében ez a segítségnyújtás sokszor a külvilággal történő kapcsolattartás egyetlen módja, ez a kapcsolat mérsékli elmagányosodásukat, szociális izolációjukat, sok esetben elemi életfeltételeket biztosít számukra.

Településünk hosszabb távú feladatai közé tartozik majd az idősök napközbeni ellátásának, azaz az idősök klubjának megszervezése, mely olyan nappali ellátást nyújtó intézmény, ami az igénybevevők részére szociális, mentális és közösségi szolgáltatásokat nyújt az elsősorban még egészséges, aktív öregeknek és amely elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Az idősök klubja lehetőséget nyújt életkörülmény, életminőség biztosítására, amelyeket az igénybevevők otthonukban nem kaphatnak meg. A szolgáltatást azok veszik igénybe, akik mindennapi életük nehézségeinek leküzdésére itt megoldást találnak, szabadidejüket hasznosan és értelmesen tölthetik.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2013	156	32	21%	53	n.a.	n.a.
2014	149	34	23%	61	n.a.	n.a.
2015	118	30	25%	51	n.a.	n.a.
2016	149	23	15%	41	n.a.	n.a.
2017	90	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az idősök, nyugdíjasok átlag jövedelmi helyzetét ismerve, elmondható, hogy az egészséges öregek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon akkor nagyobb, ha szaktudással, tapasztalattal rendelkeznek, bár a gyakorlat azt mutatja, hogy egyre szívesebben foglalkoztatnak vissza a munkáltatók nyugdíjban lévőket. A táblázatból jól látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek számával együtt fokozatosan csökken az 55 év feletti munka nélkül lévők száma és aránya is, és bár az 55 év feletti tartós munkanélküliekről nincs adat, valószínűsíthető, hogy ott is javuló tendenciával találkozhatunk.

A Support Alapítvány az elmúlt években nagyon aktív felvilágosító munkát végzett ennek a korosztálynak a munkahelykeresés és munkaügyi központtal való kapcsolattartása érdekében: önéletrajzírás, internethasználat, álláslehetőségek felkutatása, regisztráláshoz eljutás a munkaügyi központba.

A polgármesteri hivatal megbízási szerződéssel foglalkoztatott és jelenleg is foglalkoztat nyugdíjban lévő szakmabeli kollégánőt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat igyekszik eleget tenni minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedések lehetőségét is megvizsgálja, hogy különös figyelemmel legyen az idősök irányába. Ezt tükrözi a szépkorúak köszöntése, a 75 év feletti karácsonyi csomagokkal való megajándékozása, egészségnap, szűrővizsgálatok szervezése is.

Alapvető célunk az idős korosztály tekintetében az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése, és nem kevésbé fontos az idősebbek élettapasztalata során szerzett szellemi, szakmai tőkék átörökítése az utódoknak. A hátrányos helyzetű és külterületen élő idősöket elsősorban a tanyagondnokok segítik. Velük együttműködve a Support Szolgálat is bekapcsolódik az ügyes bajos dolgok intézésébe, egészségügyi ellátáshoz való eljuttatásukba. Gyógyszervásárlás, receptíratás, önkormányzathoz, orvoshoz szállítás a külterületekről, illetve szociális ellátások, segélyek kérelmének intézése is a munkájukhoz tartozik.

Az idősebbeknél a fent említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Erre fokozottan szükség van, mert sajnos az utóbbi évek statisztikája azt mutatja, hogy településünkön is, az országos átlagot leképezve, sok az idősök ellen elkövetett bűnesetek száma. Ezek leginkább lopás, csalás bűntettében nyilvánultak meg, és főként az egyedül élő idős emberek sérelmére követték el. Önkormányzatunknak ezért fokozottan gondoskodnia kell a koruk miatt már eleve esendőbbé vált idősök anyagi segítségén kívül a bűnözéstől történő megóvásukról is. A folyamatos figyelemfelkeltésen, felvilágosításon, felhíváson túl, szükség van megfelelő technikai rendszerek, közvilágítás fejlesztésére is, melyek segítségével javíthatjuk az idősök, egyedülállóak biztonságérzetét. Mindezt a helyi Polgárőrség, a körzet megbízott rendőr, valamint a Gödöllői Rendőrkapitányság munkatársainak szoros együttműködése is segíti. Ezen a területen is mindenképp van intézkedési feladata az önkormányzatnak.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2015	7	11	5	20	25	n.a	n.a
2016	10	15	8	19	27	n.a	n.a
2017	9	14	9	21	27	n.a	n.a

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2015	100	55	55%	54	54%
2016	100	56	56%	54	54%
2017	100	57	57%	55	55%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kelégítését célzó programok a településen

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2015	34
2016	33
2017	39

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázatból látszik, hogy a megkérdezett időskorú lakosság alig több, mint fele rendelkezik informatikai jártassággal és hasonló az internetet használók, kezelni tudók száma is. Ez nem sokat javult az előző évekhez képest, pedig a művelődési ház a NAGYINET program keretében szervezett internetes oktatást a nyugdíjas korosztály részére.

A Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár nagyon sokat tesz ennek a korosztálynak az érdekképviselésében. Lehetőséget nyújt az olyan időskorúak számítógép használatára és internetezési lehetőségére, akik otthonukban nem rendelkeznek ilyen elérhetőséggel. A művelődési házban Nyugdíjas Klub is működik, akik közül sokan részt vesznek a gyerekek szervezett játszóházban és kézműves foglalkozásokon is, amely jó lehetőséget biztosít a generációk közti távolság csökkentésére. Ezen kívül számos szórakozási, művelődési lehetőség nyújt az idősebb korúaknak a színházlátogatások, nótáest, olvasókör, szavalóverseny, Film Klub és rendszeres honismereti kirándulások szervezésével. Szép zenei hagyományokat őriz és ad át a fiatalabb nemzedékeknek a nyugdíjasokból álló Jakab Mihály Népdalkör is.

Problémát jelent azonban az eddig elért eredmények mellett az, hogy ezeken a programokon legtöbbször ugyanaz a lelkes mag vesz részt, így sok még a megszólítatlan, közéletből, tevékeny szabadidős

tevékenységből kimaradt idős ember. Ennek megoldása egyik lényeges feladata lesz még a jövőben intézményünknek.

Fontos megemlíteni a könyvtárat, amely mint tudástár és információs központ, törekszik az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Nem csak az esélyek kiegyenlítésére, hanem az akadálymentesítésre is figyelmet kell fordítani, mivel a felhasználók között fizika és társadalmi hátrányokkal élők is vannak. Ezért 2016-ban egy mobil rámpa alkalmazásával biztosítottá vált a könyvtár jó megközelítése a mozgáskorlátozottak számára is. A szolgáltatások szervezése közben a könyvtár gondol a szociális nehézséggel élőkre is (munkanélküliek, nyugdíjasok).

Az infokommunikációs akadálymentesítés érdekében még akad tennivaló. De van, ami már megvalósításra került. A kikölcsonzött dokumentumok meghosszabbítása, előjegyzés, észrevételek küldése a könyvtár email rendszerén keresztül megoldott. A könyvtár és művelődési ház honlapja létrejött. A könyvtár a honlapon, és a Facebook oldalon keresztül tájékoztatja olvasóit és az érdeklődőket állandó és alkalmankénti szolgáltatásairól, eseményeiről, programjairól. Ehhez kapcsolódóan szem előtt kell tartan a life long learning (LLL) életen át tartó tanulás támogatását is.

Tervben van a szünetmentes, távolról használható katalógus, valamint az információ- és dokumentumkeresés lehetőségének megteremtése.

Az információs esélyegyenlőség sarkalatos pontja a kurrens szakirodalomhoz való hozzáférés. Választható szolgáltatás a találatok vagy a teljes szöveg kinyomtatása, exportálása, saját hordozóra mentése. Jelenleg csak az ingyenes adatbázisok állnak az olvasók rendelkezésre. Reméljük, hogy lehetőség lesz a kurrens nemzetközi szakirodalomhoz való hozzáférésre is könyvtárunkban. Ezek az adatbázisok, e-szolgáltatások sok esetben segítenek a más módon nem vagy sok pénzért elérhető publikációk megszerzésében. Ezen a téren is vannak még intézkedési lehetőségek.

A művelődési ház és könyvtár által nyújtott szolgáltatások az esélyegyenlőségért

- munkanélkülieknek, időseknek: beiratkozás fejében csekély évi 400 Ft-os áron internetezési lehetőség, ami adott esetben segítséget nyújt visszatérni a munka világába és segít a környezettel, családtagokkal való kapcsolattartásban, információszerzésben és az elmagányosodás, egyedüllét visszaszorításában, kedvezményes/ingyenes beiratkozási lehetőség a nyugdíjasok számára, továbbá rugalmas kölcsönzési lehetőséget biztosítása. Azok részére, akik személyesen nem tudják felkeresni az intézményt „házhoz szállítják” a könyveket. Továbbá “könyvmegálló” formájában lehetőség van olyan könyvek elvitelére, melyeket magánszemélyek a könyvtárnak adományoztak és ha kiolvasták visszahozhatják vagy megtarthatják ezeket az olvasók.
- fogyatékkal élőknek: ingyenesen vehetik igénybe a szolgáltatásaikat. Mozgásszervi betegségben szenvedőknek az épület akadálymentes megközelítése, egy mobil rámpával, valamint látássérülteknek hangos könyvek állnak rendelkezésre.

Az intézmény minden lehetőséget megragad, hogy részt vegyen az esélyegyenlőséget támogató, propagáló kezdeményezésekben. Ilyen kezdeményezés volt például egy mogyoródi végtagfejlődési rendellenességgel született író 2017-es életrajzi könyvbemutatója. A bemutató egy jótékonyági könyvvásárlással ért véget. Az összegyűlt összeget, egy kerekesszéket is szállítani képes személyautóra szánták, amivel az író közlekedése vált egyszerűbbé. A művelődési ház igazgatója segített az orvosokkal való kapcsolattartásban, a művelődési házba zajló különböző programokon való részvételhez a szállítást biztosította.

A Juhász Jácint Művelődési Ház – Könyvtár fontosnak tartja, hogy mozgásban korlátozott, de a programjai iránt érdeklődők (kiállítás megnyitók, színházi előadások) szállítását megoldja. Igen nagy szervezést igényel évről évre az Idősek Világnapja. Ez a program minden év október elején kerül megrendezésre a művelődési házban, ahol az idősek ünneplése, kulturális programmal színesített köszöntése a cél. A szép korúak szállítását a művelődési ház dolgozói, és nyugdíjas klubjának tagjai közösen biztosítják. Továbbra is lehetőséget nyújt az olyan időskorúak számítógép használatára, és internetezési lehetőségére, akik otthonukban nem rendelkeznek ilyen elérhetőséggel, illetve azoknak, akik már igen, de digitális írástudásuk nem megfelelő. Főleg az idősebb korosztály az, akinek nincs meg ehhez a megfelelő kompetenciája, hiszen aktív, munkában töltött éveik alatt nem kényszerültek rá vagy nem volt rá módjuk, hogy számítógépet használjanak. Ők most már nagyon nehezen tudják ezeket a képességeket elsajátítani. A nyugdíjas klub tagjai

részt vesznek a gyerekeknek szervezett játszóházi programokban és kézműves foglalkozásokon, ezáltal szerepet játszanak abban, hogy a generációk közötti távolság csökkenjen, és a hagyományok átörökítődjenek a következő nemzedékek számára. Még számos más szórakozási, művelődési lehetőséget nyújt az idősebb korúaknak, mint például - az örömtánc táncsal a felejtés ellen- az öregkori demencia megelőzésére szolgáló program közös vidám délutánjai, nótaestek, olvasóköri, szavalóverseny, Film Klub és rendszeres honismereti kirándulások szervezésével.

Megvalósításra váró feladatok, célkitűzések még vannak bőven, hiszen minél több közéletből, tevékeny szabadidős tevékenységből kiharadt idős embert kell még megszólítani, a programok aktív tagjaivá tenni, továbbá a nyári oratórium mellett a nyári kézműves tábor időbeli kibővítése is lehet feladat, mivel sok család számára gondot jelent a 10 hétig tartó nyári szünet.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településünkön nincs megoldva az idősök napközbeni ellátása (új IT)	Idősök klubjának létrehozásával az agilis, tevékeny öregek szabadidejének hasznos eltöltése, életpasztalatuk átörökítése tevékenységeik által
Demográfiai adatok szerint hosszú távon számottevően nő az idős népesség aránya, ami fokozott terhet jelent a szociális és egészségügyi ellátórendszerre helyi szinten is, amire a település jelenleg nincs felkészülve (előző IT folyamatban tartása)	Ellátásfejlesztés az egészségügyi és szociális feltételek javítása érdekében, a régi egészségház felújítása és új egészségügyi intézmény megépítése
Az helyi idősök körében nincs kellő prevenció a betegségek elkerülésére, egészségmegőrző programok, felvilágosítás hiánya, betegségek felismerésében való tájékozatlanság (új IT)	Havonta egészségmegőrző előadás sorozat tartása a helyi gyógyszertár vezetőjének szervezésében, az előadások az emberek életminőségét kívánják javítani és ismereteiket bővíti.
A hátrányos helyzetben élő, megromlott egészségi állapotú idősök jobban kirekesztődnek a közösségi életből, főleg, ha nincs megfelelő szintű, intézmény, ahol összejöhetnek, találkozhatnak (új IT)	A hátrányos helyzetben lévő idősök (pl. mozgáskorlátozottság, külterületen lakás) esélyegyenlőségének javítása a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés biztosításával, együttműködés kialakítása az idős emberekért tevékenykedő szolgáltatókkal, egyesületekkel, klubokkal, civil és egyházi szervezetekkel

<p>Az idősök informatikai jártassága még nem kielégítő szintű, ezért az információhoz jutásuk is akadályozott, továbbá a foglalkoztatottság növelése az 55 év felettiéknél jobban működhetne, ha az informatikai ismereteik bővülnének (új IT)</p>	<p>Informatikai tanfolyamok szervezése, informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele, „Ismerkedés a számítógéppel” program, folytatása, amely igyekszik a digitális világot közelebb hozni, nem csak az idősök számára, hanem minden érdeklődő számára, felnőttképzés keretén belül internethasználat oktatás (művelődési ház és könyvtár, civil szervezetek, oktatási intézmények, felnőttoktatási partnerek bevonása, E-pontok működtetése), az információ hatalom és felkészültség, a számítógép, internet okos használatának megtanítása a külvilággal való kapcsolattartás és az elmagányosodás ellen</p>
--	---

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan országosan is kevés rendelkezésre álló statisztikai adat van, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Nincs ez másképp településünkön sem.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

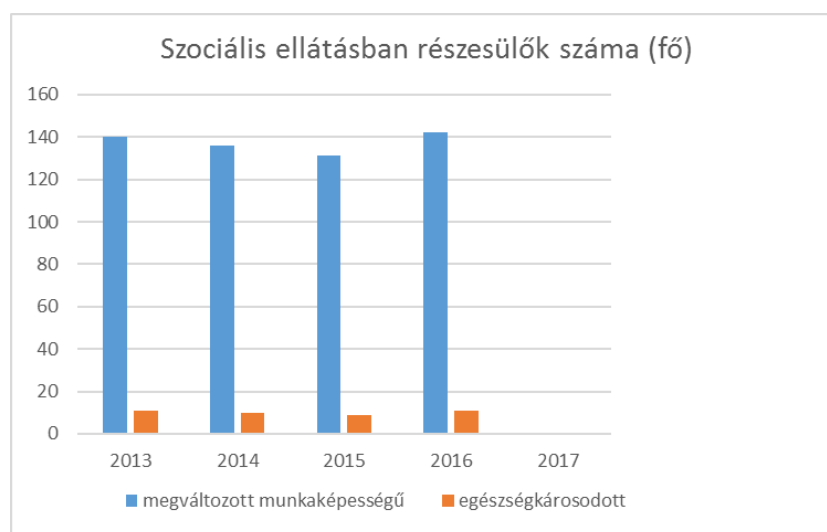
A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

Önkormányzatunk igyekszik eleget tenni a fogyatékkal élők foglalkoztatásának, így egy fő hallássérült munkaeölt foglalkoztat is az egészségügyi intézményében, aki jelenleg gyeden van.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	Egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2013	140	11
2014	136	10
2015	131	9
2016	142	11
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2 számú táblázat –Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2013	0	n.a	n.a
2014	0	n.a	n.a
2015	0	n.a	n.a
2016	0	n.a	n.a
2017	0	n.a	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek nincsenek önkormányzati fenntartású intézményben a településünkön, más elhelyezésről nincs adatunk.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még nagyobb problémát jelent.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Településünkön a Support Alapítvány tevékenységén belül látják el a házi segítségnyújtás, a szociális étkeztetés, családsegítés feladatait, a már előzőekben részletezett módon. Munkájukat segíti a Tanyagondnoki szolgálat, mely a külterületi településrészek lakóinak nyújt segítséget.

A táblázat adatai szerint településünkön kevés a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma, és még kevesebb az egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyére jogosultaké. Ennek oka valószínűleg az, hogy nincs kellő információja ezeknek az embereknek a támogatási, ellátási lehetőségek igénybevételéről.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás már akadálymentesített környezet biztosításával kell, hogy történjen, kötelező, jogszabályi előírás az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenjék meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer. Így épült már meg az általános iskola új szárnya, az önkormányzati óvoda bejárata, akadálymentesítés történt a Családsegítő Szolgálatnál, a Polgármesteri Hivatal főépületében, és a művelődési ház kisebb felújítása során is, a bejárat küszöb nélkülivé tételével és egy mozgó rámpa biztosításával. Teendő e téren azonban még akad, az egészségügyi intézmények és a Hivatal másik épületének akadálymentesség tételében.

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodnunk kell az akadálymentes hozzáférés lehetőségéről. Településünk weblapjának akadálymentesítése megtörtént.

A művelődési ház több alaklammal is biztosított ingyenes teremhasználati lehetőséget a csökkent munkaképességűek által készített termékek értékesítésre, valamint a kulturális javakhoz, közösségi élethez való hozzáférésüket vers –és prózaíró pályázat, szavalóverseny, ingyenes kulturális programok szervezésével igyekszik biztosítani. A Szt. László Íjász Egyesület pedig már 7 alkalommal szervezte meg településünkön a MERI sportnapot azzal a céllal, hogy a mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők is megismerhessék és kipróbálhassák azokat a sportokat, amelyeket ők is űzhetnek. A sportnapok házi gazdáinak mindig nevezetes személyiségeket is sikerül megnyerni, többek közt Dani Gyöngyi paralimpikon vívót, Illés Fanni paralimpikon úszót és szépségkirálynőt.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem							
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség
oktatási intézmények	alapfok	1	0	2	1	0	0	0	0
	középfok								
	felsőfok								
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás								
	alapellátás								
kulturális, művelődési intézmények		-	-	-	1	-	-	-	-
önkormányzati, közigazgatási intézmény		-	-	-	1	-	-	-	-
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		-	-	-	-	-	-	-	-
szociális ellátást nyújtó intézmények		0	1	1	1	0	1	1	0
Forrás: helyi adatgyűjtés									

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál: Support Alapítvány, Polgármesteri Hivatal

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege	0	1	1	2	0	1	1	0	3

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgás korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintatható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Helyi és távolsági tömegközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Buszpályaudvar, buszvárók	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vasútállomás	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő fogyatékkal élők számáról és helyzetéről nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk (előző IT folyamatban tartása)	Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó és ellátó intézményekkel
Előítélet, tartózkodás, távolságtartás a fogyatékkal élők irányában (új IT)	Oktatási intézmények, művelődési ház, egészségügyi intézmények közös szervezésében, az egészséges emberek érzékenyítése a fogyatékkal élők irányába már gyerekkortól kezdve. Minták, példák adása a fiataloknak az elfogadására -közönségtalálkozók szervezése, filmbemutatók olyan emberekről, akik fogyatékoságuk legyőzésével teljes életet élnek
Az akadálymentesítés községünk intézményeiben, középületeiben még nem megoldott, az ügyintézéshez, szociális és egyéb ellátásokhoz való esélyegyenlőség alapján az önkormányzat mindkét épületét, valamint az egészségügyi ntézményeket is akadálymentesíteni kell (előző IT folyamatban tartása)	A fogyatékkal élők is akadálymentesen be tudjanak jutni az épületbe, önállóan tudják ügyeiket intézni, ezzel az önálló életvitel esélyét növelni tudjuk

<p>A fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási lehetőségeiről településünkön nincs kellő információ, adatok hiányában valószínűsíthető, hogy a munka világában sérül az esélyegyenlőségük (előző IT folyamatban tartása)</p>	<p>Adatgyűjtés, helyzetelemzés során a helybeli munkalehetőségek feltérképezése, a munkaadók érzékenyítése a célcsoport iránt, figyelemfelhívás, olyan honlapok propagálása, ahol fogyatékkal élőknek is hirdetnek munkát</p>
<p>Felderítetlen a településen lakó fogyatékkal élők körében hány embert érint az egyedüllét, az elszigeteltség tovább rontja helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az izoláltság (új IT)</p>	<p>Új közösségi ház felépítésével a fogyatékkal élők szemléletváltása, életcél adása, közösségbe vonása, a családtagoknak segítségnyújtás, hogy a társadalomba való beilleszkedésük sikeres, a közösségi életbe való bekapcsolódásuk eredményes legyen</p>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Mogyoródon az egyházi és a civil szervezetek tevékenysége jelentős. A helyi lakosság szép számban vesz részt az ilyen programokon. Az önkormányzat a költségvetési rendeletében meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit. A civil szervezetek függetlenségét elismeri és tiszteletben tartja. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

Egyházi és civil szervezeteink: Mogyoródi Szent László Hagyományörző Íjászegyesület, Szentjakab Gyermekek Alapítvány, Mogyoródi Labdarúgásért Alapítvány, Mogyoród 1074. Közalapítvány, Mogyoródi Karikás Néptáncsoport HE, Don Bosco Növérké Ház Alapítvány, Mogyoródi Kukukkhegy Polgárőr Egyesület, Nagycsaládosok helyi szervezete, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülete, Sportkör, Nyugdíjas klub, Mogyoród Kukukkhegy Kertbarát Kör, Mogyoród Pisokmáj Kertbarát Kör, Jakab Mihály Nédalkör, Mogyoródi Közoktatásért Alapítvány, Mogyoródi Sándor Huszár és TLH Egyesület, Kalász Katolikus Asszonyok és Lányok Szövetsége, Mogyoródi KSK Birkózó Szakosztály, Községünkért Mogyoródért Alapítvány, Mogyoródi Polgárőrök, Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány, Mogyoród Pisokmáj Területfejlesztési és Érdekvédelmi Egyesület

Helyben működő egyházak: Római Katolikus Egyház, Református Egyház, Evangélikus Egyház, Adventisták

A fogyatékkal élőknek Gödöllő és Térsége Látássérültjeinek Egyesülete, Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete, Gödöllő és Térségi Mozgáskorlátozottak Egyesülete nyújtanak segítséget. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikat.

A közfeladatok ellátásában részt vevő szervezetek:

- az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátók (óvoda, iskola): 3
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedők: (Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár, Községünkért Mogyoródért Alapítvány, Nőklub, Nyugdíjas Klub, Jakab Mihály Nédalkör, Karikás néptáncsoport, Pisokmáji Kertbarátok Köre): 7
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében egészségügyi, humán, mentálhigiénés, szociális jellegű szolgáltatásokat nyújtok (védőnők, gyermekorvosok, házi orvosok, gyógyszerészek, Support Alapítvány): 5
- közéletben részt vevők (Nonprofit Kft.): 1
- a település közbiztonságának feladatát ellátók: (Polgárőrség): 1

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak

kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A személyes, valamint az online kapcsolattartás, az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az önkormányzat honlapján: www.mogyorod.hu, valamint [facebook oldalán](#) közzétételre került, így az állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott esélyegyenlőségi koncepció a továbbiakban hozzáférhető lesz, így az esélyegyenlőségi intézkedéseket széles körben megismerik és biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

1. Romák és mélyszegénységben élők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hozzájutnak a diszkriminációtól mentes életvitelhez és a munkalehetőségekhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életminőségén javítsunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges élethez, civilizált életkörülményekhez való jogának érvényesülését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára és egészségi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítására a munka világában.

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Úthálózat fejlesztése a szegregálódás veszélyét magában hordozó településrészekben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fejletlen úthálózat, mely a szegregálódás veszélyét hordozza magában egyes településrészekben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid közép, és hosszútávú (H) időegységekre bontásban	Szegregációs lakóövezetek létrejöttének megakadályozása, úthálózat fejlesztése a szegregálódás veszélyét magában hordozó településrészekben, életminőség, életfeltételek, lakhatási, lakóövezeti körülmények javítása

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	útjavítások, karbantartások, aszfaltozott utak számának növelése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Nonprofit Kft.
Partnerek	helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	adott célcsoport, településrészen élők életkörülményeinek javulása, szegregációs lakóövezetek létrejöttének megakadályozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem épül ki a tervezett úthálózat, csak javítások
Szükséges erőforrások	rövid és közép távon humán, technikai, anyagi, hosszabb távon pályázatok

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a felnőttképzésben részt vevők számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a 8. évfolyamot illetve középfokú iskolát felnőttoktatásban eredményesen elvégzők számáról, így nincs arról információnk, hogy a településünkön milyen a felnőtt lakosság iskolázottsága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	-információhoz jutás, hivatalos adatok alapján valós kép kialakítása a felnőttoktatásban részt vevők számáról -beavatkozások irányának meghatározása -képzéseken, oktatáson való részvétellel az iskolázottság növelése, szakma szerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-iskolázatlanok számának felmérése (előzetes tájékoztatás, kérdőívek szerkesztése, igényfelmérés, partnerek bevonása) -beérkezett adatok feldolgozása, ezek alapján a képzések, oktatási lehetőségek, anyagi erőforrások felkutatása, a képzésekhez hozzájutás propagálása -adatgyűjtés a munkaügyi központ és a felnőttoktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétellel, tájékoztatás, információ gyűjtés a hiányos központi adatállomány miatt
Résztevők és felelős	Support Alapítvány, Művelődési Ház és Könyvtár, Önkormányzat
Partnerek	u.a és a munkaügyi központ, oktatást szervező intézmények

Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- pontos információk az adott területről, konkrét segítségnyújtási lehetőség -javuló iskolázottság, a tanulatlanságból eredő hátrányok csökkenése, társadalmi beilleszkedés könnyebb, eredményesebb munkakeresés, -analfabétizmus csökkenése, megszűnése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	-adatok nem érkeznek be, érdektelenség, motiváció hiánya, szégyenérzet, nem indulnak elérhető képzések, -megfelelő széleskörű tájékoztatás, információ adás, segítségnyújtás, pályázatok
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás, pályázatok

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Új közösségi ház felépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Új közösségi ház hiánya, ingyenes közösségi szintereken való megjelenés lehetősége korlátozott megfelelő intézmény hiánya miatt
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egyes családok hátrányos helyzetének javítása, szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, közösségi szintereken való megjelenés lehetősége, közösségépítés helyi szinten
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázat, majd lehetőség szerint helyi vállalkozók bevonása, közösségi ház felépítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, művelődési ház
Partnerek	u.a és helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	új, korszerű közösségi, kulturális intézmény megléte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	eredménytelen pályázat, nem épül meg vagy nem határidőben
Szükséges erőforrások	emberi és technikai, a szükséges anyagi erőforrásokhoz pályázati pénz és önerő

4. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Összehangolt jelzőrendszer és adatbázis létrehozása az információáramlás érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációja, együttműködése még nem megfelelő
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	tájékoztatás, információk elérhetővé tétele, adatszerzés, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása információáramlás, és krízishelyzetek megoldásának biztosítására adatbázis létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tájékoztatás, fórumok tartása, információk megosztása és elérhetővé tétele egymás számára, beavatkozások, intézkedések meghatározása, kidolgozása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, HEP partnerek, rendőrség, polgárőrség, egészségügyi intézmények
Partnerek	u.a, munkaügyi kirendeltség, valamint a tájékoztatásban minden helyi szervezet, intézmény
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023) majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, segítségnyújtás, konkrét problémákra megoldások, személyek életkörülményeinek javulása, krízishelyzetek megoldása

Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, motiváció hiánya, jelzőrendszer nem működik, információ nem ér el a megszólítottakhoz, széleskörű tájékoztatás, esélyegyenlőség propagálása
Szükséges erőforrások	elsősorban humán, technikai, majd anyagi

5. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Sporttámogatási rendszer megalkotása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sportegyesületeknél a támogatási rendszerek a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására még nincsenek lefektetve, a Sportkoncepcióban részletesen nincsenek kidolgozva
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Sportegyesületek elkülönített támogatási rendszerének megalkotása a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	szükséges anyagi háttér felkutatása, támogatási rendszer részletes kidolgozása, program megtervezése, elindítása, egyéb helyi szervezetek bevonása, program kiterjesztése helyi szinten, támogatási programban részt vevők továbbsegítése, közösségbe integrálásának elősegítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Nonprofit Kft., Sportegyesületek
Partnerek	u.a, és helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020) majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részletes, kidolgozott, terv szerinti támogatási rendszer megléte, sportolás széles körben való elterjesztése, adott esetben tehetségek felkarolása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	motiválatlanság, forráshiány, tárgyi feltételek hiánya családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, újságban hirdetés, tájékoztatás, helyi vállalkozók bevonása
Szükséges erőforrások	humán és technikai, a szükséges anyagi erőforrásokhoz önerő és támogató szervezetek, vállalkozók

2. Gyerekek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák számára van munkalehetőség.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életminőségén javítsunk.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek hátrányos megkülönböztetésének csökkentését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészség romlásából adódó hátrányaira.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódban való részesítést.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyi szintű esélyegyenlőségének megteremtésére. (pl.:
ingyenes korai fejlesztés)

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Önkormányzati mini bölcsőde kialakítása helyben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	2019. január 1-től kötelező feladata az önkormányzatoknak a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formájaként a bölcsőde biztosítása és a településen helyben nincs bölcsődei ellátás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	kötelező bölcsődei ellátás teljesítése érdekében a településen saját önkormányzati mini bölcsőde létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	mini bölcsődei csoport kialakítása 7-8 gyermekre, az óvoda épületén belül, átalakítási munkálatokkal
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Önkormányzati Óvoda, helyi vállalkozók
Partnerek	u.a
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020)

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	helyben biztosított önkormányzati mini bölcsőde létrejötte, nők munkába állásának segítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	tárgyi és anyagi feltételek hiánya, nincs vállalkozó, nem készül el, épül ki időben a mini bölcsőde, családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, tájékoztatás
Szükséges erőforrások	humán, technikai, tárgyi, anyagi erőforrás, pályázat

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Köztéri játszóterek képzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Köztéri játszóterek száma kevés a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Köztéri játszóterek számának növelése, a meglévők fejlesztése, felújítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	meglévő játszóterek felújítása, korszerűsítése és újabbak kiépítése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Nonprofit Kft.
Partnerek	Óvodák, iskola
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023) majd folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	játszóterek számának növekedése, minőségének javulása, korszerű gyerekeknek szóló közösségi szinterek létrejötte

Kockázatok és csökkentésük eszközei	anyagi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	humán, technikai, tárgyi és anyagi

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Legyen tiéd a sport!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányos feltételrendszer a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra neveléséhez
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Feltételrendszer kidolgozása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra nevelés, az egyesületeken kívül sportolók gyerekeknek, fiataloknak ingyenesen, mindenki által hozzáférhető pályák megépítésével, tömegsport propagálása, a gyerekek, fiatalok mozgáshiányos életmódjának javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tájékoztatás a HH státuszról, adatgyűjtés a pedagógusok, védőnők, önkormányzati dolgozók, gyermekorvos, védőnők, sportegyesületek bevonásával, kellő információk meglétekor a feltételrendszer kidolgozása, ütemterv készítése, szükséges intézkedések megtétele, fejlesztések irányának meghatározása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, HEP partnerek
Partnerek	védőnők, gyermekorvos, sportegyesületek
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	pontos adatokkal rendelkezés a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről és családjukról, mely jó kiindulási alap a problémamegoldás tervezésére, hátránykompenzáló programok működtetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, hátrányos megkülönböztetéstől való félelem, szégyen, humán és tárgyi feltételek hiánya, családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, folyamatos tájékoztatás intézményfejlesztés, intézményi partnerkapcsolatok erősítése

Szükséges erőforrások	humán, tárgyi és technikai és anyagi
-----------------------	--------------------------------------

4. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek idegen nyelvi képzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű jó tanuló gyermekek külföldi nyelvtanulási lehetősége korlátozott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	-hátrányos helyzetű, jól tanuló, tehetséges gyermekek idegen nyelvi tanulásának elősegítése, esélyegyenlőség biztosítása a nyelvtanulás terén az olasz testvérvárosi kapcsolat kiaknázásának lehetőségével, a kiválasztott gyermekek nyelvtudásának fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tehetséges gyermekek kiválasztása (több gyerek esetén pályáztatással), olasz testvérvárossal (Santa Lucia di Piave) csereüdültetési program egyeztetése, esetleg együttműködési megállapodás megkötése nyelvi táborok létrehozására, kiválasztott családokkal, gyerekekkel kapcsolatfelvétel, előkészületek megszervezése, szükséges tárgyi, személyi feltételek feltérképezése, anyagi erőforrások megteremtése (vállalkozók megkeresése, felajánlások, pályázatok, önkormányzati finanszírozás támogatás, segély vagy ösztöndíj formájában költségvetésbe tervezve)
Résztevők és felelős	Önkormányzat, iskola, Santa Lucia testvérváros polgármestere
Partnerek	Kiválasztott családok, támogató vállalkozók, pedagógusok, testvérváros oktatási intézménye, fogadó családok, Képviselő-testület
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023) majd folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a nyelvi készség fejlődése, testvérvárosi kapcsolatok, barátságok kialakulásával támul az élettér a program jó élményként való megélése, hosszabb távon a táborozás által szerzett élmények beépülése a mindennapokba, motiváció, folyamatos kapcsolattartás a partnerekkel, anyagi erőforrások fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	forráshiány, tárgyi, személyi feltételek hiánya, testvérvárossal együttműködés megghiúsulása, motiválatlanság, családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, támogatók, helyi vállalkozók bevonása, megkeresése
Szükséges erőforrások	humán, technikai, anyagi

5. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Védőoltási program
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Védőoltási programok bevezetése különböző fertőző betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Védőoltási program keretén belül a bárányhimlő, illetve egyéb betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére, egészségmegővés a gyermekbetegségek és szövődményeik visszaszorításával
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	oltási igények felmérése az érintett korosztályú gyermeke szüleinek megkérdezésével, oltóanyagok megrendelése, oltás megszervezése a védőnők és a gyermekorvos közreműködésével
Résztevők és felelős	Önkormányzat, védőnők, gyermekorvos
Partnerek	u.a
Határidő(k) pontokba szedve	egy év (2019), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a fertőző betegségek szövődményeinek visszaszorítása, rosszabb anyagi körülmények közt élő gyermekek is hozzájutnak a nem kötelező oltásokhoz

Kockázatok és csökkentésük eszközei	motiválatlanság, forráshiány, személyi, tárgyi feltételek hiánya
Szükséges erőforrások	humán, technikai és anyagi

3. Nők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák lehetőséget kapnak a fokozatos és egyenlő foglalkoztatási integrációhoz, reintegrációhoz.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők természetbeni és anyagi segítséget kapjanak szociális helyzetük javításához, a segítségnyújtás kiemelt célja pedig a munkavállalásra ösztönzés, illetve a munkahelyteremtés legyen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek korai fejlesztését, oktatásuk, egyéni és csoportos szabadidős tevékenységeik támogatását, fokozott figyelemmel a délutáni, kora esti és nyári programokra, amelyek értelmes elfoglaltságot nyújtanak számukra, megelőzve ezzel kallódásukat.

Folyamatosan odafigyelünk az idős emberek nehézségeire, legjellemzőbb problémáira, egészségi állapotuk javítására, elmagányosodásuk megelőzésére, közösségi programokon való részvételük támogatására, külső kapcsolataik erősítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a helyi munkavállalásukat támogató beavatkozásokat.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjának elősegítésére, autonómiájának elfogadására.

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Szűrővizsgálatok, prevenció, szülővé válás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok nő nem jut el prevenciószűrőkre, programokra és nincs lehetősége felkészülni lelkiileg is a szülővé válásra, anyaságra, szülők iskolája, felkészítés az anyaságra, a családban betöltött szerepre a szülés után
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban, hogy minden nő legyen tisztában a szűrővizsgálatok elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, továbbá nincs felkészülve a szülői, anyai szerepre, így a védőnők ez irányú képzésének lebonyolítása, segítségnyújtás, ingyenes családtervezési lehetőség biztosítása, szülők iskolája előadássorozat megszervezése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, védőnők ez irányú képzésének és a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása, segítségnyújtás, ingyenes családtervezési lehetőség biztosítása, szülők iskolája előadássorozat megszervezése
Résztevők és felelős	Védőnők, Házi orvosok, gyermekorvos, Önkormányzat
Partnerek	orvosok, Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	érdeklődés, jelentkezés a szűrésre, szakmailag felkészült védőnők vezetésével a szűrések és előadások, felkészítők megkezdése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdeklődés hiánya, nemtörődömség, információhiány program népszerűsítése, a szűrés helyszínétől messzebb lakók eljuttatása a szűrésre, felhívó plakátok
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Mozdulj rá az egészségre!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünkön nincs kellő betegség megelőző és az egészség megőrzésére felkészítő program, az e célt szolgáló tömegsport nem rendelkezik helybeli hagyományokkal a nők körében, és főleg a nehezebb anyagi körülmények közt élőknel, azoknál, akikre nagy teher hárul fizikailag is, a munkahelyen és a családban való helytállás során
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	„Mozdulj rá az egészségre!” - prevenciós egészségmegőrző program, tömegsport a nőknek, ingyenes sportolási lehetőségek bővítése, a nők egészségének megőrzése érdekében a sportolás népszerűsítése, tudatos életvezetés kialakítása

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tömegsport megszervezése a nőknek, ingyenes sportolási lehetőségek bővítése, a nők egészségének megőrzése érdekében a sportolás népszerűsítése, tudatos életvezetés kialakítása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, sportegyesületek, Support Alapítvány
Partnerek	u.a és az érintett családok, nők
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020), utána folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	tömegsport népszerűsítése,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	szükségletek felderítetlenek maradnak, megfelelő reklám és felhívás, kellő idő a megszervezésre
Szükséges erőforrások	humán, technikai

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Otthon vagy munkahely
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülés után dolgozni akaró nők elhelyezkedése problémás, gyedről, gyesről visszatérő anyáknak nehezen megoldható a gyermek elhelyezése miatt a munkába állás, sok nő számára dilemma, hogy gyermeket szüljön, vagy biztos munkahelyet teremtsen magának, esetleg karriert építsen, hisz a gyed, gyes utáni visszatalálás a munka világába nem egyszerű
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	családbarát munkahelyek kialakítása részmunkaidős vagy rugalmas munkavégzés lehetőségével, szegénység csökkentése a foglalkoztatottság növelésével, családok támogatása, a nők körében magasabb munkanélküliség csökkentése, esélyegyenlőség a nemek közt, a nők családi feladatellátásához igazodó munkahely és munkarend kialakítása

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyi vállalkozók, munkaadók feltérképezése, kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a helyi munkahelyek mennyire családbarátok (pl. a honlapon, facebook oldalon véleménykutatás), A gyed/gyesről visszatérni kíváncsú nőkkel való kapcsolattartás, munkahelyi eseményekre, ünnepekre esetleges kirándulásokra való meghívásuk, munkaügyi változásokkal kapcsolatos tájékoztatásuk, Kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a munkahelyek, milyen lelki kérdéseket, stresszorokat váltanak ki a várandósság alatt és ezeket hogyan lehet kezelni, lehetőség biztosítása a tapasztalatcserére
Részvevők és felelős	Önkormányzat, munkáltatók
Partnerek	u.a és a munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók, Support Alapítvány, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	gyermekvállalás, nevelés és a munkahely megtartása összeegyeztethető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	munkáltatók részéről érdeklődés hiánya, felmérés nehézségei, szavazás eredménytelen, - program népszerűsítése, pozitív megerősítések, folyamatos visszacsatolás
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai, minimális anyagi (oklevél)

4. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Egységben az erő!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányos, nem megfelelő az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének akadálymentes információcseréje
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rászorult családok felkutatása, igények, szükségletek felmérése, krízishelyzetben lévőknek gyors segítségnyújtási lehetőség, nők, gyermekek elleni erőszak, bántalmazás felderítése, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása, munkaerőpiaci adatok beszerzése, információs adatbázis létrehozása, adatgyűjtés

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy kik szorulnak segítségre, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása, munkaerőpiaci adatok beszerzése, információs adatbázis létrehozása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, HEP partnerek, védőnők, orvosok
Partnerek	u.a és rendőrség, polgárőrség, egészségügyi dolgozók, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részletes, használható adatbázis, gyors információcsere, krízishelyzetekben gyors segítségnyújtás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	felmérés nehézségei, érintettek nem nyilatkoznak, szégyenérzet gyors, hatékony intézkedések, pozitív megerősítések
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai

5. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A nők esélyegyenlőségének felmérésére vonatkozó hiányos adatok begyűjtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre releváns adatok, a nők helybeni foglalkoztatásáról nincsenek statisztikák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	nemekre érzékeny adatbázis elkészítése a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken, nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés a feltárt statisztikai adatok alapján

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a helyi partnerek bevonásával adatelemzés, problémafeltárás a nők esélyegyenlőségének tekintetében,
Résztevők és felelős	Önkormányzat és dolgozói, intézményvezetők, HEP partnerek
Partnerek	u.a és a civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020) belül, utána évente folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	nemekre érzékeny adatbázis létrejötte a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken, ezen adatbázis alapján kitűzött konkrét célok megvalósulása, esélyegyenlőség megvalósulásával kapcsolatos intézkedések folyamatos adatgyűjtés és visszacsatolás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	adatok beszerzésének nehézségei, nem valós adatokhoz jutás felmérés népszerűsítése, pozitív megerősítések, esélyegyenlőség fontosságának hangsúlyozása
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai, pályázati forrás

4. Idősek

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A helyi szociális és egészségügyi ellátórendszer felkészítése az idős korosztály számának megnövekedésére- új egészségügyi intézmény felépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Demográfiai adatok szerint hosszú távon számottevően nő az idős népesség aránya, ami fokozott terhet jelent a szociális és egészségügyi ellátórendszerre helyi szinten is, amire a település jelenleg nincs felkészülve, az idősödés, az általános egészségi állapot és a szenzoros funkciók romlása pedig az adott népesség önellátási, önkiszolgálási képességének csökkenéséhez vezet, amely várhatóan fokozott terhet ró a szociális és egészségügyi ellátórendszerre.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idejében fel kell készülni az ellátórendszerek fokozott terhelésére. Ennek érdekében felmérési és tervezési feladatokat szükséges végrehajtani, új egészségház felépítése a régi felújítása mellett adatgyűjtés a településen élő 57 és 63 év közötti népesség pontos számáról, jellemző betegségeikről és egészségügyi ellátási igényükről, egyéb jellemzőiről, a fejlesztések anyagi forrásai feltérképezésre kerüljenek, (pl. pályázatfigyelés) egy-egy fejlesztések (pl. régi egészségház felújítása) mielőbbi megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	együttműködés kialakítása az idős emberekért tevékenykedő szolgáltatókkal, egyesületekkel, klubokkal, civil és egyházi szervezetekkel. ellátásfejlesztés az egészségügyi és szociális feltételek javítása érdekében, a régi egészségház felújítása és új egészségügyi intézmény megépítése
Résztvevők és felelős	önkormányzat, valamint az egészségügyi és szociális ellátás dolgozói.
Partnerek	művelődési ház, Máltai Szeretetszolgálat, egyéb civil és egyházi szervezetek, Tanyagondnoki szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020) a régi egészségház felújítása öt év (2023) új egészségház felépítése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	fejlettebb, korszerűbb egészségügyi és szociális ellátórendszerek az időskorú lakosság egészségi állapota és szociális biztonsága javul, a teljes népességre pozitívan hiszen az időseket, gondozó, ápoló család terhei csökkennek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	hosszútávon kockázatot jelent a forráshiány, mely azonban pályázati lehetőségek kihasználásával csökkenthető, befektetők keresése, motiváltság kialakítása - rövidtávon a feltérképezés és tervezés periódusában, a felújításoknál nincs jelentős kockázati tényező
Szükséges erőforrások	humán, technikai, majd hosszú távon anyagi erőforrások (önerő, pályázati pénz)

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetben lévő idősök közösségi élethez való esélyegyenlőségének növelése
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök egy részének helyzete nehéz, hátrányos helyzetük (külterületen élő vagy egészségi állapot) miatt a településközpontot csak nehezen vagy egyáltalán nem képesek megközelíteni, így elmagányosodás érzése nő, a szolgáltatásokhoz, a kulturális programokhoz való egyenlő hozzáférésük nem biztosított, közösségi életből kirekesztődnek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés támogatása egyéb szállítási lehetőségek feltérképezése (önkéntesség és annak propagálása) önszerveződések folyamatos támogatása a lakóhelyi szegregáció felszámolása (hatásainak mérséklése) és az időskorú népesség társadalmi izolációjának, elmagányosodásának megszüntetése, aktivitásuk fenntartása, alacsony társadalmi interakciós szintjük emelése és ezzel egészségi állapotuk javítása a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés támogatásával (a szociális izoláció korrelál a betegségek kialakulásával, a magasabb halálozással), valamint az idősök helyi kisközösségekbe való bevonásával
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a lakóhelyi szegregáció felszámolása ill. hatásainak mérséklése, valamint az időskorú népesség elmagányosodásának megelőzése, folyamatos kapcsolattartás a művelődési intézményekkel, információk a programokról, rendezvényekről a hátrányos helyzetben lévő idősök (pl. mozgáskorlátozottság, külterületen lakás) esélyegyenlőségének javítása a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés biztosításával, együttműködés kialakítása az idős emberekért tevékenykedő szolgáltatókkal, egyesületekkel, klubokkal, civil és egyházi szervezetekkel
Résztevők és felelős	Support Alapítvány, művelődési ház és könyvtár, tanyagondnoki szolgálat, Önkormányzat, társadalmi, civil, és egyházi szervezetek, egyesületek,
Partnerek	u.a és a lakosság egésze, mivel közösségi kohéziót erősítő program
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	programokon részt vevők száma nő közösségépítő erő szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés lehetősége, elmagányosodás csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség mind a propaganda tevékenység, mind pedig az önszerveződések, helyi közösségek támogatása könnyen megvalósítható és jelentősebb anyagi forrást nem igényel, kockázata nincs.
Szükséges erőforrások	Elsősorban humán erőforrás-igényes, de minimális anyagi forrás is szükséges lehet.

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Idősek napközbeni ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	településünkön nincs megoldva az idősek napközbeni ellátása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	az idősek napközbeni ellátásának biztosításával az agilis, tevékeny öregek szabadidejének hasznos eltöltése, élettapasztalatuk átörökítése tevékenységeik által
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Idősek klubjának létrehozása, önkormányzati adatfeltárás, kutatás, igényfelmérés a célirányos segítségnyújtási lehetőségek miatt
Résztvevők és felelős	Support Alapítvány, önkormányzat, művelődési ház
Partnerek	u.a
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	idősek szabadidejének hasznos eltöltése, önkormányzati feladaellátás teljesítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	forráshiány, nincs ilyen pályázat, célcsoportról az adatgyűjtés nem sikeres
Szükséges erőforrások	humán, technikai, anyagi: pályázatok, önerő

4. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	„Ismerkedés a számítógéppel!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős emberek informatikai jártassága még nem kielégítő szintű, ezért az információhoz jutásuk is akadályozott, továbbá a foglalkoztatottság növelése az 55 év felettieknél jobban működhetne, ha az informatikai ismereteik bővülnének, sok idős ember egyedül él, nő az elmagányosodás veszélye, mert már nehezen mozdulnak ki otthonról, nem járnak közösségbe, a családtagok messze laknak, sokáig dolgoznak, ill. külföldön élnek, így csak telefonon, interneten tudnának kapcsolatot tartani az idős hozzátartozóval, de a számítógép kezelés tudásának és az internet használatának hiánya akadályozó tényező ebben, és drága számítógépes tanfolyamra az idős nyugdíjasoknak nincs pénze
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Informatikai tanfolyamok szervezése, informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele, „Ismerkedés a számítógéppel” program, folytatása, amely igyekszik a digitális világot közelebb hozni, nem csak az idős emberek számára, hanem minden érdeklődő számára, felnőttképzés keretén belül internethasználat oktatás (művelődési ház és könyvtár, civil szervezetek, oktatási intézmények, felnőttoktatási partnerek bevonása, E-pontok működtetése), az információ hatalom és felkészültség, a számítógép, internet okos használatának megtanítása a külvilággal való kapcsolattartás és az elmagányosodás ellen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	helyzetfelmérés, igények feltérképezése, érdeklődés felkeltése, reklámozás a helyi művelődési ház és könyvtár a tanfolyam helyének és a számítógépek, internetnek a biztosításával, a tanfolyam indulásának lehetősége adott kapcsolattartás a felnőttképző intézet munkatársaival tanfolyam szervezése, oktatás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, művelődési ház és könyvtár
Partnerek	u.a és Support Alapítvány, intézményvezetők, érdeklődők
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	internetező, számítógépet használó idős emberek számának növekedése, az elmagányosodás veszélyének csökkenése, családdal való állandó kapcsolattartás biztosítása, közösségre találás, így az egészségügyi, kulturális, művelődési lehetőségek körének tágulása, munkaerőpiaci esélyek növelése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdeklődés hiánya, forráshiány miatt nem biztosítható a számítógép, internet hatékony reklám, tájékoztatás, forráskeresés a működtetésre, pályázatok figyelése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai és anyagi (a részt vevőknek néhány ezer Ft önrő)

5. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Idősen is egészségesen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a helyi idősök körében nincs kellő prevenció a betegségek elkerülésére, egészségmegőrző programok, felvilágosítás hiánya, betegségek felismerésében való tájékozatlanság
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	havonta ingyenes egészségmegőrző előadássorozat tartása a helyi gyógyszerterápiavezetőjének szervezésében, az előadások az emberek életminőségét kívánják javítani és ismereteiket bővíteni, egymásra figyelmük erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előadók meghívása, érdeklődés felkeltése, szűrőprogramok
Résztevők és felelős	önkormányzat, művelődési ház, orvosok
Partnerek	tanyagondnoki szolgálat, Support Alapítvány, civil szervezetek, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	egy év (2019), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a célcsoport egészségvédelme, folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban, prevenció
Kockázatok és csökkentésük eszközei	motiválatlanság, érdeklődés hiánya, figyelemfelhívás, források, esélyegyenlőség folyamatos vizsgálata
Szükséges erőforrások	humán, technikai

5. Fogyatékkal élők

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az akadálymentesítés községünk minden intézményében, középületében még nem megoldott, az ügyintézéshez, szociális és egyéb ellátásokhoz való esélyegyenlőség alapján az önkormányzat másik épületét és az egészségügyi intézményeket is akadálymentesíteni kell, a fogyatékosok számára is mielőbb elérhetővé kell tenni ezeket
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelhez, ügyek intézéséhez, folyamatos akadálymentesítési intézkedések, közterületek, majd a teljes egészségügyi, szociális, hivatali intézményhálózat akadálymentes használhatósága
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	épületek átalakítása, fizikai akadálymentesítés megvalósítása az érintett intézményekben
Résztevők és felelős	Önkormányzat, kivitelezésben részt vevő szakemberek, vállalkozók
Partnerek	u.a
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	akadálymentesített középületek, utak a településen, esélyegyenlőség megvalósulása a fogyatékkal élők önálló ügyintézési lehetőségeiben építésügyi előírások betartása, EU-s előírásoknak megfelelés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	intézmények nem érzékenyek a problémára, költséges az akadálymentesítés és nincs forrás a megvalósításra tréningek a fogyatékkal élők egyesületeinek bevonásával, ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések, település lakosságának érzékenyítése
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai, tárgyi

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A településen élő fogyatékkal élők számának, helyzetének feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő fogyatékkal élők számáról és helyzetéről nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk, nincs ismeret a fogyatékoságok típusáról sem
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	begyűjtött hiányzó adatok feldolgozásával a célcsoport helyzetére, igényeire vonatkozóan konkrét segítségnyújtási javaslatok kidolgozása, pontos helyzetkép kialakítása, a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	adatgyűjtés, honlapon, házi orvosok, gyógyszerár, egészségügyi intézmények segítségével, helyzetfelmérés begyűjtött adatok feldolgozása, javaslatok, segítségnyújtási módok kidolgozása a célcsoport tájékoztatása a segítő szervezetekről, lehetőségekről, intézményekről, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel, az egészséges emberek érzékenyítése az irányukba már gyerekkortól kezdve, Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó és ellátó intézményekkel
Résztevők és felelős	Házi orvosi szolgálat, Support Alapítvány, védőnők, művelődési ház
Partnerek	u.a és a tanyagondnoki szolgálat, célcsoporttal foglalkozó intézmények, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, házi orvosi nyilvántartás, későbbiekben foglalkoztatottság növekedése adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás, intézkedési tervek készítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lehet felderíteni minden fogyatékkal élő a településen, érdektelenség, nem megfelelő érzékenyítés, humán és technikai erőforrás hiánya kapcsolattartás a célcsoporttal, a velük foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők elszigeteltségének enyhítése
------------------	--

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az izoláltság, felderítetlen, hogy körükből hány embert érint az egyedüllét
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	felderíteni az ilyen problémával küzdő embereket, a fogyatékkal élők szemléletváltása., életcél adása, középiskolások önkéntes munkájával is a családtagoknak segítségnyújtás, társadalomba való beilleszkedésük sikeressége, közösségi életbe való bekapcsolódásuk, új közösségi ház felépítésével a fogyatékkal élők szemléletváltása, életcél adása, közösségbe vonása, a családtagoknak segítségnyújtás, hogy a társadalomba való beilleszkedésük sikeres, a közösségi életbe való bekapcsolódásuk eredményes legyen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	helyzetfelmérés, a családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, segítése, közösségi programok szervezése számukra környezetük befogadóvá tétele, figyelem felkeltése a fogyatékkal élők iránt kapcsolatfelvétel egyesületekkel a célcsoportot illetően és igénybe venni a szolgáltatásaikat, civil szervezetek, önkéntesek bevonása a fogyatékkal élők megkeresésében
Részvevők és felelős	Support Alapítvány, háziorvosi szolgálat
Partnerek	védőnői szolgálat, intézményvezetők, tanyagondnoki szolgálat, civil szervezetek, célcsoporttal foglalkozó szervezetek, egyesületek
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	elszigetelten élők száma csökken, beintegrálódás a közösségbe, folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás, további egyesületek bevonása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a fogyatékkal élők nem nyitottak a kezdeményezésre, kevés információt tudunk beszerezni róluk, nincs hatékony segítségnyújtás családtagok, szűkebb és tágabb környezet bevonása
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, anyagi: önerő, pályázat

4. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségének feltérképezése településünkön
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adatgyűjtés, helyzetelemzés során a helybeli munkalehetőségek feltérképezése, a munkaadók és a lakosság érzékenyítése a célcsoport iránt, olyan honlapok propagálása, ahol fogyatékkal élőknek is hirdetnek munkát

Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	kellő információval rendelkezés a célcsoport foglalkoztatásával kapcsolatban és ezek ismeretében konkrét segítségnyújtási lehetőség adása befogadó környezet kiépülése a fogyatékkal élők foglalkoztatási aránya növekedjen, foglalkoztatási mutatók javulása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	önkormányzati kutatás a diszkrimináció témakörében releváns civil szervezetek, érdekképviselők bevonásával a célcsoport foglalkoztatási helyzetének felmérése pozitív diszkrimináció a foglalkoztatásban, esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Support Alapítvány, vállalkozók
Partnerek	u.a és HEP partnerek
Határidő(k) pontokba szedve	öt év (2023)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	kellő információ a célcsoporttal kapcsolatban és ezek ismeretében konkrét segítségnyújtás, befogadó környezet kiépülése a fogyatékkal élők foglalkoztatási mutatóinak javulása, folyamatos monitoringozás, pályázatok figyelése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség a foglalkoztatók részéről, anyagi forráshiány, adatgyűjtés nehézségei ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések, település lakosságának érzékenyítése, pályázatok
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, anyagi

5.Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Előítéletek feloldása a fogyatékkal élők irányában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Előítélet, tartózkodás, távolságtartás a fogyatékkal élők irányában

Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Oktatási intézmények, művelődési ház, egészségügyi intézmények közös szervezésében, az egészséges emberek érzékenyítése a fogyatékkal élők irányába már gyerekkortól kezdve. Minták, példák adása a fiataloknak az elfogadására - közönségtalálkozók szervezése, filmbemutatók olyan emberekről, akik fogyatékoságuk legyőzésével teljes életet élnek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	érzékenyítése a fogyatékkal élők irányába már gyerekkortól kezdve, a társadalom minden csoportjánál, minták, példák adása a fiataloknak az elfogadására, közönségtalálkozók, filmbemutatók szervezése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, HEP partnerek
Partnerek	u.a és fogyatékkal élők egyesületei, intézményvezetők, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	két év (2020), majd folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	elfogadás, beilleszkedés elősegítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, tartózkodás ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések, település lakosságának érzékenyítése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	A Az intézkedés címe, megnevezése	B A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	C Az intézkedéssel elérni kívánt cél	D A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	E Az intézkedés tartalma	F Az intézkedés felelőse	G Az intézkedés megvalósításának határideje	H Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	I Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	J Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Úthálózat fejlesztése a szegregálódás veszélyét magában hordozó településeken	Fejletlen úthálózat, mely a szegregálódás veszélyét hordozza magában egyes településrészekben	Szegregációs lakóövezetek létrejöttének megakadályozása, úthálózat fejlesztése a szegregálódás veszélyét magában hordozó településrészekben, életminőség, életfeltételek, lakhatási, lakóövezeti körülmények javítása	TSZT, HÉSZ, Gazdasági Program, Költségvetési koncepció	útjavítások, karbantartások, aszfaltozott utak számának növelése	Önkormányzat, Nonprofit Kft., helyi vállalkozók	két év (2020)	adott célcsoport, településrészen élők életkörülményeinek javulása, szegregációs lakóövezetek megakadályozása	Rövid és közép távon humán, technikai, hosszabb távon pályázatok	Kapcsolattartás, tájékoztatás, adatfrissítés
2	Adatgyűjtés és a felnőttképzésben részt vevők számára	Adathiány a 8. évfolyamot illetve középfokú iskolát felnőttoktatásban eredményesen elvégzők számára, így nincs arról információnk, hogy a településünkön milyen a felnőtt lakosság iskolázottsága	információhoz jutás, hivatalos adatok alapján valószínűleg kialakítása a felnőttoktatásban részt vevők számára, irányának meghatározása képzéseken, oktatáson való részvétellel az iskolázottság növelése, szakma szerzése	Iskolázatlanok számának felmérése (előzetes tájékoztatás, kérdőívek szerkesztése, igényfelmérés, partnerek bevonása) beérkezett adatok feldolgozása, ezek alapján a képzések, oktatási lehetőségek, anyagi erőforrások felkutatása, képzésekhez hozzájutás propagálása, adatgyűjtés munkaiügyi központ és felnőttoktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétellel, tájékoztatás, információgyűjtés a hiányos adatállomány miatt	Support Alapítvány, Művelődési Ház és Könyvtár, Önkormányzat, munkaügyi központ, oktatási szervező intézmények	két év (2020)	pontos információk az adott területről, konkrét segítségnyújtási lehetőség javuló iskolázottság, a tanulatlanságból eredő hátrányok csökkenése, társadalmi beilleszkedés könnyebb, eredményesebb munkakeresés,	Humán és anyagi erőforrás, pályázatok	Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés, adatszerzés	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Új közösségi ház felépítése	Új közösségi ház hiánya, ingyenes közösségi szintereken való megjelenés lehetősége korlátozott megfelelő intézmény hiánya miatt	Egyes családok hátrányos helyzetének javítása, szabadidő kulturális eltöltésének biztosítása, közösségi szintereken való megjelenés lehetősége, közösségépítés helyi szinten	TSZT, HÉSZ, Gazdasági Program, Költségvetési koncepció	pályázat, majd helyi vállalkozók bevonása, közösségi ház felépítése	Önkormányzati művelődési ház, helyi vállalkozók	öt év (2023)	közösségi szintén bővítése	emberi és technikai, a szükséges anyagi erőforrásokhoz pályázati pénz és önerő	új, korszerű közösségi, kulturális intézmény megléte

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Összehangolt jelzőrendszer és adatbázis létrehozása az információáramlás érdekében	Az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációja, együttműködése még nem megfelelő	tájékoztatás, fórumok tartása, információk megosztása és elérhetővé tétele egymás számára, beavatkozások, intézkedések meghatározása, kidolgozása		Önkormányzat, HEP partnerek, rendőrség, polgárőrség, egészségügyi intézmények	munkaügyi kirendeltség, valamint a tájékoztatásban minden helyi szervezet, intézmény	öt év (2023) majd folyamatos	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, segítségnyújtás, konkrét problémákra megoldások, konkrét személyek életkörülményeinek javulása, krízishelyzetek megoldása	humán, technikai anyagi	adatfrissítés és folyamatosan széleskörű tájékoztatás, esélyegyenlőség propagálása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Sporttámogatási rendszer megalkotása	Sportegyesületeknél a támogatási rendszerek a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására még nincsenek lefektetve, a Sportkoncepcióban részletesen nincsenek kidolgozva	Sportegyesületek elkülönített támogatási rendszerének megalkotása a hátrányos helyzetűek sportolásának biztosítására	Sportkoncepció, Költségvetési program, Gazdasági program	szükséges anyagi háttér felkutatása, támogatási rendszer részletes kidolgozása, program megtervezése, elindítása, egyéb helyi szervezetek bevonása, program kiterjesztése helyi szinten, támogatási programban résztvevők továbbsegítése, integrálásának elősegítése	Önkormányzat, Nonprofit Kft., Sportegyesületek, helyi vállalkozók, mint szponzorok	két év (2020), majd folyamatos	családokkal személyes kapcsolatok erősítése, újságban hirdetés, tájékoztatás, helyi vállalkozók bevonása	humán és technikai, a szükséges anyagi erőforrásokhoz önerő és támogató szervezetek, vállalkozók	folymatos anyagi támogatás rászorultak, tehetségek feltérképezése
II. A gyermekek esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Önkormányzati mini bölcsőde kialakítása helyben	2019. január 1-től kötelező feladata az önkormányzatoknak a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formájaként a bölcsőde biztosítása és a településen helyben nincs bölcsődei ellátás	kötelező bölcsődei ellátás teljesítése érdekében a településen saját önkormányzati mini bölcsőde létrehozása	Költségvetési koncepció, HÉSZ	bölcsődei csoport kialakítása 7-8 gyermekre, az óvoda épületén belül, átalakítási munkálatokkal	Önkormányzat, Önkormányzati Óvoda, helyi vállalkozók	két év (2020)	helyben biztosított önkormányzati létrejött, nők munkába állásának segítése	humán, technikai, tárgyi, anyagi erőforrás, pályázat	családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, tájékoztatás, folyamatos igényfelmérés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Köztéri játszóterek kiépítése	Köztéri játszóterek száma kevés a településen, a meglévők felújításra szorulnak	játszóterek számának növelése, meglévők fejlesztése, felújítása	Költségvetési koncepció, TSZT, HÉSZ	meglévő játszóterek felújítása, korszerűsítése és újabbak kiépítése	Önkormányzat, Nonprofit Kft. óvodák, iskola, vállalkozók	öt év (2023) majd folyamatosan	játszóterek számának növekedése, minőségének javulása, korszerű gyerekeknek szóló közösségi szinterek létrejötte	humán, technikai, tárgyi és anyagi	igényfelmérés, folyamatos fejlesztés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	„Legyen tiéd a sport!”	<p>Feltételrendszer kidolgozása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra nevelés, az egyesületeken kívül sportolók számára, fiataloknak ingyenesen, mindenki által hozzáférhető pályák megépítésével, tömegsport propagálása, a gyerekek, fiatalok mozgáshiányos életmódjának javítása</p>	<p>Feltételrendszer kidolgozása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedéséhez, sportlehetőségeinek biztosításához, fejlesztéséhez, egészséges életmódra nevelés, az egyesületeken kívül sportolók számára, fiataloknak ingyenesen, mindenki által hozzáférhető pályák megépítésével, tömegsport propagálása, a gyerekek, fiatalok mozgáshiányos életmódjának javítása</p>	<p>Költségvetési koncepció</p>	<p>tájékoztatás a HH státuszról, adatgyűjtés a pedagógusok, védőnők, önkormányzati dolgozók, gyermekorvos, védőnők, sportegyesületek bevonásával, kellő információk meglerés feltételrendszer kidolgozása, ütemterv készítése, szükséges intézkedések megtétele, fejlesztések irányának meghatározása</p>	<p>Önkormányzat, HEP partnerek, védőnők, gyermekorvos, sportegyesületek</p>	<p>két év (2020)</p>	<p>pontos adatokkal rendelkezés a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről és családjukról, mely jó kiindulási alap a problémamegoldás tervezésére, hátránykompenzáló programok működtetése a sport terén</p>	<p>Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, motiváció fenntartása a személyes kapcsolatok erősítése, folyamatos tájékoztatás, intézményfejlesztés</p>	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek idegen nyelvi képzése	Hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek külföldi nyelvtanulási lehetősége korlátozott	hátrányos helyzetű, jól tanuló, tehetséges gyermekek idegen nyelvi tanulásának elősegítése, esélyegyenlőség biztosítása a nyelvtanulás terén az olasz testvérvárosi kapcsolat kiaknázásának lehetőségével, kiválasztott gyermekek nyelvtudásának fejlesztése (hosszabb távú célként a Szalézi Nővérek olaszországi kapcsolatai felhasználásával u. ilyen üdültetési, nyelvtanulási rendszer lehetőségének kiépítése)	Költségvetési koncepció	Tehetséges gyermekek kiválasztása (több gyerek esetén pályázatással), - olasz testvérvárossal (Santa Lucia di Piave) csereüdültetési program egyeztetése, esetleg együttműködési megállapodás megkötése nyelvi táborok létrehozására, - kiválasztott családokkal, gyerekekkel kapcsolatfelvétel, előkészületek megszervezése, - szükséges tárgyi, személyi feltételek feltérképezése, - anyagi erőforrások megteremtése (vállalkozók megkeresése, felajánlások, pályázatok, önkormányzati finanszírozás támogatás, segély vagy ösztöndíj formájában költségvetésbe tervezve)	Önkormányzat, iskola, Santa Lucia testvérváros polgármestere, Kiválasztott családok, támogató vállalkozók, pedagógusok, testvérváros oktatási intézménye, fogadó családok, Képviselőtestület	öt év (2023) majd folyamatosan	A nyelvi készség fejlődése, kapcsolatok, barátságok kialakulásával tárgulnak az addig anyagi nehézségek miatt beszűkült lehetőségek, életter, a program jó élményként való megélése, hosszabb távon a táborozás által szerzett élmények beépülése a mindennapokba, a családi szocializáció pozitív változása, esélyegyenlőség biztosítása	humán, technikai, anyagi	Folyamatos kapcsolattartás a partnerekkel, anyagi erőforrások fenntartása, családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, támogatók, helyi vállalkozók bevonása, megkeresése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Védőoltási program	Védőoltási programok bevezetése különböző fertőző betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére	Védőoltási program keretén belül a bárányhimlő, illetve egyéb betegségek elleni ingyenes oltás, igény szerinti biztosítása kisgyermek részére, egészségmegővés a gyermekbetegségek és szövődményeik visszaszorításával	Költségvetési koncepció	oltási igények felmérése az érintett korosztályú gyermekek szüleinek megkérdezésével, oltóanyagok megrendelése, oltás megszervezése a védőnők és a gyermekorvos közreműködésével	Önkormányzat, védőnők, gyermekorvos	egy év (2019), majd folyamatos	a fertőző betegségek szövődményeinek visszaszorítása, rosszabb anyagi körülmények közt élő gyermekek is hozzájutnak a nem kötelező oltásokhoz	Humán és technikai, anyagi	folyamatos igényfelmérés, tájékoztatás, felhívások
III. A nők esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Szűrővizsgálatok, prevenció, szülővé válás	Sok nő nem jut el prevenciószűrőkre, programokra és nincs lehetősége felkészülni lelkileg is a szülővé válásra, anyaságra, szülők iskolája, felkészítés az anyaságra, a családban betöltött szerepre a szülés után	Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, továbbá nincs felkészülve a szülői, anyai szerepre, így a védőnők ez irányú képzésének lebonyolítása, segítségnyújtás, ingyenes családtervezési lehetőség biztosítása, szülők iskolája előadássorozat megszervezése		szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása, a szűrésen való részvétel megszervezése, a szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás, ingyenes családtervezési lehetőség biztosítása, szülők iskolája előadássorozat megszervezése	Védőnők, házi orvosok, Ónkormányzat	két év (2020), majd folyamatos	érdeklődés, jelentkezés szűrésre, szakmailag felkészült védőnők vezetésével szűrések előadások, felkészítők megkezdése	humán, tárgyi, technikai	Program népszerűsítése, a szűrés helyszínétől messzebb lakók eljuttatása a szűrésre, felhívó plakátok, folyamatos tájékoztatás, oktatás
2	„Mozdulj rá az egészségre!”	Településünkön nincs kellő betegség megelőző és az egészség megőrzésére felkészítő program, az e célt szolgáló tömegsport nem rendelkezik helyi hagyományokkal a nők körében, és főleg a nehezebb anyagi körülmények közt élőknek, azoknál, akikre nagy teher hárul fizikailag is, a munkahelyen és a családban való helytállás során	„Mozdulj rá az egészségre!” - prevenciószűrő egészségmegőrző program, tömegsport a nőknek, ingyenes sportolási lehetőségek bővítése, a nők egészségének megőrzése érdekében a sportolás népszerűsítése, tudatos életvezetés kialakítása	Költségvetési koncepció	tömegsport megszervezése a nőknek, ingyenes sportolási lehetőségek bővítése, a nők egészségének megőrzése érdekében a sportolás népszerűsítése, tudatos életvezetés kialakítása	Ónkormányzat, sportterület, Sport Alapítvány	két év (2020), utána folyamatos	tömegsport népszerűsítése, egészség megőrzése, prevenció	humán, technikai	Folyamatos igényfelmérés, megfelelő reklám és felhívás, kellő idő a megszervezésre

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Otthon vagy munkahely	A szülés után dolgozni akaró nők elhelyezkedése problémás, gyedről, gyesről visszatérő anyáknak nehezen megoldható a gyermek elhelyezése miatt munkába állás, sok nő számára dilemma, hogy gyermeket szüljön vagy munkahelyet teremtsen magának, esetleg karriert építsen, hisz gyed, gyes utáni visszatalálás munka világában nem egyszerű	családbarát munkahelyek kialakítása rész munkaidős vagy rugalmas munkavégzés lehetőségével, aszegénység csökkentése a foglalkoztatottság növelésével, családok támogatása, a nők körében magasabb munkanélküliség csökkentése, esélyegyenlőség a nemek közt, a nők családi feladatellátásához igazodó munkahely és munkarend kialakítása	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	Helyi vállalkozók, munkaadók feltérképezése, kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a helyi munkahelyek mennyire családbarátok (pl. a honlapon, facebook oldalon véleménykutatás), A gyed/gyesről visszatérni kívánkozó nőkkal való kapcsolattartás, munkahelyi eseményekre, ünnepekre esetleges kirándulásokra való meghívások, munkaügyi változásokkal kapcsolatos tájékoztatásuk, Kutatás, felmérés, arra vonatkozóan, hogy a munkahelyek, milyen lelki kérdéseket, stresszorokat váltanak ki a várandósság alatt és ezeket hogyan lehet kezelni, lehetőség biztosítása a tapasztalatcserére	Önkormányzat, munkáltatók, Support Alapítvány, védőnők	öt év (2023)	Érdeklődés a téma iránt, gyermekvállalás, nevelés és a munkahely megtartása összeegyeztethető	humán, tárgyi, technikai, anyagi	program népszerűsítése, pozitív megerősítések, folyamatos visszacsatolás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	„Egységben az erő!”	Hiányos, nem megfelelő az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének akadálymentes információcsereje	Rászorult családok felkutatása, igények, szükségletek felmérése, krízishelyzetben lévőknek gyors segítségnyújtási lehetőség, nők, gyermekek elleni erőszak, bántalmazás felderítése, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása, munkaerőpiaci adatok beszerzése, információs adatbázis létrehozása, adatgyűjtés		kutatás, felmérés, önkormányzatra vonatkozóan, hogy kiknek szorulnak segítségre, az önkormányzat intézményei és egyéb jelzőrendszerek, szervek koordinációjának, együttműködésének létrehozása, munkaerőpiaci adatok beszerzése, információs adatbázis létrehozása	Önkormányzat és partnerök, HEP, védőnők, orvosok, két év (2020), majd folyamatosan polgárok, egészségügyi dolgozók, munkáltatók		részletes, használható adatbázis, gyors információcsere, krízishelyzetekben gyors segítségnyújtás	humán, tárgyi, technikai	gyors, hatékony intézkedések, pozitív megerősítések, folyamatos adatgyűjtés és kommunikáció
5	A nők esélyegyenlőségének felmérése vonatkozó hiányos adatok begyűjtése	A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre releváns adatok	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken, nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés a feltárt statisztikai adatok alapján		Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a helyi partnerek bevonásával, adatelemzés, problémafeltárás a nők esélyegyenlőségük tekintetében, a kötelező adatszolgáltatások után adatgyűjtés	Önkormányzat és dolgozói, két év (2020) belül, utána évente partnercégek, civil szervezetek		Nemekre érzékeny adatbázis létrejötte a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken, ezen adatbázis alapján kitűzött konkrét célok megvalósulása, esélyegyenlőség megvalósulásával kapcsolatos intézkedések	humán, tárgyi, technikai, esetleg pályázat	Folyamatos adatgyűjtés és visszacsatolás, felmérés népszerűsítése, pozitív megerősítések, esélyegyenlőség fontosságának hangsúlyozása

IV. Az idők esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	A helyi szociális és egészségügyi ellátórendszer felkészítése az idős korosztály számának megnövekedésére - új egészségügyi intézmény felépítése	Demográfiai adatok szerint hosszú távon számottevően nő az idős népesség aránya, ami fokozott terhet jelent a szociális és egészségügyi ellátórendszerre helyi szinten is, amire a település jelenleg nincs felkészülve, az idősödés, az általános egészségi állapot és szenzoros funkciók romlása pedig az adott népesség önellátási, önkiszolgálási képességének csökkenéséhez vezet, amely várhatóan fokozott terhet ró a szociális és egészségügyi ellátórendszerre.	Idejében fel kell készülni az ellátórendszerek fokozott terhelésére. Ennek érdekében felmérési és tervezési feladatokat szükséges végrehajtani, új egészségház felépítése a régi felújítása mellett adatgyűjtés a településen élő idős népesség pontos számáról, jellemző betegségeikről és egészségügyi ellátási igényükről, egyéb jellemzőiről, a fejlesztések anyagi forrásai feltérképezésre kerüljenek, (pl. pályázatfigyelés) egyes fejlesztések (pl. régi egészségház felújítása) mielőbbi megvalósítása	Költségvetési koncepció, Gazdasági program, TSZT, HÉSZ	együttműködés kialakítása az idős emberekért tevékenykedő szolgáltatókkal, egyesületekkel, klubokkal, civil és egyházi szervezetekkel. ellátásfejlesztés az egészségügyi és szociális feltételek javítása érdekében, a régi egészségház felújítása és új egészségügyi intézmény megépítése	önkormányzat, valamint az egészségügyi és szociális ellátás dolgozóival, művelődési ház, Máltai Szeretetszolgálat, egyéb civil és egyházi szervezetek, Tanyagondnoki szolgálat	Fejlettebb, korszerűbb egészségügyi és szociális ellátórendszerek, az idős korú lakosság egészségi állapota és szociális biztonsága javul, a teljes népességre pozitívan hiszen az időseket gondozó ápoló családterhei csökkennek	humán, technikai, majd hosszú távon anyagi erőforrások (önerő, pályázati pénz)	Pályázati lehetőségek, befektetők keresése,	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Hátrányos helyzetben lévő idősök közösségi élethez való esélyegyenlőségének növelése	Az idősök egy részének helyzete nehéz, hátrányos helyzetű (külterületen élő vagy egészségi állapot) miatt a településközpont csak nehezen vagy egyáltalán nem képesek megközelíteni, így elmagányosodás érzése nő, a szolgáltatásokhoz, a kulturális programokhoz való egyenlő hozzáférésük nem biztosított, közösségi életből kirekesztődnek	A szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés, a lakóhelyi szegregáció felszámolása (hatásainak mérséklése) és az időskorú népesség társadalmi izolációjának, elmagányosodásának megszüntetése, aktivitásuk fenntartása, alacsony társadalmi interakciós szintjük emelése s ezzel egészségi állapotuk javítása a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés támogatásával	A lakóhelyi szegregáció felszámolása ill. hatásainak mérséklése, valamint az időskorú népesség elmagányosodásának megelőzése, folyamatos kapcsolattartás a művelődési intézményekkel, információk a programokról, rendezvényekről a hátrányos helyzetben lévő idősök mozgáskorlátozott lakás) esélyegyenlőségének javítása a szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés biztosításával, együttműködés kialakítása az idős emberekért tevékenykedő szolgáltatókkal, egyesületekkel, klubokkal, civil és egyházi szervezetekkel	Support Alapítvány, művelődési ház és könyvtár, anyagok, két év (2020), majd folyamatos társadalmi, civil, egyházi szervezetek, egyesületek,	programokon részt vevők száma nő közösségépítő erő szabadidős és kulturális programokhoz való hozzáférés lehetősége, elmagányosodás csökkentése	humán, technikai, anyagi	Folyamatok kapcsolattartás, tájékoztatás, információ és igények felkutatása		

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Idősek napközbeni ellátása	településünkön nincs megoldva az idősek napközbeni ellátása	az idősek napközbeni ellátásának biztosításával az agilis, tevékeny öregek szabadidejének hasznos eltöltése, élettapasztalatuk átörökítése tevékenységeik által	Költségvetési koncepció, Gazdasági program, TSZT, HÉSZ	Idősek klubjának létrehozása, önkormányzati adatfeltárás, kutatás, igényfelmérés a célirányos segítségnyújtási lehetőségek miatt	öt év (2023)	Support Alapítvány, önkormányzat, művelődési ház	idősek szabadidejének hasznos eltöltése, önkormányzati feladaellátás teljesítése	humán, technikai, tárgyi, anyagi, pályázatok, önerő	Folyamatos monitoringo zolás a célcsoporttal kapcsolatban, figyelemfelhívás, reklám

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	„Ismerkedés a számítógéppel!”	Az idősek informatikai jártassága még nem kielégítő szintű, ezért az információhoz jutásuk akadályozott, továbbá foglalkoztatottság növelése az 55 év felettiéknél jobban működhetne, ha az informatikai ismereteik bővülnének, sok idős ember egyedül él, nő az elmagányosodás veszélye, mert már nehezen mozdulnak ki otthonról, nem járnak közösségbe, a családtagok messze laknak, sokáig dolgoznak, ill. külföldön élnek, így csak telefonon, interneten tudnának kapcsolatot tartani az idős hozzátartozóval, de a számítógép kezelés tudásának és az internet használatának hiánya akadályozó tényező ebben, és drága számítógépes tanfolyamra az idős nyugdíjasoknak nincs pénze	Informatikai tanfolyamok szervezése, informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele, „Ismerkedés a számítógéppel” program, folytatása, amely igyekszik a digitális világot közelebb hozni, nem csak az idősek számára, hanem minden érdeklődő számára, felnőttképzés keretén belül internethasználat oktatás (művelődési ház és könyvtár, civil szervezetek, oktatási intézmények, felnőttoktatási partnerek bevonása, E-pontok működtetése), az információ hatalom és felkészültség, a számítógép, internet okos használatának megtanítása a külvilággal való kapcsolattartás és az elmagányosodás ellen	Költségvetési koncepció	helyzetfelmérés, igények feltérképezése, érdeklődés felkeltése, reklámozás a helyi művelődési ház és könyvtár tanfolyam helyének és a számítógépek, internetnek biztosításával, tanfolyam indulásának lehetősége adott kapcsolattartás felnőttképző intézet munkatársaival szervezése, oktatás	civil szervezetek, Önkormányzat, művelődési ház és könyvtár, Support	öt év (2023)	internetező, számítógépet használó idősek számának növekedése, az elmagányosodás veszélyének csökkenése, családdal való állandó kapcsolattartás biztosítása, közösségre találás, így az egészségügyi, kulturális, művelődési lehetőségek körének tágulása	Humán, technikai, tárgyi és anyagi	Az oktatás lehetőségének folyamatos biztosítása, az idősebb korosztályoknak tanfolyamok szervezése, pályázatok lehetőségei, hatékony reklám, tájékoztatás, forráskeresés a működtetésre, pályázatok figyelése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Idősen is egészségesen!	a helyi idősök körében nincs kellő prevenció a betegségek elkerülésére, egészségmegőrző programok, felvilágosítás hiánya, betegségek felismerésében való tájékozatlanság	havonta ingyenes egészségmegőrző előadássorozat tartása a helyi gyógyszerészt vezetőjének szervezésében, az előadások az emberek életminőségét kívánják javítani és ismereteiket bővítik, egymásra figyelmük erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra		Előadók meghívása, érdeklődés felkeltése, szűrőprogramok	önkormányzat, művelődési ház, orvosok, tanyagondnoki szolgálat, Support Alapítvány, civil szervezetek, célcsoport	egy év (2019), majd folyamatos	a célcsoport egészségvédelme, folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban, prevenció	humán, technikai	Folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban, figyelemfelhívás, reklámozás
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Akadálymentesítés a településen	Az akadálymentesítés községünk minden intézményében, középületében még nem megoldott, az ügyintézéshez, szociális és egyéb ellátásokhoz való esélyegyenlőség alapján az önkormányzat másik épületét és az egészségügyi intézményeket is akadálymentesíteni kell, a fogyatékosok számára is mielőbb elérhetővé kell tenni ezeket	egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelhez, ügyek intézéséhez, folyamatos akadálymentesítési intézkedések, közterületek, majd teljes egészségügyi, szociális, hivatali intézményhálózat akadálymentes használhatósága	Költségvetési Koncepció, HÉSZ, TSZT	források, kivitelezők, pályázatok keresése a kivitelezéshez, épületek átalakítása, fizikai akadálymentesítés megvalósítása később a közterületeken is	Önkormányzat, kivitelezésben részt vevő szakemberek, vállalkozók	kéz év (2020)	akadálymentesített középületek, utak településen, esélyegyenlőség megvalósulása a fogyatékkal élők önálló ügyintézési lehetőségeiben építészeti előírások betartása, EU-s előírásoknak megfelelő	Humán, anyagi, technikai, tárgyi	Építészeti előírások betartása, EU-s előírásoknak megfelelő, tréningek a fogyatékkal élők egyesületeinek bevonásával, ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések település lakosságának érzékenyítése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	A településen élő fogyatékkal élők számának, helyzetének feltérképezése	A településen élő fogyatékkal élők számáról és helyzetéről nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk, nincs ismeret a fogyatékosok típusáról sem	Begyűjtött hiányzó adatok feldolgozásával a célcsoport helyzetére, igényeire vonatkozóan konkrét segítségnyújtási javaslatok kidolgozása, pontos helyzetkép kialakítása, a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása	adatgyűjtés, honlapon, házi orvosok, gyógyszerár, egészségügyi intézmények segítségével, helyzetfelmérés begyűjtött adatok feldolgozása, javaslatok, segítségnyújtási módok kidolgozása a célcsoport tájékoztatása a segítő szervezetekről, lehetőségekről, intézményekről, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel, az egészséges emberek érzékenyítése az irányukba már gyerekkortól kezdve. Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó és ellátó intézményekkel	Háziorvosi szolgálat, Support Alapítvány, védőnők, művelődési ház, tanyagondnoki szolgálat, célcsoporttal foglalkozó intézmények, civil szervezetek	öt év (2023)	fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, házi orvosi nyilvántartás, későbbiekben foglalkoztatottság növekedése adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás, intézkedési tervek készítése	Humán, technikai	Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás, intézkedési tervek készítése, kapcsolattartás a célcsoporttal, a velük foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal,	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	A fogyatékkal élők elszigeteltségének enyhítése	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az izoláltság	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az izoláltság, felderítetlen, hogy körükből hány embert érint az egyedüllét	helyzetfelmérés, a családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, segítése, közösségi programok szervezése számukra környezetük befogadóvá tétele, figyelem felkeltése fogyatékkal élők iránt kapcsolatfelvétel egyesületekkel a célcsoportot illetően és igénybe venni a szolgáltatásaikat, civil szervezetek, önkéntesek bevonása a fogyatékkal élők megkeresésében	helyzetfelmérés, a családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, segítése, közösségi programok szervezése számukra környezetük befogadóvá tétele, figyelem felkeltése fogyatékkal élők iránt kapcsolatfelvétel egyesületekkel a célcsoportot illetően és igénybe venni a szolgáltatásaikat, civil szervezetek, önkéntesek bevonása a fogyatékkal élők megkeresésében	védőnő és szolgálat, intézményvezetők, tanyagondnoki szolgálat, civil szervezetek, célcsoporttal foglalkozó szervezetek, egyesületek, orvosok, Support Alapítvány	2014.07.01.	elszigetelten élők száma csökken, beintegrálódás a közösségbe, folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás, további egyesületek bevonása	Humán, technikai, anyagi: önrő, pályázat	Folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás, további egyesületek bevonása, családtagok, szűkebb és tágabb környezet bevonása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek feltérképezése településeinken	Adatgyűjtés, helyzetelemzés során a helybeli munkalehetőségek feltérképezése, a munkaadók és a lakosság érzékenyítése a célcsoport iránt, olyan honlapok propagálása, ahol fogyatékkal élőknek is hirdetnek munkát	kellő információval rendelkező célcsoport foglalkoztatásával kapcsolatban és ezek ismeretében konkrét segítségnyújtási lehetőség adása befogadó környezet kiépülése a fogyatékkal élők foglalkoztatási aránya növekedjen, foglalkoztatási mutatók javulása	önkormányzati kutatás a diszkrimináció témakörében releváns civil szervezetek, érdekképviselők bevonásával a célcsoport foglalkoztatási helyzetének felmérése pozitív diszkrimináció a foglalkoztatásban, esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál	önkormányzati kutatás a diszkrimináció témakörében releváns civil szervezetek, érdekképviselők bevonásával a célcsoport foglalkoztatási helyzetének felmérése pozitív diszkrimináció a foglalkoztatásban, esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása az önkormányzatnál	Önkormányzat, Support Alapítvány, vállalkozók, HEP partnerek	öt év (2023)	kellő információ a célcsoporttal kapcsolatban és ezek ismeretében konkrét segítségnyújtás, befogadó környezet kiépülése a fogyatékkal élők foglalkoztatási mutatóinak javulása, folyamatos monitoringozás, pályázatok figyelése	Humán, technikai, anyagi	ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések, település lakosságának érzékenyítése, pályázatok

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Előítételek feloldása a fogyatékkal élők irányában	Előítélet, tartózkodás, távolságtartás a fogyatékkal élők irányában	Oktatási intézmények, művelődési ház, egészségügyi intézmények közös szervezésében, az egészséges emberek érzékenyítése a fogyatékkal élők irányába már gyerekkortól kezdve. Minták, példák adása a fiataloknak az elfogadására - közönségtalálkozók szervezése, filmbemutatók olyan emberekről, akik fogyatékoságuk legyőzésével teljes életet élnek		érzékenyítése a fogyatékkal élők irányába már gyerekkortól kezdve, a társadalom minden csoportjánál, minták, példák adása a fiataloknak az elfogadására, közönségtalálkozók, filmbemutatók szervezése	Önkormányzat, HEP partnerek	két év (2020), majd folyamatosan	elfogadás, beilleszkedés elősegítése	Humán, technikai	Ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések települések lakosságának érzékenyítése

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garانتálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

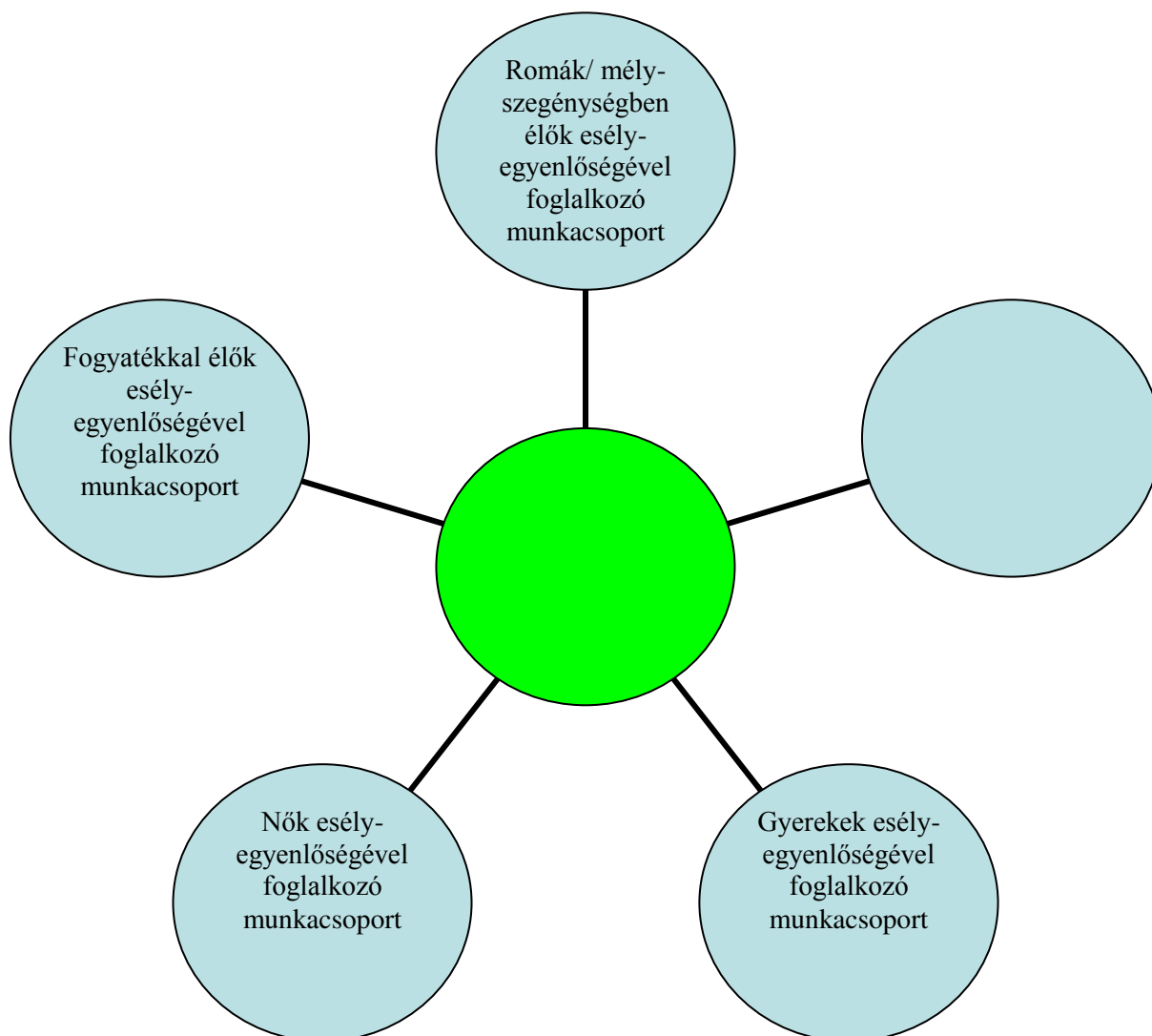
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Mogyoród Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mogyoród Nagyközség Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 378/2018.(VII.25.) számú határozatával elfogadta.

Melléklet: Képviselő-testületi határozat

2018.07.25.
Dátum

Aláírás

Mogyoród Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2018.07.25.
Dátum

Partner aláírás

2018.07.25.
Dátum

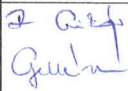

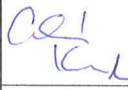

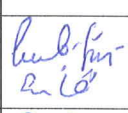
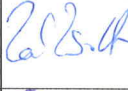

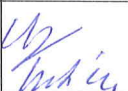
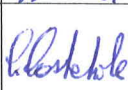
Partner aláírás

2018.07.25.
Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

Új résztvevők és a felülvizsgálatot jóváhagyók

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Laura Vicuna Rk. Óvoda	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Önkormányzati Óvoda	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Support Alapítvány	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szt. László Általános Iskola	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Nonprofit Kft.	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Turisztikai Kft.	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Sportkör	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Védőnők	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Don Bosco Nővérek	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP mellélete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

K I V O N A T

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének **2018. 07. 25-én** megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

378/2018.(VII.25.) Kt. számú határozat

1. Mogyoród Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a következő 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023. intézkedési terveit, adatait és elemzéseit megismerte és a 200/2018. számú előterjesztés 1. sz. melléklete szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy gondoskodjon az Intézkedési Tervben foglalt feladatok végrehajtásáról és 2020-ban nyújtson tájékoztatást a Képviselő-testület ülésén annak megvalósulásáról, a két évente esedékes felülvizsgálat keretében.
3. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy a 2018-2023. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozataláról gondoskodjon.

Felelős: Polgármester

Határidő: 1./pont: azonnal; 2./ pont: 2020. Kt. ülés; 3./ pont: 2018. augusztus 31.

Szavazati arány: 7 fő igen (egyhangú)

Paulovics Géza sk.
polgármester

dr. Moldván Tünde sk.
jegyző

A másolat az eredetivel mindenben megegyezik!

Mogyoród, 2018. 07. 27.

Varga-Petro Katalin
jegyzőkönyvvezető